

STAR WARs™

Amenințarea Fantomei
Planeta Adormită
Moștenitorul Imperiului
Asaltul Forței Intunecate
Ultima Poruncă
Ochiul Minții
Umbrele Imperiului
Capcana Paradisului
Gambitul Hutt
Zorii Rebeliunii

AVENTURĂ DINCOLO DE FILM!

www.amaltea.ro/starwars

anticipația

PREMIUL CONVENȚIEI SF

Nr. 565/2004

30.000 LEI

**Colecția
POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-
FANTASTICE**

STOMATOLOGIE MODERNĂ

AMERICDENT

Pentru programarea unei prime consultații stomatologice gratuite, ne puteți contacta la următoarele adrese:

**Intrarea Rigas 29 A (fosta Ion Brezoianu), parter, ap.7,
tel: 315.13.33**

**Str. Nerva Traian 17-19, bl. M70,
tel: 326.11.89**

SUMAR:

4. Alexandru Mironov:
În amintirea zodiei
5. Ion Hobana:
Sub zodia amintirii
6. Ion Hobana:
Cea mai bună dintre lumi
13. Robert David:
Față în față
14. Ștefan Ghidoveanu:
Caracterul scriitorului de SF
15. Aurel Cărășel:
Pariul cu SF-ul
17. Florin Munteanu:
Atlantykon 2005
18. George Ceaușu:
Atlantykon 2010
19. Liviu Radu:
Stapânul inelelor
20. Alexandru Mironov:
2080. Ingineria naturii
holoînregistrate de demult
21. In memoriam
Dana Schobel Roman
41. Worldcon
42. Ian Watson:
Foarte lentă mașină a timpului
43. special guest: Ian Watson
reper bibliografie
57. Ian Watson spune minciuni
despre știință și inventează reguli
59. Marian Coman:
Cel care nu mai e
59. Ovidiu Bufnilă:
Bango saradai!
60. Sabia de lumină
62. Lucian Merișca:
Ghici cine bate la ușă

Punct. Și de la capăt

S-au schimbat multe în fandomul românesc. Atât de multe, că aproape SF-ul a murit ca gen literar și fenomen social. Tot mai mulți editori (era să le spun sf-iști) folosesc acum sintagma de "LITERATURĂ A IMAGINARULUI", fiindcă - draguliță doamnă - eticheta asta "de SF" nu mai corespunde standardelor Uniunii Europene, nivelului de trai și calității povestirilor.

Noua revistă **Anticipația** nu-și propune să intre în polemică cu acești distinși și respectabili domni. Nu dorește nici să lanseze un nou val de scriitori - ar fi lucru cel mai simplu de realizat.

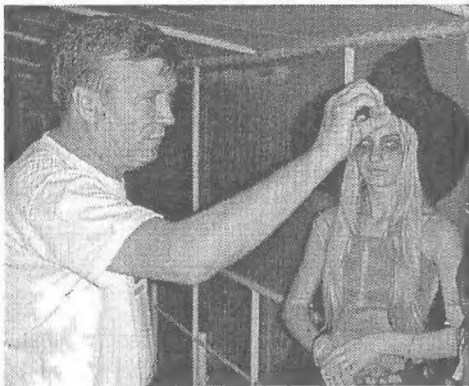
Ar fi interesant, onorant și demn redescoperirea clasicii autori români de SF, dar pare prea simplu. Și atunci ne-am propus ceva aproape imposibil de realizat și nu doar de dragul provocării, ci pentru că este singura soluție viabilă a ieșirii din actuala criză a fandomului. **Revista Anticipația își propune să creeze o piață de cititori pentru literatura SF.** (Un prieten îmi spunea că în România s-a ajuns la paradoxala situație în care numărul celor care scriu SF este mai mare, decât numărul celor care cumpără, care citesc și colecționează carte SF. Chiar dacă aprecierea este puțin exagerată există o mare doxă de adevăr în această observație).

Într-un editorial Michael Haulică spunea că va publica numai ceea ce îi place; adio Star Trek, adio Star Wars, adio omuleți vorzi. E dreptul lui în calitate de editor. Fiindcă science fiction-ul de astăzi este ceea ce vrea editorul să fie.

Revista **Anticipația** nu va fi o revistă elitistă, nu va fi o revistă de grup sau de frondă. Fiindcă este momentul să punem punct vechilor neînțelegeri și să o luăm de la capăt.

Adrian Bănuță

ÎN AMINTIREA ZODIEI

... **A** acelei zodii fericite când, mort de curiozitate să aflu continuarea aventurilor Căpitănelui Nemo - părinții se apucaseră să-mi citească **"20.000 de leghe sub mări"**, dar nu înțelegeau că aceasta era, după părerea mea, cea mai importantă acțiune din univers și că nu trebuiau să se oprească nici o clipă din lectură! - am pus singur mâna pe carte și m-am apucat să o citesc singur. Tocmai împlinisem vârsta de 4 ani, așa că romanul lui Jules Verne, după cum bine se observă, mi-a fost fatal. **CPSF încă nu apăruse.**

... Sau a acelei zodii - aceeași, de fapt - când, împreună cu prietenul **Ion Ilie Iosif** am dat peste niște povestiri SF rusești și ne-am apucat să facem călătorii în jungle, deserturi și pe planetele Marte și Venus. Eram, amândoi, în clasa a II-a primară și, spre disperarea părinților, am continuat amândoi să călătorim virtual - și nu ne vom opri până nu vom trece Styx-ul. Isprava maximă: înființarea cenaclului SF **"Henri Coandă"** la Craiova, în primăvara anului 1969. Și Ilie și eu debutaserăm deja, în atât-de-foarte-lubita **Colecție de Povestiri Științifico-Fantastice** și eram în comunicare directă cu un alt călător pe planete străine, zeul blând **Adrian Rogoz**.

... CPSF moare, pentru prima dată, în 1974 - zodie nefastă - dar apare o puzderie de cenacluri SF și lupta continuă. În 1979 părăsesc postul cald de profesor de liceu și

mă mut la revista **"Știință și Tehnică"** - o fac mai ales pentru că mă convinge un fanatic camarad de arme, **Mihai Ionescu**, pe care îl va condamna și executa, în 1981, o avalanșă trădătoare. La respectiva revistă într-o căldășie solidă cu tânărul redactor șef, **Ioan Eremia Albescu**, scoatem un **"Almanah Știință și Tehnică"** și, cu eforturi sociale greu de descris, celebrul, acum, **"Almanah Anticipația"**. CPSF are astfel o sosie, bine deghizată, și se va vinde, an de an, în tiraje de 100.000 de exemplare. Contribuie la el toate cenaclurile SF din țară - 55, la un moment dat - având ca port drapel un tânăr ieșean pe nume **Dan Merișca**, acum aflat într-un univers paralel.

... Din nou zodie aparent fericită: deși după Revoluție se stinge **"Almanahul Anticipația"**, cine învie din mormântul cultural în care o închisese un (Popescu) Dumnezeu al cenzurii? CPSF, proaspătă, zglobie și îmbujorată la față, gata să-și reia marșul victorios către inimile adolescenților îndrăgostiți de Jules Verne et Co.

... Victorie? Nu, nu, pentru că economia de piață și televiziunile au dat buzna peste noi, au prăvălit redacțiile, au alungat cititorii.

Tărăș-grăpiș, CPSF va mai face pui o vreme, câte un număr la 2-3-4 luni, apoi chiar la un an; abia un firicel de viață mai adie prin pagini.

... 2004 - o nouă reînviere, chiar sub ochii dumneavoastră. Ne ajută **Fundatia "Eugenia Vântu"**, care și abonează **3.300** de școli de la sate - ce idee extraordinară! - la publicația noastră. Mai ales pentru ei, pentru copiii de 12-14 ani am ales povestiri care, la vremea lor, au făcut carieră. Povestiri pline de speranță, calde, desenând o civilizație a omului în care Homo sapiens și-a învins violența, lăcomia și frica și, cu înțelepciune, își mișcă corabia Terra spre neștiutele căi ale unui viitor pe care îl stăpânește. **(Și tot pentru copiii de 12-14 ani facem un experiment numărul 566 - va fi integral cu benzi desenate SF).**

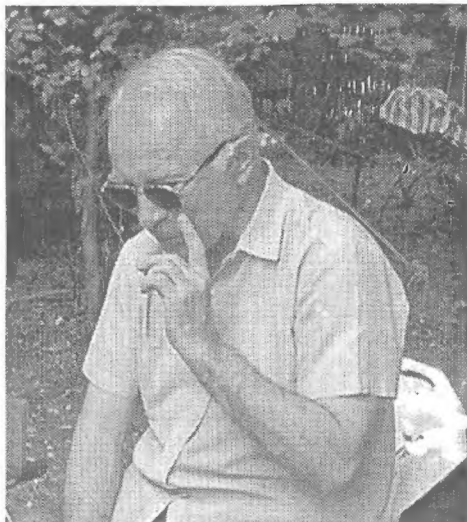
Ion Hobana și **Alexandru Mironov** vă invită în cea mai fericită zodie pe care și-o amintesc ei, cea a zilei-de-dincolo-de-mâine.

ion hobana

SUB ZODIA AMINTIRII

Cu o nobilă obstinație, asemeni păsării din legendă, revista noastră renaște – a câta oară? – spre bucuria împătimiților SF, printre care mă număr. Se cuvine să ne amintim că această admirabilă aventură a început, în urmă cu aproape jumătate de secol, în bună măsură grație lui Adrian Rogoz, prietenul dispărut prea devreme.

Nu voi înceta să-l evoc pe acest „amator de insolit și scrib de miracole”, cum se definea Maurice Renard, prezent și el în „Colecția de Povestiri Științifico-Fantastice”, păstorită cu devoțiune de Adrian, până la fatidicul moment din 1974. O înclinație irepresibilă, dar și insistența niciodată lipsită de tact a redactorului Colecției, m-au determinat să fiu colaboratorul ei credincios. Câteva povestiri, traduceri, articole, găzduite de broșurile ieftine, căutate cu frenezie de amatori, au marcat drumul meu în viață și în literatură. A fost un timp de efervescență a SF-ului și el nu poate fi despărțit de numele lui Adrian. Entuziasmul lui molipsitor a convertit scriitori afirmați în alte domenii și debutanți de talent, care și-au dobândit ulterior consacrarea. Prețul acestui efort susținut și îndelungat? Renunțarea la o parte din propria lui împlinire pe tărâmul creației. Ceea ce ne-a dăruit stă însă mărturie a unui vast orizont cultural și a unei înzestrări artis-

tice inconfundabile. S-ar cuveni ca povestirile lui să fie retipărite, pentru ca noile generații de cititori să știe că Adrian Rogoz nu este doar o amintire, avându-și locul privilegiat în istoria anticipației românești. Sunt gânduri necesare, când se pornește iarăși la drum. Să sperăm că nu ne vom mai confrunta cu sincope și că revista va ajunge la cei care o așteaptă cu firească nerăbdare.

REVISTA ANTICIPAȚIA

ISSN 1220-8620

Editori:

TRAIAN BĂDULESCU
CONSTANINA
PALIGORA

Consultant științific
FLORIN MUNTEANU

Redactor șef
ADRIAN BĂNUȚĂ

Redactori:
GYÖRFI-DEÁK GYÖRGY,
DODO NIȚĂ,
EDUARD PANDELE,
MIHAI DAN
PAVELESCU,
LIVIU RADU,
MARIAN RUSU

CORECTURĂ:
RAMONA SANDU,
CĂLIN PĂRVU

Ilustrație copertă
IONUȚ BĂNUȚĂ

REVISTA ANTICIPAȚIA
Consiliul editorial:
ALEXANDRU MIRONOV,
ȘERBAN URSU, CRISTIAN ROMÂN

Adresa redacției :
Str. Anton Cehov nr 8,
sec 1, București, cod
postal 011998

Telefon: 22 230 48,
23 132 24,
Fax: 22 276 36

e-mail:
adriannbanuta@yahoo.com

CEA MAI BUNĂ DINTRE LUMI

Întins pe platforma complexului neurochirurgical, astronautul părea mai înalt decât și-l amintea profesorul din fotoreliefuri și din emisiunile tridim. Hipotermia îndelungată făcuse ca trupul lui să dobândească răceala marmurei. Umbre viorii îi subliniau pomeții și pleoapele închise.

„Cum sunt ochii lui? Parcă albaștri...”

Profesorul așteptă, răbdător, ca asistenta să-i fixeze masca și se apropie de complex. Îndoilele de care fusese stăpânit se risipă brusc. Trebuia să aibă încredere în experiența lui, în echipa cu care lucra, în aparatele incapabile să greșească, dacă erau programate fără greș.

Asistentul întoarse un comutator și lumina scăzu, treptat. Platforma dreptunghiulară pivotă pe axul său, până aproape de verticală. S-ar fi zis că astronautul n-are de făcut decât un gest pentru a se elibera de legăturile magnetice și a păși pe podea.

- Acum, spuse profesorul.

Un fascicol de scânteii verzui începu să danseze pe ecran, apoi detaliile se precizară. Profesorul modifică de câteva ori unghiul de observație, căutând varianta optimă. Era o ultimă verificare, menită să prevină orice fisură în diagnosticul neurociberului, care decelase leziuni profunde în zona parietalului stâng.

În cuva transparentă, materia cerebrală menită să înlocuiască porțiunile distruse era irigată artificial și pregătită pentru transplant. Profesorul privi încă o dată chipul a cărui paloare se accentuase, în lumina verzuie pulsând pe

ecran. Astfel de experiențe nu fuseseră practicate decât pe animale, fără să fie încununate totdeauna de succes. Ar mai fi fost necesare cel puțin câteva luni de cercetări intense. Câteva luni...

Astronautul părea cufundat într-un somn adânc, reparator. Dar inima lui nu mai bătea decât pentru aparatele la care era conectat. Moartea clinică putea să se transforme în orice clipă într-un fenomen ireversibil.

- Totul e pregătit, spuse asistentul, încet. Dacă vreți...

Fără să răspundă, profesorul își puse mânușile nioelectronice și fixă, atent, imaginea de pe ecran. O ușoară presiune a degetelor – și trepanul strălucitor se apropie de craniul zdrobit.

###

Convalescența dura mai mult decât ar fi fost firesc. Șocul postoperator fusese suportat în bune condiții, transplantul reușise peste așteptări, obrajii își recăpătaseră culoarea, dar starea generală a pacientului rămânea îngrijorătoare. După ce se întremase puțin, ceruse hârtie, stilou, un dictafon. Le abandonase însă foarte repede. Acum stătea tot timpul culcat, cu ochii în tavan, în camera cu storiurile trase. Mânca puțin și fără poftă, refuza tonicele și se împotriva oricăror tratamente speciale.

După două săptămâni, profesorul veni să-l vadă la o oră neobișnuită, fără cortegiul de halate albe care-l însoțea de obicei. Se lăsă să cadă pe fotoliul de lângă pat, își tamponă fruntea transpirată cu o batistă minusculă și spuse, ca și cum ar fi continuat o discuție începută mai de mult:

CUM S-A PRĂPĂDIT BEAGLE-2

Savanții europeni au studiat fotografiile făcute de sonda circummartiană Mars Express și au găsit unele indicii care ar putea furniza niște informații referitoare la soarta unității europene de explorare, Beagle-2. Pe una dintre ele se zăresc patru puncte luminoase, care ar putea reprezenta tot atâtea fragmente metalice provenite din corpul automatului. Centrul de comandă crede că sonda de 65 kg s-a izbit pur și simplu de solul marțian și s-a sfărâmat. Se pare că atmosfera planetei este mult mai rarefiată decât s-a luat în calcul, explicație susținută și de observațiile NASA.

- Cât despre povestea asta cu „noua eră glaciară”...

Astronautul nu păru să-l audă.

- Treizeci și nouă de grade la umbră, reluă profesorul. Și mâine...

- Ce vreți, de fapt? îl întrerupse astronautul, fără să-și schimbe poziția.

- Să te cert!

- E dreptul dumneavoastră. Vă datorez viața... cu toate că nu v-am cerut-o.

Profesorul se instalează mai comod în fotoliu:

- N-ai să reușești să mă enervezi.

- Puțin îmi pasă de nervii dumneavoastră! Izbucni astronautul, ridicându-se în coate, cu o mișcare bruscă.

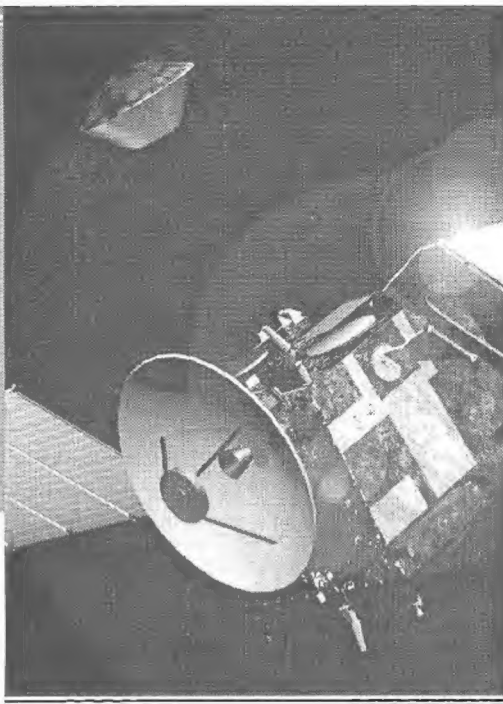
- N-aș putea spune același lucru, în ceea ce te privește, replică profesorul, cu un zâmbet pierdut în hățișul cutelor fine din colțurile gurii.

- Evident! Nu sunt eu temerarul explorator galactic, descoperitorul a cinci planete?

- Pentru mine, ești un pacient care nu vrea să se vindece... Asistentul meu e convins că apatia dumitale se datorează unei leziuni ascunse. Eu cred însă...

- Mi s-a făcut somn, declară astronautul, întorcându-se cu fața la perete.

„E vina mea”, își spuse profesorul și

schimbă tactica:

- Bine. Renunț. Aș fi vrut să pot comunica reporterilor, în sfârșit...

Astronautul căzu în cursă:

- Nu vreau să am de-a face cu acești vânători de senzații!

Profesorul scoase din buzunarul hainei un videocas minuscul:

- Ei sunt de altă părere.

Nici un răspuns. Puse aparatul pe marginea patului și se ridică, oftând:

- Trebuie să mai fac o vizită. Mă întorc într-un sfert de oră.

###

Videocasul zăcea în același loc și astronautul părea să nu-și fi schimbat poziția. Profesorul descoperi însă că înregistrarea fusese proiectată până la capăt.

- În curând va ploua, spuse el, deschizând larg fereastra dinspre parc. Ploaia mi-a inspirat odinioară primele versuri și tot ei îi datorez reumatismul de care distinsii mei colegi nu izbutesc să mă lecuiască. Vina îmi aparține:

acum treizeci de ani, într-o excursie pe Venus...

- N-aveți nimic mai bun de făcut, decât să-mi povestiți viața dumneavoastră? mormăi astronautul.

- Aș avea... dacă ai vrea să mă ajuti...

- Înțeleg, râse astronautul – un râs aspru, lipsit de mlădiere. E vorba de succesul operației... Uneori am impresia că sunt monstrul lui Frankenstein, claustrat voluntar în camera asta confortabilă...

Profesorul ripostă calm:

- Ai putea să mă compari și cu creații de monștri din evul mediu... Schilodeau copiii și-i trimiteau să cerșească pe străzi, sau îi expuneau prin bălciuri... Era o meserie bănoasă.

Astronautul se apropie încet și se așează pe pervaz.

- N-am vrut să vă jignesc, spuse el, cu o voce uscată. Complexul meu de inutilitate...

- Inutilitate?...

- Bănuiesc că-mi cunoașteți biografia... în scopuri terapeutice, desigur. Știți deci că m-am născut la bordul unei astronave pornite să exploreze un sistem solar din această margine a Galaxiei. Era încă epoca eroică a cuceririi spațiului. Drumul dus-întors a durat aproape douăzeci de ani, cu o scurtă escală pe o planetă inospitalieră. Două decenii de gravitație redusă...

M-am adaptat cu ușurință, neavând săpată în fiecare fibră amintirea experienței terestre. Ceilalți erau la a nu știu câta expediție și se obișnuiseră. Căpătasem toți un fel de nou simț al echilibrului, apropiat de cel al făpturilor noctive.

Epoca eroică... Dușmanul cel mai cumplit al astronautilor nu erau meteoriții sau radiațiile penetrante, ci inactivitatea. Echipajul mânca, dormea, venea în fața panourilor de control... Lăpuneam de o bibliotecă, o video-tecă, o sală de sport miniaturală... Ne omoram însă timpul mai ales discutând.

Veteranii spațiului, uriași taciturni cu

chipul și inima de piatră... Nimic mai neadevărat! îi ascultam ore întregi evocând, fiecare, steaua lui, planeta lui fără egal. Stăteam în fața cinescoperului, devorând imaginile tridimensionale, sunetele și miresmele acestor lumi risipite în Cosmos. Nu pierdeam un cuvânt: „O pădure de cristale sângerii – forma de viață dominantă de pe planeta stelei duble 61 Lebăda... în jungla asta l-am salvat pe medicul expediției. Plantele carnivore se înclinău spre el; am scos radiantul și... De șaisprezece ori volumul lui Jupiter! Abia am izbutit să decolăm...”

Vorbeau și despre Pământ, cu o nostalgie pe care nu reușeam, nu reușesc să mi-o explic. Ce poate oferi Pământul setei noastre de necunoscut?...

Profesorul își dresă glasul, dar astronautul îl opri, cu un gest:

- Știu ce vreți să spuneți: leagănul omenirii, patria unică, focarul civilizației solare... De acord, dar cum să mă obișnuiesc cu gândul că Aventura, cu A mare, înseamnă aici o excursie pe Venus? ... Și nu e doar o aluzie la reumatismul dumneavoastră!

Așteptam, așadar, fără emoție, prima mea întâlnire cu cea de-a treia planetă. Apariția neașteptată a unui roi de meteoriți, între orbitele lui Saturn și Jupiter, ne-a obligat să cheltuim o mare cantitate de carburant. Drept urmare, decelerația a fost mai scurtă și mai brutală. Mama n-a rezistat...

Am intrat la Institutul de Astronauțică, mereu stânjenit de greutatea propriului meu trup. Mi-am dat examenele și am obținut un post de stagiar pe o astronavă care pleca spre Beta Centauri. Tata era navigatorul expediției. Am părăsit Pământul fără nici o strângere de inimă.

- Dar toate astea erau ..., începu profesorul.

- Nu mă întrerupeți! Dacă mă opresc, n-am să mai am curajul să continui...

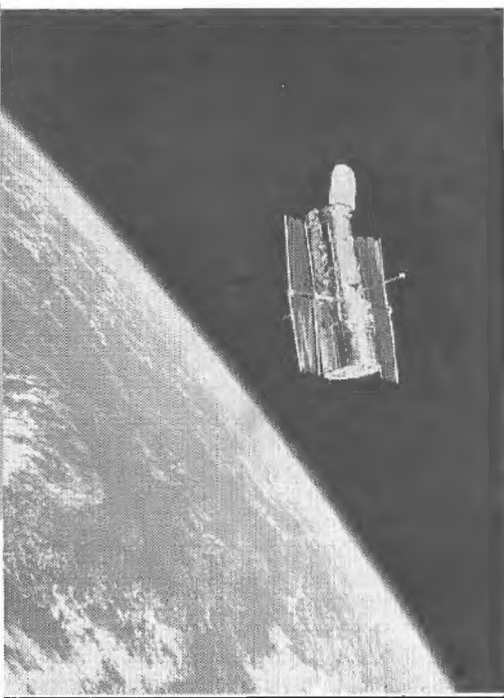
De fapt, restul vă e cunoscut. Am

REVISTA VEGA

Membrii Astroclubului din București editează o revistă electronică color, în format PDF, care prezintă fotografii despre principalele evenimente astronomice observate din România. Inițial, ea a fost botezată "Bolidul", denumirea schimbată în "Vega". Numărul pe care l-am văzut i-a avut ca redactori pe Adrian Sonka, Alin Telea și Valeriu Tudose și prezintă o imagine a aurorei boreale care a luminat în toamnă cerul Bucures-tilor; alte înregistrări ale eclipsei parțiale de Soare din 31 mai 2003 (următoarea va fi în 3 octombrie 2005).

Colecția revistelor se afla la adresa:
<http://www.astroclubul.org/astroclub/romanian/bolidul.html#ultimulnr>

explorat Galaxia pe o rază de câteva zeci de ani-lumină, descoperind cinci planete. Compensatorul efectului Doppler, pe care l-am inventat înainte de a porni în penultima călătorie, a fost introdus la bordul astronavelor fotonice. Lucram la un proiect privind crearea condițiilor de viață terestre pe alte corpuri cerești...

Toate acestea mi se par acum ca titlurile unor cărți cu filele albe. Nu-mi mai amintesc nimic. Coordonatele celor cinci planete, principiul compensatorului, proiectul... nimic! Am uitat până și abeceul zborului cosmic. Mi-am stors creierii ore întregi ca să regăsesc câteva rudimente de astronomie...

Accidentul ăsta blestemat!... Ar trebui s-o iau de la capăt și nu mai pot, profesore, înțelegeți? Nu mai am nici timp, nici răbdare...

Știu că mi-aș putea găsi un rost pe Pământ, că aș fi primit oriunde cu brațele deschise... După o reciclare de șase luni, aș fi în stare, știu eu?, să lucrez într-o seră hidroponică, sau chiar într-o stație de dirijare a climei...

Perspectiva asta nu mă încântă. Imaginați-vă propriile dumneavoastră reacții dacă ați uita dintr-o dată tot ceea ce ține de profesiunea pe care o practicați. și tot nu ar fi același lucru! Aveți un cămin, o familie ... sunteți un pământ-

tean. Pe când eu...

Astronautul tăcu, ascultând geamă-tul copacilor biciuiți de vânt. Apoi se întoarse către profesor:

- Asta-i tot. Acum puteți să mă cerțați.

###

Clădirea Centrului de explorări galactice părea să reverse într-un torent continuu razele absorbite în timpul zilei. Ca un imens fluture negru atras de lumină, gravi-planul ateriză pe terasa superioară. Profesorul ieși din cabină și se îndreptă spre biroul directorului.

- Pofiți, vă rog! Sunteți așteptat.

Străbătând anticamera, profesorul aprecie amuzat inflexiunile de contraltă ale vocii secretarei-robot. „Directorul trebuie să fie meloman...”

Directorul era, în orice caz, un om foarte ocupat. Urmărind conferința de presă a unei expediții revenite din sistemul Aldebaran, dicta în același timp o fonogramă către Consiliul Solar și răsfoia un teanc de dosare care purtau

semnul fosforescent al Centrului. „Atenție distributivă. Exemplul clasic era un general din Era Diviziunii... Cum naiba îl chema?”

Directorul închise televizorul, își întrerupse dictarea, puse dosarele pe birou și îi ceru secretarei să înregistreze toate apelurile. Apoi se întoarse către vizitatorul său:

- Ei, cum îi merge?

Ascultă relatarea profesorului, înnegurându-se treptat și izbucni:

- Trebuie să facem ceva! Puteți dispune de toate resursele Centrului. Îi datorăm prea mult ca să ...

Profesorul îl opri, cu un gest obosit:

- Nu pot să-i redau memoria.

- Să căutăm o soluție!...

După două ore, secretara îl invită în biroul directorului pe unul dintre colaboratorii Centrului.

###

Era tânăr, plâpând și atât de intimidat de faima interlocutorului său, încât începuse să gângăvească în timp ce-și formula propunerea. Acum aștepta un răspuns, urmărind cu un ochi neliniștit arabescurile descrise de astronaut în neconținutul său du-te-vino prin încăperi. Convalescentul se opri brusc în fața lui:

- Îți mulțumesc că te-ai gândit la mine! Din păcate, starea sănătății nu-mi îngăduie să primesc.

- Profesorul spune ..., îndrăzni tânărul, roșind.

- Profesorul nu ți-a spus tot! Îl întrerupse astronautul, reluând, după câteva clipe: Sau poate că ...

Luă tăcerea celui alt drept încuviințare.

- Atunci înțelegi de ce nu pot să accept. Ai nevoie de un coechipier, nu de un leș. N-ai fi în stare nici măcar să interpretez corect cifrele de pe ecranele tabloului de comandă.

Tânărul clătină din cap:

- Am început să lucrez la proiectul pe care vi l-am expus după ce am citit biografia dumneavoastră. Nu vreau un alt însoțitor. Și profesorul spunea ...

Se opri, ezitând.

- Spunea? repetă astronautul.

- Se pare că există o șansă ... La nouă zecimi din viteza luminii, s-ar putea să suferiți un șoc mnemonic. Și atunci ...

###

Pe ecranul semicircular unduiau neverosimile draperii de lumină. Culoarele vibrau, se topău una într-alta, explodau în torente de flăcări, în jerbe scânteietoare. Fascinat, astronautul privea spectacolul acesta pe care nu-l mai întâlnise în peregrinările lui cosmice.

- Ne apropiem de Lalande 21 183, anunță tânărul, aplecat asupra hărții galactice. Planeta gravitează la circa 0,132 unități astronomice de astru. Masă relativă: 0,06. Perioada de revoluție: 14 ani.

Astronautul privea, fascinat, reverberațiile luminii în pulberea stelară.

###

Rezultatul analizei era favorabil: atmosfera nu conținea elemente nocive. Abandonaseră deci spațian-drele, îmbrăcând costumele de vilen – ignifuge, elastice, mai rezistente ca oțelul.

Planeta părea cuprinsă de o ade-vărată frenezie vegetală: ierburi crescute nemăsurat, liane, plante cățără-toare cu rădăcini aeriene, arbori împle-tindu-și coroanele într-o boltă fără sfârșit.

Își croiau cu greu drum spre fluviul pe care-l zăriseră de la înălțime. În jurul lor, totul fremăta de o viață ascunsă, ghicită doar în foșnetul frunzișului luxuriant.

Fluviul... O pânză cenușie lunecând către un ocean neștiut.

Astronautul se apropie de mal. Un pas. Încă unul...

Tânărul îl apucă de braț în ultima clipă: la picioarele lor, arcuirea ierbii nu mai acoperea decât golul.

- Crezi că e vreo primejdie?

Tânărul ridică din umeri, luă de jos o creangă uscată și o aruncă spre apa cu

NOI DATE DESPRE CENTRUL CĂII LACTEE

Astronomii au reușit să stabilească locul precis al punctului în jurul căruia se rotește galaxia noastră și diametrul găurii negre din centru. El se afla la 26.000 ani-lumina de noi, în Constelația Săgetătorului și emite puternic în spectrul Roentgen și radio. De această dată s-au folosit cele 10 telescoape din rețeaua VLBA (Very Long Baseline Array) și s-au luat în calcul în interacțiunile gravitaționale cu zonele învecinate. S-a calculat că norul de acretie din jurul găurii negre centrale are diametrul comparabil cu cel al orbitei terestre, în vreme ce colapsul propriu-zis are 22,5 milioane km, adică e de dimensiunea orbitei lui Mercur. Centrul galaxiei cântărește circa 4 milioane de mase solare. Perioada de rotație a Sistemului solar în cadrul Galaxiei (un an galactic) este de 226 milioane de ani.

reflexe de plumb. Înainte de a-i atinge suprafața, o gură plină de dinți tășni din adânc și o sfărâmă ca pe un pai. Astronautul se înfioră, imaginându-și monștrii care stăteau la pândă sub lunecarea calmă.

Și, în același timp, îl încercă un sentiment nou și ciudat. Mulți ani fusese singur la bordul navelor cosmice, încredințându-și viața sistemelor cibernetice. Iar acum ...

Se întoarse către însoțitorul său, cu o mișcare nestăpânită. Îi întâlnește înșă privirea intensă, scormonitoare – și cuvintele îi muriră pe buze.

####

Astronava sparse luciul tremurat al valurilor.

- Sistemul Ross 614, anunțase tânărul cu câteva ceasuri în urmă. O planetă acoperită în întregime de apă.

- Ross 614, repetase astronautul și fruntea i se încrețise, ca și cum ar fi

făcut un efort dureros de a regăsi un ecou pierdut undeva, printre ruinele amintirilor sale.

- Ați trecut pe aici acum treizeci de ani. Jurnalul de bord menționează: „Astronavele de cercetare ar trebui să poată evolua în orice mediu”. După cum vedeți...

Astronautul îl privise lung, ca și cum nu i-ar fi venit să creadă că frazele rostite de el odinioară pot să trăiască în memoria altcuiva.

Umbre ciudate treceau pe ecran. Ar fi vrut să le cerceteze mai îndeaproape, dar indicatoarele sonarului începuseră să descrie oscilații de o amplitudine neobișnuită. Astronava își încetini cufundarea și se imobiliză în văzduhul lichid.

- Un obstacol?

În loc de răspuns, tânărul aprinse reflectoarele și o fantastică așezare submarină se ivi din tenebre, cu clădirile masive, domurile și turnurile sale multiforme.

- O civilizație acvatică?

- Nu. A treia expediție a Centrului de explorări galactice a descoperit aici bogate zăcămintele de uraniu.

Reflectoarele luminau acum forfota excavatoarelor și forezelor, șerpuirea conductelor prin care minereul era transportat până la silozurile cu pereți translucizi.

Astronautul simți brusc dorința de a se alătura minerilor nevăzuți, de a sfredeți împreună cu ei solul submarin în căutarea sursei de energie pentru uzinele și astronavele Pământului. Își spuse că ar fi o aventură la fel de pasionantă ca descoperirea unor lumi noi, ca veșnica sa rătăcire prin Cosmos...

###

- Alfa Orion sau, dacă vreți, Betelgeuse. O stea cu un volum de aproape cinci sute de ori mai mare decât cel al soarelui nostru.

Tânărul tăcu, simțind ațintită asupra lui privirea astronautului. O privire care-l urmări și mai târziu, în timp ce se târau prin deșert, în căutarea unor ipotetice forme de viață.

- Masă relativă: 0,1. Indice gravitațional ridicat. Atmosferă de metan și amoniac.

Se târau prin deșert, încovoiați sub povara spațiandrelor. În jur, valuri de nisip violet încremenite în asaltul unui țărniș iluzoriu. Soarele nu apusese încă, dar trei Luni de ametist se și ridicaseră pe boltă.

- Să ne odihnim o clipă, spuse astronautul.

Ajunseseră lângă un pâlci de copaci cu ciufuri de frunze violete. Se reze-mară de truchiurile aspre care aruncau umbre lungi pe nisip.

- Amurgul, murmură astronautul.

O cascadă de lumină viorie se revărsa de la zenit spre orizontul învăpăiat.

- Trebuie să ne întoarcem, spuse tânărul. Temperatura scade brusc după apusul soarelui.

Nici un răspuns. Întoarse capul spre însoțitorul său și-l văzu în picioare, nemișcat, fără cască, pierdut într-o meditație care-i îndulcea trăsăturile aspre.

Cu un sentiment amestecat – ușurare, jenă, bucurie – tânărul își scoase și el cască, trăgând în piept mirosul palmierilor, aerul uscat al Saharei. „A înțeles oare de la prima noastră escală, pe țărmul Amazonului? Sau abia în adâncul Pacificului?...”

Eliberat de vraja sumbră a filtrului violet, soarele se mistui cu un ultim suspin auriu. Luna și cei doi sateliți artificiali își sporiră strălucirea. Pe cer începeau să se ivească scânteierile îndepărtate ale stelelor. Astronautul le privi o clipă, apoi își întoarse ochii spre Pământul care-l îmbia cu neasemuita lui căldură și frumusețe.

FATĂ ÎN FATĂ

Iar a deschis cineva ușa. Doar calmul mă apără de ieșirile necontrolate. Al patrulea care se aruncă din aeroglisor și lasă ușa deschisă. Se face curent și-mi țiuie iar urechile de nervi și de ciudă, poate ca sunt chiar sensibil, după cum mi s-a spus de-atâtea ori. M-au lăsat singur. A patra oară când mă duc s-o închid bombănind.

Sunt obosit. După șapte ore de zbor mă întorc la regele meu, cel care scrie și atunci când își satisface o necesitate fizică, cel care scrie tot timpul, cel pe care nu l-am văzut niciodată citind altceva decât ceea ce a scris. A fost visul meu să intru în escadrii de aeroglisoare a celui mai puternic imperiu. A fost destinul sau hazardul spuneți-i cum doriți, împlinirea mea să ajung în preajma Maestrului.

Cobor lin spre sol. Din lanurile de grâu de la marginea Nodului Tată se ridică turnurile crenelate pe care iedera se catără în covoare către cer. Un alt transfer pătrunde pe intrarea în Nod. Îl urmez cu vizeta ridicată, relaxat, privind prin ovalul hubloului de control mângâierea luminii de după ploaie. Cei de la controlul ambiental au pomit o nouă simulare sub fereastra Maestrului. Trec printre coroanele copacilor și asolizez lângă intrare, într-un concert de triluri cristaline. Am palmele transpirate, o durere surdă în capul pieptului și o greutate sub frunte. Închid după mine carlinga. În aer plutește un miros de iarbă uscată și vântul suflă ușor.

Urc treptele de piatră și pășesc pe prima din rolele uni-sens ce duc la camera de sterilizare. De sub jetul de abur cu miros de brad întrevăd chipul Maestrului. Îl voi întâlni imediat ce se va termina cu protocolul de primire.

Una din laturile dodecaedrului culisează și aburul se ridică spre camera de evacuare.

Maestrul stă la masa de lucru. Scrie. Își ridică privirile din foaie și lasă din mână markerul. Este cea mai mare onoare. Îngenunchez. Se ridică și-i simt degetele încleștându-mi-se în jurul cotului. Semn de familiaritate.

- Ridică-te. Ce vești îmi aduci ?

Simt raceala în vocea Maestrului.

Scria și l-am întrerupt, însă marea sa bunătate l-a determinat să mă primească. Zâmbeste și ochii mici de sub fruntea prelungă îmi inspiră nevoia de consens și preocupare.

- Maestre, e liniște în Arbore, spun cu voce tremurândă. Nici o Frunză nu se desprinde. E bine.

Clatină din cap cu înțelegere și mă strânge prietenește de cot. Zâmbetul său larg îmi întărește recunoștința. Dacă voi avea urmași, le voi povesti cu emoție despre acest moment.

- Mă preocupă stabilitatea Arborelui. Îți apreciez promptitudinea. Slujești o cauză nobilă.

Mă conduce către una din ieșirile cabinei-tului. Are același zâmbet sincer.

Ies din camera celui mai important dintre oamenii care mi-au dirijat trecerea prin timp. Peste câteva ceasuri, în intervalul de maximă audiență, Serviciul Global de Informare va prezenta în întregul Arbore primirea ce mi s-a făcut la reședința din Nodul Tată. Voi fi printre cei treizeci de oameni ai zilei, cei care au controlat Noduri și Frunze din întreaga structură arborescentă, într-o zi de vară, îndeplinindu-și astfel, poate, cel mai frumos vis. Sunt fericit. Și supărarea mi-a trecut. Am făcut ceva pentru Arbore, chiar dacă m-am întors singur. Nu trebuie să mă întreb ce poate face Arborele pentru mine. Ce cuvinte frumoase... Și ce soare... E liniște... Și e bine...

DESPRE CARACTERUL SCRIITORULUI DE SF

Pentru multă lume, science fiction-ul reprezintă o literatură a extraordinarului. Cititorul neavizat exclamă plin de uimire: *"Dom'le, uite ce i-a trecut ăstuia prin cap! Al naibii să fiu dacă m-aș fi gândit vreodată la așa ceva!"* Cititorul avizat, în schimb, trece în revistă toate lecturile anterioare și exclamă plin de triumf: *"Ha, ha, ha, I-am prins! Ideea din textul ăsta a mai avut-o și cutărescu, în povestirea x, ba chiar aș putea spune că respectivul a scris-o mult mai bine..."*

Ambele abordări nu fac decât să confirme un lucru: scriitorul de science fiction este considerat un om ieșit din comun, un tip care, dacă nu e chiar extraterestru, oricum nici departe de această etichetă nu se situează! Așa să fie oare? Este scriitorul de SF diferit de restul scriitorilor de literatură? Ce ne-ar putea face să credem una ca asta? Faptul că imaginația lui dă naștere unor universuri imaginare, că produsele minții sale nu-și găsesc un corespondent în realitatea imediată, că textul finit înseamnă doar o ficțiune pur și simplu ne poate face să credem că scriitorul de SF este un privilegiat în cetatea cuvântului, fie el scris, radiodifuzat sau televizat? Ar fi o pretenție mult prea exagerată pentru un gen considerat a se situa la periferia "adevăratei" literaturi. Și totuși...

Originalitatea și - aș îndrăzni să spun - straniețatea subiectelor îi împing pe mulți cititori să creadă ca scriitorii de science fiction sunt niște specime "ciudate", că un om "adevarat" (omul care plătește taxe, face copii, merge la serviciu ca un robot, face piața, rezolvă diverse probleme casnice, are o amantă, se ceartă cu mămica incapabilă să priceapă că i-a crescut "odorul", îl înjură pe șef numai când acesta nu e de față etc., etc., etc.) este un produs mult mai autentic decât o "călătorie în timp", sau un "război al lumilor", sau o "insulă a doctorului Moreau". Așa să stea lucrurile? Într-o anumită perioadă, ziarele ne-au explicat foarte convingător în ce constă obligativitatea astronautilor de a citi science fiction înaintea oricărei misiuni spațiale.

De ce credeți că acest fapt a devenit o "sarcină de serviciu"? Dintr-un simplu moft? Nici vorbă! Pentru a putea judeca situația "cu ochi străini și goi", după cum spune poetul, astronautii trebuiau să înțeleagă un lucru foarte simplu, și anume că soluția posibilelor probleme apărute pe parcurs se putea regăsi într-un text de science fiction. Credeți că vorbesc prostii? Nu vă grăbiți să trageți concluzii... De exemplu Cleve Cartmill a reușit să prevadă fabricarea bombei atomice cu mult înainte ca aceasta să fie funcțională. De unde credeți că i-a venit ideea? A visat-o noaptea? I-a suflat-o cineva la ureche? Nici vorbă! Pur și simplu a citit totul într-o revistă de știință... Și, bineînțeles, și-a pus o serie de întrebări: "E posibil? În ce condiții? Care-i scopul? Merită? Dar, mai ales, care vor fi urmarile?"

Aș vrea să precizez ceva: cunosc pe foarte mulți dintre autorii români de succes în domeniul science fiction-ului. Nume precum Mihail Grănescu, Cristian Tudor Popescu, Alexandru Ungureanu, Dănuț Ungureanu, Aurel Cărășel, Liviu Radu, Romulus Bărbulescu & George Anania, Sebastian A. Com, Horia Aramă, Lucian Ionică, Leonard Oprea, Rodica Bretin, Silviu Genescu, Costi Gurgu, Bogdan-Tudor Bucheru, Ana-Maria Negriță sau Ana-Veronica Mircea fac parte - și o spun cu mândrie - din rândul prietenilor mei. Problema este alta: presupunând că m-ar întreba cineva ce anume au în comun acești oameni, față de persoanele obișnuite, aș fi obligat să jignesc o mare parte a concetățenilor noștri, spunând că ceea ce-i individualizează e modul în care-și imaginează viitorul. Mai precis, faptul ca își imaginează acest viitor! Faptul că acest viitor - bun sau rău - va exista. Și va exista aici, în România, și nu în altă parte! Asumarea viitorului se poate vedea, în multe cazuri, la fel de importantă ca și înțelegerea trecutului. Întrebarea care se pune este: **câți dintre noi pricep acest mesaj?**

Iată chestiunea la care vă las să meditați, până la următorul episod al serialului nostru..

PARIUL CU SF-UL

În 1990, când lumea de pe aceste meleaguri atât de iubite și de hulite de Dumnezeu, începea să facă trecerea spre un alt model social, noi, cei aproape 300 împătimiți ai literaturii SF, credeam că o parte din cele mai îndrăznețe vise ale noastre prindeau să se transforme în realitate.

În acea epocă, în România, activau aproape 60 de cenacluri de profil, iar Consfătuirile anuale ajunseseră să aibă atât de mult fast și atâția participanți, încât te-ai fi putut crede la întâlniri europene ale genului. Mai mult încă, în afară de aceste adunări oficiale consacrate și, într-un anume fel, agreate și de conducerea comunistă a vremii, exista de mai mulți ani o altă categorie de întruniri, ceva mai clandestine și, oricum, dincolo de ochii atotvăzători ai autorităților - cele ale taberelor de creație SF. Născută prin 1982, ideea de "tabără SF" a făcut ravagii în rândul fanilor, datorită condiției uluitoare pe care o propunea: creatorii celei mai sofisticate literaturi tehnice din lume își propuneau să imagineze universuri cosmice halucinante în mediul cel mai lipsit de condiții elementare de viață - cel natural. În mijlocul unei păduri bătrâne, la adăpostul pânzei subțiri a corturilor, prin tufișuri sau pe malul lacului, numai cu un pix și o coală de hârtie în față, imaginarii lumilor posibile ale viitorului se străduiau să scoată din neant lumi fascinante, despre soarta cărora să vorbească la lumina flăcărilor rugului de noapte, cerând aprobarea colegilor de cenaclu.

Când am ajuns pentru prima oară pe tărâmul magic al insulei **Atlantykron**, într-un final de lună mai 1989, nu aveam decât un singur gând: că trebuia, cu orice preț, să determin realizarea unei asemenea "tabere SF" aici, pentru prima oară în afara spațiului zonei moldave, în care se încetățenise până atunci și de unde părea greu de urnit. Însuși **Alexandru Mironov**, marele fan și promotor al ideii de tabără SF în mijlocul naturii și susținătorul fidel al zonei Guranda ca loc unic și minunat de derulare al acestei activități, se îndoia de faptul ca am putea realiza așa ceva, cu toate că peisajul danubian al Capidavei l-a lasat perplex, făcându-l să

Aurel Cărășel,
unul dintre părinții **Atlantykron-ului**

mărturisească faptul că este, probabil, una dintre cele mai pitorești regiuni pe care le văzuse vreodată.

Totul a început, deci, în iulie 1990, când vreo 30 de taberamani de la doua cenacluri, "**Atlantis-Club**" din **Cernavodă** și "**Club XXI**" din **Slobozia** și-au montat corturile pe tărâmul vestit al insulei. **Atlantida** începea să renască de sub apele tulburi ale bătrânului Danubiu, trimițându-și zeli spre lumină. Iluzia unei lumi în întregime Science-Fiction (chiar dacă limitată în timp la numai 10 zile pe an și la suprafața unei insule de aproape două hectare) a durat timp de 14 ani, înregistrând un record absolut în materie, demn de Cartea Recordurilor. Paisprezece ani frumoși și furioși, în care iubitorii lumii iluziilor și-au închipuit că ridică un imperiu cosmic fără precedent de pe acest "*cosmodrom de pamânt*" (**Al. Mironov**). În care s-au întâlnit între ei, dar și cu mari creatori din afară (**Roberto Quaglia**, **Robert Sheckley**, **Norman Spinrad**, **Joe Haldeman** și **Jonathan Cowle** sunt numai câțiva dintre aceștia).

În care au trecut de la ideea de tabără de creație la aceea de **Convenție europeană** de SF. Pentru că în august 2001, convenția anuală de gen s-a ținut sub bolțile verzi și calme ale sălcilor ce umbresc malurile ușor abrupte. Cu roboțeii aduși de către **David Anderson** de la NASA; cu machetele de nave cosmice realizate cu îndemănare de **Ovidiu Petcu** chiar pe insulă; cu telescopul celor de **Cygnus Suceava**, care aducea la doi pași de noi constelațiile și galaxiile; cu expozițiile de carte SF ale editurii NEMIRA, organizate la adăpostul uriașului cort militar; cu calculatoarele la care se pregătea revista zilnică și cu legăturile stabilite prin Internet cu restul lumii. Visele de prin 1992-1993 se transformaseră toate în realitate și nimic nu mai părea imposibil. Pariul cu SF-ul fusese dus până la capăt sau, cel puțin, așa părea. Pentru ca în toată această nebunie de oneiro-realitate fusese uitat ceva. Esențial pentru întreaga mișcare SF a epocii. Acel ceva era însăși chintesența existenței sale, era inima ei vie - legătura cu publicul.

Prin 1991, **Sorin Repanovici** și cu subsemnatul încercam să ne închipuim o variantă de rezistență și de continuitate a SF-ului românesc după modelul american. Tocmai citiserăm într-o revistă literară franțuzească dedicată SF-ului că **Harlan Ellison**, după ce devenise bogat de pe urma scrisului, înființase pe propriii săi bani o casă de creație în mijlocul naturii, în care-i aduna pe acei scriitori tineri de talent, pe care-i identifica în cursul anului, cu ocazia diferitelor concursuri, și îi puneă să scrie, sub contract, pe diferite teme prestabilite, asigurându-le cazarea și masa. Așa că ne imaginăm cum ar fi să reușim să cumpărăm un bac-dormitor și să procedăm în același mod, urmând să recuperăm investiția din publicarea de antologii și de romane. Lucrurile nu păreau deloc utopice, din cauza faptului ca exista un public generos pentru operele de SF, care devora cu regularitate și cu ardoare tot ceea ce aparea pe piață. Timpul a dovedit însă ca am fost slabi manageri și că nu am luat deloc în calcul schimbarea conștiinței și a opiniilor cititorilor din 1991.

Zece ani mai târziu, majoritatea celor care și-ar fi dat bucuroși jumătate din salariu pe o lună pentru achiziția de carte SF era înrobă zelor moderni ai capitalismului - televiziunea și discoteca. SF-ul rămăsese doar o atracție secundară, un fel de fetiș

care să le reamintească de zorii unei tinereți zbuciumate și ardente. **Quod erat demonstrandum** - la **Convenția Europeană**, timp de aproape o oră, **Alexandru Mironov** a pledat în fața a o sută de participanți pentru necesitatea susținerii existenței revistei **ANTICI-PAȚIA**, insistând aproape patetic ca aceștia să o cumpere. Abia dacă s-au vândut vreo 40 de exemplare. Și asta în cadrul unei convenții, unde erau adunați numai iubitori ai genului! Semnele deveniseră prea clare pentru a fi în continuare ignorate. Întrebarea care se impunea era una de bun simț: la ce bun existența unei tabere de creație SF, dacă cerința pieței pentru o asemenea literatură se diminuează în mod substanțial?

Răspunsul a fost unul logic: dacă aceia care construiau lumi alternative posibile nu erau în stare să-și mențină publicul-cititor în parametri numerici acceptabili, atunci existența lor ca organizație de creatori înceta. Nimeni nu pusese problema încetării ființării speciei literaturii, filmului și a artei Science-Fiction. Pentru că nu a existat și, probabil, nici nu va exista o persoană capabilă să interzică ființarea artei în sine. Dar pe aceea a unei grupări umane organizate, cu siguranță că da.

Acesta a fost cazul taberei de creație SF **ATLANTYKRON**. Anul 2001 a reprezentat anul apogeului, dar și al prăbușirii ei, ca unitate de structură, funcționând după anumite criterii selective.

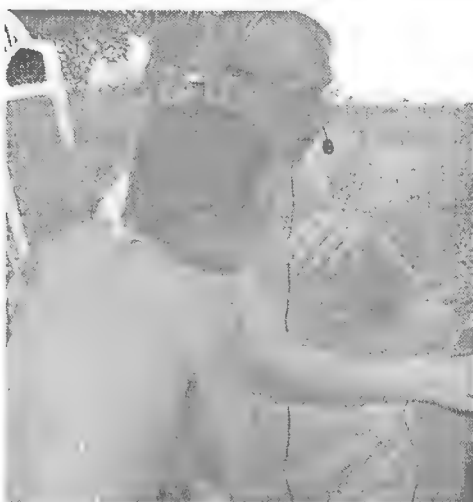
Anul 2002 a fost primul în care SF-ul nu a mai constituit pilonul principal de existență al său, ci numai una dintre multele axe de dezvoltare ale unei noi structuri organizatorice - **Academia de Vară ATLANTYKRON**.

O structură care puneă accentul pe o mai veche idee promovată de **UNESCO**, aceea a unei școli nonformale pentru adolescenți și tineri, o școală care să țină cont de doleanțele lor și care să le propună o educație care să depășească formalismul și aerul vetust al celei afișate încă de școala de tip clasic. O școală care să încerce să dezvolte la aceștia talentele native ascunse sau neștiute și care, în același timp, să le creeze impresia că libertatea de exprimare este totală.

Într-un fel, pariul din 1991 cu SF-ul a fost pierdut de cele două generații de creatori

(generația '80 și generația '90), care au susținut existența taberei în ultimii 12 ani. Deși insula **Atlantykron** le aparține pentru o perioadă de 90 de ani, în urma unui parteneriat realizat în 1992 între **Ministerul Apelor și cel al Tineretului și Sportului**, pe ea nu se mai desfășoară activități exclusiv SF.

Într-un fel, imensul imperiu imaginar la care au lucrat toți locuitorii migratori ai insulei în acești de pe urmă ani s-a destrămat, navele stelare au rămas în hangarele lor prăfuite, cucerirea de planete noi s-a oprit, războaiele cosmice au încetat. Privind lucrurile dintr-o altă perspectivă însă, pariul cu SF-ul a fost câștigat, deoarece literatura și arta aceasta minunată, o punte extraordinară între prezentul atât de real și de palpabil și viitorul care ține cumva de magie prin realizările sale, nu a încetat pe **Atlantykron**. Ele și-au găsit însă noi forme de adaptare, rămânând într-un stand-by calm, care ascunde în adâncuri o explozie a viitorului.

David Anderson,
în schimb de experiență pe Danubiu

florin munteanu

ATLANTYKRON 2005

Pentru ca un lucru să se nască, el trebuie întrezărit în vis, în acea stare de conștiență în care omul are acces la geneza unei realități viitoare. Acea viziune plămădită din năzuințe și dorințe, atunci când are suficientă stabilitate (să îi zicem perseverența celui ce se încumetă să intre în lumea subtilă a creației) capătă o șansă unică, aceea de a se materializa.

În prima ipostază, lucrul născut poate să nu pară nici util și nici conform cu visul, deși, cu un pic de răbdare și multă dragoste ar putea să se transforme, spre fericirea celui ce a mijlocit actul materializării visului, în chiar lucrul mult visat.

Cam așa aș vedea metamorfoza fenomenului numit **Academia de Vară Atlantykron**. Un loc în care mai mulți visători din frământatul spațiu al României s-au întâlnit acum 11 ani pentru a visa la o altă realitate, la o altă dimensiune a omului. Erau cei care frământaseră de bucuria unor scrieri precum **Stăruștii Copilăriei**, a lui Arthur Clark sau **Povara Cunoașterii**, sau **Aventurile navei Space Bigle**, sau... Erau cei care iubeau

SF-ul și în același timp natura. Tot aici, puțin mai târziu au poposit cei care avuseseră șansa să înțeleagă, puțin mai repede, că omenirea se află în prag de schimbare majoră și că povestirea lui **Arthur Clark** este și adevărată... O schimbare majoră, un al treilea val din care se naște extrem de repede al patrulea... Din întâlnirile lor s-a născut un alt vis, cel al unei alte școli, al unei forme de educare și motivare a copiilor noștri, modernă și adecvată timpurilor.

Așa a apărut, în vara lui 2001, **Academia de Vară pentru Știință Prospectivă, Viitorologie și Science-Fiction**.

Unitate în diversitate. O școală a comunicării și colaborării între discipline și culturi. O școală internațională la care lectorii sunt și exploratori ai noilor dimensiuni oferite de Știința Complexității, ai încercării de depășire a celor două bariere esențiale ce țin omul prizonier pe frumoasa planetă albastră: timpul și spațiul. O școală a unei noi so-

N.r. Articolul este scris pe insula Atlantykron, în anul 2001. Să vedem dacă timpul l-a dat dreptate lui Florin.

cietăți aflată în structurare, societatea informațională. Așa poate fi descrisă școala proaspăt născută.

Un început timid, cu mici grupuri bine structurate dar care nu știu încă să comunice și să interacționeze fapt ce face ca să nu se simtă încă efectul cooperării, efectul saltului către acel vis al omului de a contempla și cunoaște cu adevărat Universul. Dar câte nu se pot întâmpla în următorii 4 ani.

Să încercăm să ne imaginăm cum va deveni Atlantykron peste doar 4 ani?

Este o provocare căci viteza de schimbare este așa de mare încât este din ce în ce mai dificilă predicția chiar și numai peste patru ani. Oricum, să încerc! Nu cred că va fi caracterizată de un salt tehnologic. Nu vor fi mai multe echipamente sau aparate. Din contră, căci dezvoltarea instrumentației virtuale, a tehnologiei laboratoarelor pentru

utilizatori multipli, delocalizate în întreaga lume și la care se poate face apel din orice punct de pe glob, vor deveni realități de larg consum. Ceea ce se va întâmpla însă va ține de transformarea omului. Cred că vor mai reveni doar cei care vor ști să respecte altfel acest spațiu de interferență și dezvoltare complexă a omului. Ei vor simți efectul stingerii celui conflict straniu ce-l bântuie pe fiecare, făcându-l să oscileze între rațiune și afect, între dorință și putință, între normal și natural, poziție nouă, armonizată, din care se poate găsi cu-adevărat propriul drum. Altfel spus nu cred ca aspectul exterior va diferi mult de cel de azi. Un lucru îl simt ca fiind sigur. Dacă va fi **Atlantykron 2005**, atunci la acea ediție vor participa altfel de oameni, mai împliniți, mai motivați în a participa la frumusețea devenirii, membri conștienți ai celor ce vor clădi civilizația CUNOAȘTERII!

george ceausu

ATLANTYKRON 2010

Suntem în august 2010 și pe Atlantykron science fiction-ul, științele de frontieră și CNI-urile conviețuiesc într-o armonie deplină. Laboratorul Virto-real Atlantykron a devenit cea mai mare bază de date experiențială din lume, înghițind în cele din urmă și o anexă nesemnificativă de peste Atlantic, și anume Institutul de Știința Complexității de la Santa Fe.

Speriată de perspectiva pierderii pieței petrolului în favoarea dispozitivelor hidraulice și solare, gigantica Societate Petrom încearcă să devină sponsor principal al manifestării, dar nu izbuti, din cauză că se brevetară biscuiții de petrol, petro-hârția igienică automată și aparatul de ras fractalo-aromatic, dar la petro-îmbrăcăminte și petro-încălțăminte mai era de lucrat.

Un tipăt stins îl făcu să tresară din somn, dar la al doilea tipăt, de-a dreptul sfâșietor, **Quasarakis** o tâșni afară din cort: în sectorul experimental pentru încălțăminte ardea o torță vie, semn ca sandalele de hidrocarburi

ramăneau în continuare un mare deziderat.

Pe la ureche îi trecu sfărâind o aerobici-cletă de tip **Iustin Capra**, călărită de o elegantă făptură extrasă parcă din ortoexistența lui **Dragănescu** un adevărat târâm al muzelor- dar **Quasarakis** trebuia de acum să-și pună capul la contribuție în dauna posterioarelor frumoase care zburau pe deasupra: câteva doamne contemplau evenimentul din aerobicicletele suspendate la diverse înălțimi.

Pe platoul de încercare un membru al secției "Plasma" aduse un furtun de spumă carbonică "Atlantykron 2005" și stinse rapid focul pentru ca o voluntară sătmăreacă să ia loc pe platou pentru proba noului petropantof Guban.

Trebuia să se bărbiească pe malul Dunării, să se spele pe dinți și să se pieptene înainte de a trece la jurizarea lucrărilor concursului literar. Aparatul de ras fractalo-aromatic îi creștă falca, dar funcționa foarte bine în timp ce el se admira în oglinda semi-virtuală made in Dobrogea. Se spală pe

dinti cu pastă dințoasă de pește, își făcu freza la raboteza reciclată de la ILM-SIDEX -unul din sponsorii manifestării- și apoi citi cele două texte ale concursului, în timp ce se afla pe buda ecologică multifuncțională. Avu o mică problemă cu petro-hârtia igienică automată, înaintea ca să se ridice de pe tron. Trase apa, imaginea apărui pe ecran și aparatul de teleportare cuantică îi recopie structura informațională, pentru orice eventualitate.

Luând-o pe cărarea spre sectorul vestic, se împiedică de un participant la concursul de enigme extreme al lui **David Anderson**: albul mută și câștigă în 6000 de mutari! Aflat în fața tablei sale de șah, participantul nu-l observă. Oricum, stătea acolo de anul trecut. Supraviețuirea nu mai era demult o problemă pe insulă, de când piața mondială fusese învadată de resursele mediului atlantykronian: sărățele de pește, tocăniță de pește, șerbet de pește, napolitane de pui de băită.

Vremurile de coșmar, în care berea pe bac era 15.000 de lei, rămăseseră doar o amintire. Dar cine-și mai amintește acum de pricăjitul leu-tare, fără trei zerouri în coadă, acum când prosperitatea românilor devenise de învidiat. Până și noțiunea de aragaz cu patru ochiuri dispăruse din dicționarul limbii române, fiind înlocuită cu "superarzătorul eolian" Atlantykrón 2007.

-Doriți cartofi prăjiți? îl întreabă ochioasa localnică de la bar.

-Desigur, confirmă **Quararakis**. În amintirea vremurilor eroice de altădată. Și o Coca-Cola Alfa, vă rog.

Vă reamintim că nu este vorba de falimentarea băutura răcoritoare de acum 10 ani, ci de superbăutura extatică elaborată pe puntea Bacului Alfa și spartă de coca aceluiași vas în vara lui 2006.

Michael Haulică apărui la întâlnire cu o punctualitate de sferă academic insular, adică după o oră. Se scuză pentru starea lui de go-frenizare. Îl lăsase la corturi, lângă oleoberoductul Bergenbier Rahova Constanța pe muștii ploieșteni, care se racordaseră la conductă cu tot cu familiile lor.

-Măi, Michael, te mai crezi în vremurile frumoase, când **Cărășelu** făcea tot? îl luă **Quiasarakis** la trei pazește.

-Iartă-mă, mi-am cedat limba pentru trei ore unui experiment al Asociației Cehe de Psihotronică, îi transmise **Michael** telepatic. Hai să vedem ce texte avem.

După o ora, ajunseră la concluzia că

primul text era SF iar al doilea, ne-SF. Concentrați în dezbateri, nu mai auziră tipătele voluntarei constanțence de pe platforma de petro-îmbrăcăminte. Din păcate și sarafanul de hidrocarburi rămânea pe mai departe un deziderat. Frumoase vremuri mai erau altădată, cu profesorul **Cărășel**. Din păcate, acum era consilier pe probleme de colonizare ecologică al președintelui Statelor Unite.

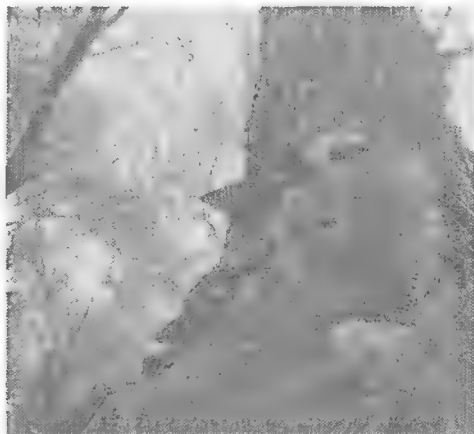
-Hai că acum apare **Repanovici, Michael** și nu stim încă pe cine premiem!

Într-adevar, un ciopor de consilieri înhăinuirați și încreveți îl aștepta pe **Repanovici** la cabina multifuncțională numărul 3, aflată în legătură teleportoare cu SSI-3 (Stația Spațială Internațională 3). Până una-alta, un prim consilier se precipită spre cabină să-și rezolve o problemă vitală.

După încă o oră, **Haulică** și **Quasarakis** ajunseră la concluzia că primul text era ne-SF, iar al doilea, SF. Între timp, **Repanovici** anunță ca mai întârzie o jumătate de oră pe "Seleny-kron", prima așezare umană pe Lună, populată deocamdată doar de vreo sută cincizeci de fanatici: savanți ratați, literați inconstienți și ceva tineret, între care **Fane, Roparul** și fanii.

-Ce ușurare! exclamă **Quasarakis** alungând ca pe o musca acrobicicleta care îi zbura pe la ureche în amintirea fiorosilor tântări ai înserării. Dar dragă **Michael**, dacă nici primul și nici al doilea text nu e SF?

Mai trecu o oră și aerul criogenic al înserării îi acoperi cu totul pe platforma experimentală **Atlantykrón**. Așa încât criogenia pe bază de petrol va rămâne pentru omenire un mare deziderat, ca și definirea SF-ului. Dar oare nu criogenia salvează România?

STĂPÂNUL INELELOR

În primul rând, trebuie să salutăm faptul că editura RAO a reușit să traducă una dintre operele majore ale literaturii imaginariului. Numai că această carte ridică o problemă interesantă: cărui gen aparține? Dacă ar fi să ne luăm după **Alexandru Mironov**, unul dintre admiratorii declarați ai lui **Tolkien**, este un roman SF. Poate cel mai bun roman SF. De altfel, domnul **Mironov** a povestit, odată, o amintire care m-a emoționat: Aflându-se, cândva, într-o librărie din Paris, s-a pomenit că a furat, pur și simplu, cartea pe care nu putea s-o cumpere. Apoi, după ce și-a revenit și a realizat ce a făcut, s-a strecurat înapoi în librărie și a pus cartea la locul ei, în raft... Cât de bine îl înțeleg... Cu tot respectul pe care-l port domnului **Mironov**, nu pot să nu mă întreb: care-i elementul științific al trilogiei lui **Tolkien**? **Stăpânul inelelor** este un basm-metaforă, ca și **Poveste fără sfârșit** sau **Ultima licomă**. Aparține SF-ului sau genului fantasy, un gen ignorat la noi sau asimilat doar cu filmele despre Conan?

Numai că aici nu-i vorba doar de o confuzie sau de o tentativă a fanilor de a încadra în genul favorit orice carte bună. Aici este vorba de un aspect conceptual, pe care domnul **Mironov** l-a intuit foarte bine, pentru că există anumite afinități între gândirea domniei sale și cea a lui **Tolkien**.

Trilogia profesorului englez se caracterizează prin folosirea unui anumit gen de supranatural. Inele cu puteri magice, vrăjitori, iele, gnomi, făpturi de coșmar - toate acestea n-au ce căuta într-o lume a rațiunii. Numai că în lumea aventurilor păstrătorilor inelului nu există ideea de divinitate. Nu există temple, nu există preoți, nu există credință. Acea lume este o lume atee, în ciuda supranaturalului minor care o impregnează.

Acest lucru este posibil datorită faptului că totul se petrece într-o lume care nu-i a noastră - deci o lume în care aceste aspecte supranaturale (din punctul nostru de vedere) ar putea exista în mod natural.

Putem accepta lumea imaginată de **Tolkien**. Este frumoasă, interesantă și coerentă. În același timp, ne vedem siliți să

semnalăm faptul că se deosebește de lumile genului fantasy, lumi dominate de zei barbari și cruzi, împotriva cărora eroii sunt obligați să lupte, sau de divinități blajine, care-i ajută pe cei ce apără dreptatea. Lumile fantasy sunt lumi în care domnesc supranaturalul și miraculosul, în care omul conviețuiește cu divinități păgâne. Nimic din așa ceva nu se regăsește în trilogia lui **Tolkien**. Lumea sa este saturată de supranatural, dar de un supranatural banalizat, acceptat ca lege naturală, un supranatural nemiraculos.

Poate că diferențierea vi se pare minoră, dar să ne gândim mai bine: la baza oricărei religii stă minunea, fenomenul care te șochează, care se abate de la logica naturală.

În opera lui Tolkien nu șochează nimic. Totul este logic, coerent, la locul lui. Atunci, Stăpânul inelelor este o lucrare SF?

S-ar părea că da...

Dacă vedem în lumea lui Tolkien un univers paralel, dirijat de o altă fenomenologie...

Numai că lucrurile nu-s atât de simple.

Tolkien a folosit, în mod deliberat, personaje ale lumii basmelor (*carora le-a păstrat toate caracteristicile care, într-o lume normală, ar constitui elementul miraculos al basmului*) și oameni. A realizat acea conviețuire dintre real și fantastic, care-i tipică feeriei, lipsind-o însă de miraculos. Turul de forță a lui **Tolkien** ascunde, de fapt, problema de fond a secolului douăzeci. În societatea raționalistă, ce provenea din materialismul secolului anterior, se strecurase germele îndoielii. Materialismul nu mai era suficient, misticismul părea ceva deplasat. Se ajunge la un compromis bizar, care nu rezolvă problema de fond, dar care pare, pentru mulți, o soluție posibilă: acceptarea miracolelor minore, a supranaturalului mărunț, fără a îndrăzni să ducă lucrurile până la capăt. De aceea o parte a societății e dispusă să accepte spiritismul, paranormalul, poveștile cu vampiri și vrăjitori. Un misticism fără divinitate, un materialism în care natura o ia razna.

Ceea ce-i mai uimitor în toată această poveste - iar **Tolkien** se încadrează foarte bine și din acest punct de vedere în categoria pe care încerc s-o definesc - este aspectul moral. Întreaga literatură fantastică - pentru că nu-i nici SF, nici fantasy - de acest gen introduce un supranatural nedus până la capăt, dar inevitabil și acceptat fără comentarii, având însă grijă să urmărească victoria binelui, să evite vulgaritatea, violența și obscenitatea. Este o literatură care se întâlnește, în multe puncte, cu literatura moralizatoare. Și care se deosebește de fantasticul medieval sau gotic prin evitarea tenace a problemelor credinței.

Deci, cărui gen aparține trilogia lui **Tolkien**? După cum am arătat, există elemente care o exclud atât din SF, cât și din fantasy. Îmi păstrez afirmația că aparține basmului-metaforă, creație cultă, neîncadrabilă în vreun gen - în primul rând pentru că asemenea creații sunt unice și nu seamănă cu altele - , basm lipsit însă de miraculos și de elemente mistice. Puteți să vă imaginați cavalerii Mesei Rotunde neamănați de dorința de a găsi **Sfântul Graal**? Atunci îl veți înțelege perfect pe **Tolkien**.

Liv Tyler a învățat limba zânelor

Liv Tyler, interpreta prințesei zânelor, **Arwen**, din "**Frația inelului**", n-a trebuit să învețe doar să călărească și să se lupte cu sabia. Ea a trebuit să-și însușască și limba zânelor, drept care a petrecut mai multe ore pe zi cu un profesor care a ajutat-o să pronunțe corect cuvintele unei limbi create de J.R.R. Tolkien din diferitele dialecte vorbite de celtii din vechime. "**La început a fost înimaginabil de greu, am crezut că mi se va înnoada limba în gură, dar apoi, brusc, am ieșit din punctul mort și de acolo începând, toate au mers ca pe roate. Din fericire, nu trebuie să mă tem că spectatorii mă vor atenționa pentru o eventuală greșeală de pronunție, deoarece cred că aceia care cunosc limba zânelor nu s-ar prezenta numeroși**", a mărturisit actrița.

2080: INGINERIA NATURII

HOLOÎNREGISTRATE DE DEMULT ¹

Plan interior. Încăpere largă, dar joasă, cu ferestre în două părți, luminoase. Un foc în cuptorul-șemineu, mare și înnegrit. Zgomot de fond: trosnetul prietenos al butucilor în flăcări și tic-tac-ul ceasului mare cu cuc de deasupra ușii laterale din stânga. Pe un divan-lavișă, întins ca pe un fotoliu, tronează amfitrionul. Așteaptă oaspeți, în cinstea lor și-a luat o înfățișare patriciană. În jurul ecranului trece, înregistrat, numele personajului. Îl citim: Florea Ngo Spiros Amazonas Pătrașcu. Numele trece încă de trei ori, în ambele sensuri, în alfabet latin, arab și în idiograme chineze.

Moment de așteptare, ciocănit în ușă. Amfitrionul tușește, își drege glasul, aranjându-și în același timp pletele albe și crețe. Cu degetele își netezește barba neagră.

- Întră! Se aude.

Ușa mare de lemn se deschide scârțâind. Pentru a păși în încăpere, vizitatorul se apleacă mult, înaintează timid, apoi se destinde, numai pe jumătate. Este un adevărat uriaș, depășind bine doi metri înălțime.

- Bună ziua, spune. Putem intra?

- Desigur, se aude răspunsul, din off.

Invită-i și pe ceilalți!

Pe aceeași ușă pătrund, unul după altul, încă trei tineri. Două fete și un băiat, toți la fel de înalți ca și primul.

Câteva clipe de tăcere.

- Ne dați voie să ne prezentăm..., încearcă primul venit.

- Nu-i nevoie, vă știu pe toți din scrisoare, nepoate...

- Unchiule - pentru că presupun că așa trebuie să vă numesc -, dumneavoastră ne-ați trimis o chemare oficială și protocolul ne obligă să ne prezentăm cu toate numele înregistrate la primăria de pe Dimaxion Luna-City. Așadar, eu sunt, prin secvență paternă, înrudit cu dumneavoastră. Prietenii și familia îmi spun Faruk, dar apelativul Informon-du-lui, înscris și pe retină, este FMD 281 P, ceea ce înseamnă Faruk Muhici Delay 281 Pătrașcu...

grafică: Dana Schobel Roman

SĂ VEZI FLACĂRA UNEI LUMÂNĂRI PLASATE PE LUNĂ

În decembrie 2004 va fi gata supertelescopul SALT (Southern African Large Telescope), amplasat în Africa de Sud. El va cuprinde 91 de mici oglinzi hexagonale, manevrate de un sistem computerizat și va avea puterea unui dispozitiv cu o singură oglindă de 10 metri diametru. Astfel, el va distinge flacăra unei lumânări plasate pe suprafața Lunii, dar, desigur, va fi folosit pentru a studia obiecte cosmice mult mai îndepărtate, precum galaxiile sau quasarii. Telescopul a fost finanțat de mai multe state și va costa 30 milioane de dolari, a anunțat CNN.

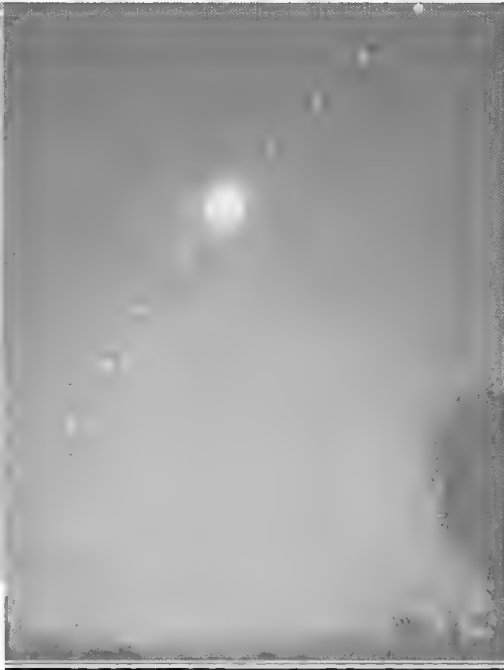
- Lasă, nepoate, abracadabra asta informatică și cosmică! La noi, aici, acasă, pe Pământ, ne purtăm mai simplu. Eu am să te strig așa cum se cuvine: Pătrașcu...

Așezați-vă, copii, pe lavite, vedeți, noi trăim în Codrul Vlăsiei, întocmai ca strămoșii noștri, geto-dacii, preluăm tradițiile, valorile locale și eu mă bucur că aveți ocazia ca și voi, lunatecii, să vedeți ce este, ce era de fapt viața molcomă și sigură a Pământului. Mie vecinii îmi spun Florea sau Pătrașcu, amândouă sunt nume vechi de la formarea lumii. Pătrașcu, ca și tine, nepoate. Fii deci binevenit, acasă, Pătrașcu Faruk și așa mai departe, fii binevenit în casa strămoșilor tăi.

- Mulțumesc, unchiule! FMD 281 P calculează că momentul este emoționant, oficial, se ridică, se lovește zdrăvăn cu capul de tavan, se așază la loc.

- Ea este... ăă, logodnica mea, cum ați spune dumneavoastră, partenera mea Nevena Heinlen Mbdonga Botticelli 441, pe scurt NHMB 441, eu o strig Patru-Patru-Unu sau pur și simplu Patru, mi se pare mai ușor așa.

- Mie nu, eu am să-ți zic Nevena.

Vino să te îmbrățișez, nepoată!

Mulatra grațioasă cu ochi albaștri uriași își zgârie obrăjii în barba bătrânului, strănută, apoi râde, arătând un șirag de dinți orbitor de albi.

- 515 Adnana Smrkowski Ze Sigursson, îmi cer scuze, vă dați seama că societatea umană, Informondul nu ne pot ține altfel evidența, suntem prea multe miliarde, și întinși prea departe...

Eu chiar am un frate care lucrează pe o stație orbitală în jurul lui Saturn, turuie cealaltă fată, pe nerăsuflete. Puteți să spuneți Cinci, sau Ze, sau ...

- Adnana, gata, așează-te, Adnana! Ai un nume frumos de turcoaică sau tătarcă, uite ce pomeți ai, cine știe ce străbun de prin Asia Mică ți s-o fi oploșit prin gene...

- Iar eu nu pot să vă spun cât sunt de încântat să văd locurile în care s-au născut străbunii mei din partea tatei!... Vedeți, eu mă numesc Jean 880 Gonçalves Semionov Cincă. Vă rog să nu țineți cont de 880, Cincă ajunge...

- Asta-i un nume strașnic, mă băiete, și mă bucur că nepotul meu are prieteni

care nu uită de unde au plecat! Bravo, Cincă, să spui și maică-ti și lui taică-tău că te-au crescut bine! Ei unde sunt?

- Păi, tatăl meu, 879 Cincă, a, scuzați-mă, nu noi, familia, Informond ni-l anunță așa, când îl localizează batiscaful... Tatăl meu lucrează în Groapa Marianelor, este seismolog. Pământean get-beget, unchiule Pătrașcu Florea Ngo Spiros Amazonas... nu vă știu numărul, domnule...

- Lasă-l încolo de număr, eu aici n-am număr, am refuzat să-mi adaug un număr tâmpit, la o listă interminabilă de nume și Evidența Informondului nu îndrăznește să mă mai deranjeze. Pătrașcu, v-am spus la toți, Pătrașcu și gata... Ei, hai să vă tratez cu ceva, o să fie, bineînțeles, un produs absolut natural, se numește lapte.

- Dar noi bem lapte acasă în fiecare zi!...

- Ce lapte beți voi, vai de capul nostru... ăsta-i lapte adevărat, de vacă adevărată... Muls de mine, de la vacile din grajdurile noastre. Noi, țărani, suntem legați de animale, casele și grajdurile sunt interconectate, lipite, avem același sistem de încălzire, de la vite folosim laptele, carnea, pielea, balega și purinul pentru câmpuri... Sistemele noastre țărănești, casele, gospodăriile sunt în perfectă armonie cu natura. Observați, am în spate codrul secular al Vlăsiei, l-au refăcut silvicultorii-geneticieni acum trei-patru decenii, după datele din istorie...

- Da, modelul pe computer, îl știe toată lumea, l-a dat și Mondoviziunea.

- Ce computer, mai lăsați-le în plata lor de computere, credeți că noi nu putem gândi cu mințile noastre? Unadouă, hop la Informond... Noi, aici, pe Pământ, trăim în mijlocul naturii, nu ca voi, săracii de voi! Așa de departe de Pământ cum sunteți, nici n-aveți altă legătură cu umanitatea decât Informondul ăsta atoateștiutor! Stați să vă aduc laptele... Până atunci, distrați-vă răsfoind albumele astea vechi de familie. Altfceva nu vă pot oferi, eu n-am în casă

nici receptor radio, nici holovizor.

Dispare pe ușa din dreapta.

- V-am avertizat, spune Doi-Opt-Unu, este un excentric, așa mi l-a descris și tatăl meu. Când l-a vizitat, prin 2049, tocmai clona teranodoni.

- Ce făcea? Se îngrozește 515 Adnana.

- Îi reușise experiența cu clonarea de rinoceri fosili din țesuturi congelate natural în Antarctica. Găsiseră țesuturile în perioada când se începuse decuparea și expedierea de gheață spre Lună, gravitațional.

- Acum trimit și spre Marte și am înțeles că prin 2150 calotele polare vor dispărea, în schimb "marțienii" vor avea din belșug apă pentru irigat pustiurile roșii...

- Nu mă întrerupe, Patru... Așa cum vă spuneam, bătrânul Pătrașcu avea

grafică: Dana Schobel Roman

PRINȚESA MARȚIANĂ

La începutul secolului, John Carter, eroul din saga marțiană povestită de Edgar Rice Burroughs, a adormit într-o pesteră și s-a trezit pe Marte, într-o lume mult mai primitivă decât în realitate. Iată că regizorul Robert Rodriguez s-a hotărât să realizeze o adaptare după acest ciclu de romane, intitulată "Princess of Mars". Chiar dacă nu va semăna deloc cu ceea ce vad roboții NASA, tehnicile de animație 3D vor permite crearea unui cadru cât mai apropiat de cel imaginat de părintele lui Tarzan. Rodriguez dispune de un buget de 100 milioane de dolari, așa că își va putea permite orice fantazie. Oricum, studiourile Paramount discută de la început despre realizarea unei trilogii.

pe atunci vreo 70 de ani de-ai lor pământeni, dar era încă tare. A scormonit prin ghețuri până a dat de fosile și le-a cărat la Jardin des Plantes, în Paris. Un exemplar aproape intact de rinocer Hyerachus și un teranodon cam avariat. După zece ani de încercări, echipa de zăgghiți de la Proiectul Archeopterix, geniali cu toții, a scos primii rinoceri Hyerachus – și asta i-a făcut instantaneu celebri: înviașe o specie dispărută de milioane de ani, le ieșiseră niște animale drăguțe foc, blânde, cuminiți, Hyerachus ăștia sunt niște rinoceri mici și insectivori, tatăl meu chiar i-a văzut – am încercat și eu, dar la Jardins des Plantes nu mai sunt. Pentru că au fost lăsați în libertate într-o vreme, am înțeles că se înmulțiseră bineșor și făcuseră nu știu ce potlogării ecologice, mi se pare că distruseseră termitelile până la dispariția speciei...

- Păl asta-i crimă ecologică! Se indignează Jean-Opt-Opt-Zero. Pentru asta puteau să-i pedepsească rău pe Archaeopterix-ii ăștia... țineți minte istoria cu eradicarea muștei tse-tse, în 2020? Ce scandal a ieșit, deși era vorba de un dăunător, o insectă criminală...

- Mă rog, își avea și ea nișa ei ecologică, nu știi niciodată când se dove-

dește folositoare... Ca și termita... Dar termitelile au fost până la urmă salvate de lăcomia "rinocerilor Pătrașcu", cum li s-a spus, iar animalele au trecut sub control ecologic strict și pot fi văzute numai pe înregistrări holo. De aceea nu mi le-au arătat nici la Jardin des Plantes, nici la Arca lui Noe din Srilanka, Banca de gene și rezervația cea mai mare a terestrilor...

- A umanilor, iubitule, chiar dacă ne-am născut pe Lună rămânem legați cu Pământul și pământeni mai mult decât vrei tu să recunoști... Deși eu sunt de părere că tu doar faci pe grozavul, și de fapt ești emoționat de-a binelea. Normal, strămoși de-ai tăi au trăit prin locurile astea, ne aflăm într-o casă țărănească autentică, suntem înconjurați de păduri, câmpuri și animale – ceea ce ni se întâmplă la toți patru pentru prima dată în viață, iar străunchiul ăsta al tău, țaran... cum se zice... neaș, este de-a dreptul interesant...

- Neaș pe dracu, ăsta-i unul dintre cei mai mari geneticieni ai planetelor,

ascultați-mă pe mine! Nu stă el aici de pomană! L-au alungat pentru cine știe ce ispravă de pe unde lucra și s-a pripășit acum în codrii strămoșești... Lasă-mă să-mi termin povestea! Pentru că, aflați, același străunchi al meu, cu echipa lui de geneticieni nebuni, după gafa cu rinocerii insectivori, au adus pe lume trei teranodoni. Trei. Niște dihănii zdravene, reapărute pe Terra după o absență de câteva milioane de ani – sunt sigur că nimeni nu le-a plâns lipsa în timpul asta, animale mărișoare, cam la câteva tone bucata, și năzdrăvane foc: la vârsta de doi anișori au rupt țarcurile stațiunii de experiențe și au pornit-o în galop către zona industrială a unui oraș, nu mai știu care... Ce-a ieșit, nu vă spun... Vânărea animalelor, știți bine, se pedepsește cu ani grei de condiționare, ăcele cu somnifer nu puteau străpunge pielea lor groasă, așa că zglobiile fosile au fost până la urmă gazate și trecute în hibernare, unde se află și acum.

- Și străunchiul?

- Cred că și el, pentru o vreme... Atenție, vine! Mărite Pământ, ce-s astea?

Bătrânul dăduse în lături ambele obloane ale ușii și împinsese în încăpere o măsuță pe roțile. Pe măsuță tronează o putinică înconjurată de cofe, linguri și blide, toate din lemn.

- Lemn adevărat, mormăie triumfător. Brânză de oaie, lapte de vacă. Mămăligă de porumb adevărat...

Cei patru se privesc îngroziți. După socotelile fiecăruia, un asemenea prânz îi va trimite direct la serviciile ambulatorii pământene. Strănepotul încearcă să scape, își ia un aer emoționant și îndatoritor și se ridică să mulțumească gazdei pentru comorile gastronomice aduse. Se ridică un pic prea repede, dă cu capul zdăvăn - zbang! - de tavan și recade, puțin amețit, pe laviță.

- Minunat străunchiule Pătrașcu, minunat, salvează Patru situația. Să ne lași, te rugăm, să punem pe limbă din

fiecare fel, n-o să ne lăcomim, că noi, născuți și crescuți pe Lună, ne hrănim altfel, cu hrană consistentă, bineînțeles, dar cam seacă față de ce aveți aici pe masă. Dar o să gustăm din toate, nu-i așa, și din porumb, și lapte, și brânză, și lemn...

- Lemn nu, din lemn sunt făcuți copacii, și oricât ar fi de sec și consistent, nici măcar voi, extraterestrii, nu-l puteți asimila... Of, că tare proști mai sunteți, săracii de voi... Hai să vă arăt cum...

Le pune în bliduri porții minuscule de mămăligă cu brânză și unt, le toarnă câte un deget de lapte în pahare. Tinerii mănâncă, timorați.

- Au multe vitamine, spune, fără convingere, Jean 880.

- Au, pe naiba... Din astea pun cu lopețile, în bucatele voastre, roboții culinari de pe Lună. S-o lăsăm moartă, nu mâncați dacă nu vă place. Uite, o băutură întăritoare... Le toarnă dintr-o ploscă rachi de pere, pe fundul paharelor. Ciocnește cu ei. Dau pe gât lichidul auriu. Cei patru rămân fără grai, câteva clipe, apoi tușesc în grup, îndelung.

- E bună, sănătoasă, hârâie Jean 880.

- Bună, încuviințează sever amfitrionul. Dezinfectează, întărește organismul, ridică buna dispoziție.

- C₂H₅ – OH? Reușește să-și tragă sufletul 515 Adnana.

- Îhî, dublu rafinat. Din rezerve speciale. Făcut de mine. Mai luați.

Toți patru scutură energic capetele a negație. Le ajunge. Nu pentru asta sunt aici, și nu e stilul lor, pe Lună nu au nevoie de "afrodisiace", au prea multă treabă.

- Știți, îndrăznește nepotul Doi-Opt-Unu, după ce își șterge lacrimile provocate de tuse, noi am vrea foarte mult să vă vedem laboratoarele... Vreau să spun, gospodăria anexă, cum o numiți dumneavoastră, animalele de experiență, modul în care realizați aici, pe Pământ, armonia aceea cu care atât de

MICROSOFT ARUNCĂ PROSOPUL

Firma Microsoft a dat publicității trei mesaje referitoare la vulnerabilitatea unor programe, precum Messenger ori Outlook 2002. Ultimul dintre ele constituie un Cod Rosu deoarece expune total sistemul la atacurile din exterior. Hackerii au descoperit că, folosind anumite tipuri de formulare a adreselor URL, pe calculatorul țintă pot fi transferate orice fel de alte fișiere, în cadrul unui banal mesaj în format HTML. Microsoft recomandă descărcarea urgentă a unui Office Service Pack 3, dar asta constituie doar un fel de freție. Diana la picior de lemn pentru sistemele deja infestate.

tare se laudă terestrii.

- Am făcut drum lung până aici – pentru că nu suntem toți lunari get-beget, spune Jean 880. Eu lucrez pe centura de asteroizi postmarțiană, Cinci-Unu-Cinci Adnana pe insula cosmică O'Neill III. Ne-am întâlnit toți patru în Luna City, am călătorit cu un cargou stelar până pe platforma Isaac Asimov, am coborât cu ascensorul Arthur Clarke, înghesuiți lângă containerele cu lingouri prelucrate din minereurile lunare, și de la Sintag au luat metrul planetar. Plus distanța până aici, plus pregătirile, plus "bătălia" cu Informondul, care vă ține ascuns într-un colțișor din gigantica sa memorie – una peste alta, am pierdut o săptămână întreagă, șapte zile de-ale dumneavoastră, terestre.

- Și nici nu vă găseam dacă nu ne arăta onorabilul Kim Dae Van der Welde unde am putea să vă anunțăm, adaugă Nevena 441.

- Mda, mda, mi-am închipuit eu că onorabilul Kim v-a ajutat să trimiteți scrisoarea...

- Ce scrisoare? Își pierde răbdarea Faruk 281. Era un apel prin Informond – etajul 0...

- Lăsați-l dracului de Informond, că nu vă mai arăt nimic! Ce, mă credeți tâmpit? Vă imaginați că eu nu înțeleg

că nu s-ar deranja patru semizei lunari... (schimbă tonul, se calmează)... pentru o vizită de curtoazie la un bătrân care-și trăiește ultimele zile ale vieții în coclaurile astea... vreau să zic, în minunatul codru secular al Vlăsiei?

- Unchiule, suntem gata să te urmăm și să te ascultăm cu sfîntenie, nu mai scoatem o vorbă, dar lasă-l și dumneata naibii de codru secular, că nu sunt decât 30 de ani de când l-au creat geneticienii! Știm și noi istoria stejarului mutant care a scăpat din laboratoare și crește, ultrarapid, mare cât sequoia. Noi de asta am venit aici...

- Și de asta iubitul, dar nu numai de asta, aproape cântă vocea superbeii Nevena Boticelli 441. Îmi oferiți brațul, străunchiule? Suntem cuminți, iată, suntem cuminți ca niște... cum le spune? ... teranodoni..., nu, nu, altu-i cuvîntul... A, da, am găsit, suntem cuminți ca niște miei. E bine așa?

Florea Ngo Spiros Amazonas Pătrașcu întâi nu zice nici păs. Îi

privește puțin pieziș, pe rând, și își mângâie barba buclată. Brusc, se hotărăște:

- Dacă suflați ceva, îi sparg pur și simplu capul lui Kim Dae, așa să-i spuneți. Îi umplu liftul lui diavolesc cu broaște, iepuri și șobolani, și-i fac să reziste și-n spațiul cosmic... Să invadeze Luna și stațiile orbitale, și planetele astea blestemate, de care n-aveți nici o nevoie, ascultați-mă pe mine. Avem loc cu toții, aici, jos, cu mințile și priceperea voastră putem face din planetă un rai. Paradisul, copiii, înțelegeți? Aici este singurul și adevăratul paradis al omului...

Plan exterior. Locuință de formă dreptunghiulară, cu un singur etaj, construită din bârne aparente. La parter se află grajdurile cu vite, după modelul Rey. Parcele cu diverse culturi, în fafă, arbuști și copaci de forme și culori bizare, purtând flori și fructe exotice.

Grupul apare în prim plan, camerele holo se releiază automat.

- Știm totul despre succesul extraordinar al ideii dumneavoastră privind randamentul maxim, spune Jean 880. Cosmonauții chiar au o zicală: numai natura reușește randamentul maxim; dar noi, în Cosmos, de unde să luăm natura? De aceea, la Bionics Inc. unde lucrăm noi...

- Toți lucrăm, într-un fel sau altul, pentru Bionics Inc., îl întrerupe 515 Adnana. Vrem să răspândim viața în Univers, viața Pământului, fără s-o stresăm prin asta și fără să atacăm și să îmbolnăvim firavele forme de viață întâlnite pe celelalte planete. Ne temen de mutațiile distrugătoare pe care le poate induce Cosmosul în elementele bio purtate cu noi – de aceea am venit noi patru, toți membri ai consiliului de conducere al Trustului Interplanetar Bionics și... geneticieni și bionicieni în formare cu toții.

- Eu am să vă arăt acum caii, ignoră aluziile lor vigurosul centenar Pătrașcu.

Avem aici exemplare de rase pure, la care am ajuns printr-un fel de haploidizare animală, n-are rost să vă explic, ne căznim aici, eu și familia și prietenii, 30-40 de oameni, să păstrăm neîntinse tradițiile...

- Ne batem gura de pomană, Cinci! Unchiul n-are de gând să ne ajute și nici să ne arate nimic. Unchiule, pricepi că noi știm absolut tot ce se poate ști despre armonia naturii? Că Informond, dar și marii geneticieni și ecologi ne împărtășesc bucurioși secretele lor? Că noi vrem viața Pământului – pe Pământ, pentru eternitate, dar și pentru toate corpurile cerești pe care i-ne-vi-ta-bil le vom colo-

grafică: Dana Schobel Roman

minunata lume veche

EUROPENI DE ACUM 35.000 DE ANI

Profesorul Erik Trinkaus de la Universitatea Washington din St. Louis s-a pronunțat în privința osemintelor descoperite într-o peșteră din sud-vestul României. Ele au aparținut unui bărbat adult, unui adolescent și unei femei. Fragmentele de craniu, ce se află în prezent la muzeul din Cluj, au o vechime mai mare de 28.000 ani. Rămășițele umane găsite de speologii amatori prezintă atât caracteristici ale omului modern, cât și ale omului de Neanderthal.

niza, în deceniile următoare?... Patru, draga mea, Nevena, ajută-ne, poate ai tu mai multă trecere...

- Lozinca grupului vostru de genii de la Proiectul Archaeopterix este pe cale să se transforme în realitate: trei regnuri, o singură planetă, parcă așa spuneți prin 2030-2040, nu? Voi ați repus în funcție civilizația montană veche, perfectă, rotundă în sine, cum spuneți dumneavoastră studenților. Animale, pășuni, locuințe specializate, albine pentru polenizat iarba, îngrășă-minte naturale, acel "model Rey" de genială simplitate, perfect funcțional și peste milenii. Apoi civilizația pădurii, alt concept, întoarcerea la ceea ce poate da pădurea: fructe, ciuperci, animale, plante de leac, lemn pentru biouzine, mai ales din momentul în care ați scos din laboratoare specii de arbori repede crescători. Pădurile, apărute de legi draconice, pentru a asigura, în primul rând, o atmosferă planetară sănătoasă. Credeți că m-ați păcălit cu focul din cămin?

- Aș, holofonogramă, am înțeles imediat cu toții. Nici cu pereții și tavanul din bârne aparente nu v-a mers: eu, deședintele dumneavoastră – cum vă place să spuneți – sunt specialist în materiale compozite, unchiule Pătrașcu, și recunosc imediat kevloceramicile!

- Ei, aici te înșeli, se hotărăște brusc bătrânul. Nu sunt ceramici, este chiar

lemn, dar lemn crescut, "hrănit" cu oxizi de metale rare. Înțelegeți, puilor, mie pădurea îmi dă materiale mai bune decât tot ce aveți voi în spațiul vostru cosmic, sărmani crescători de cristale... Eu cer, dar știu cum să cer – și toate plantele mă ascultă! Știți, mă, că plantele mășterite de noi sunt voraci consumatori de bioxid de carbon – trei tone la hectar pe an? De mult nu mă mai tem de efectul de seră, cel cu care tehnologii din secolul trecut erau gata-gata să înăbușe planeta! Bătrânii mai răd, he, he, teranodonii lui Pătrașcu, tinerii ne ignoră, ca și Informondul – e discret pentru că i-am blocat noi limbuța! -, dar oameni de bine, pe tot Pământul, știu că de la bătrânul Pătrașcu poți lua oxigen curat, sub formă de plante-filtre, mici uzine sănătoase și deșepte care ne curăță atmosfera, ne oxigenează, ne ozonizează, împrăstie chiar și nori de ioni negativi, ca să ne simțim cu toții bine... Uitați-vă la Amazonia, plămânul Pământului, este

un exemplu de funcționare armonioasă. Totul merge acolo ceasornic, frunză cu frunză, specie cu specie, hectar cu hectar, niște biotopuri extraordinare, interconectate și auto-reglabile pentru eternitate...

Brusc, la un semnal al lui Doi, fetele îl învăluie din două părți, se apleacă, îl îmbrățișează, îi acoperă obrajii bărboși cu sărutări. Băieții izbucnesc în urale, îl înconjoară toți patru într-un fel de horă, de dans tribal.

- Al nostru ești, scumpule... Simțeam noi că exiști, ne ieșeau mereu la programele expert niște blăncuri ciudate, evazive, îi explică Doi, nepotul. Bine-înțeles, nu se putea altfel, o planetă care merge ca un mecanism de satelit, funcționează cu regularitatea unei comete, asta-i, copiii mei, aici se află sîpetul cu secrete...

- Sateliți, comete, nu pricepeți nimic, proștilor! bombăne bătrânul, încercând să se desfacă din strânsoarea fetelor. Funcționează ca natura adevărată, înțelegeți, sărmani lunatici?... Noi folosim inteligența naturii, asta facem! Vorbim cu ea de la suflet la suflet! Am eliminat tarele și stresul pe care tot noi le-am indus, am pus frâne și încercăm să îmbilănim procesele planetare distructive - Pământul, mineral, săracul are un caracter încă "irascibil", e tânăr, ce înseamnă patru miliarde de ani față de vârsta materiei, un fleac... Dar pe natură, după ce am însănoșit-o, n-o mai brutalizăm, gata... O ajutăm ici-colo, mai dezlănțuim un fir de iarbă, mai punem alt înveliș de frunze, mai cald, pe un arbore, sau vaccinăm cutare reptilă ca s-o întărim la vreo boală locală - dar cam asta ar fi tot... Restul face viața singură, puternică, clocotitoare, proces antientropic până la dimensiuni pe care voi nici nu le visați...

- Nu le visăm, recunoaște Jean 880. Noi cu natura nu mai putem vorbi, cum spuneai, de la suflet la suflet, aveți dreptate. Ne-am născut deja în afara influențelor biosferei și... ceva ne lipsește. Dar important este că logica și

cunoștințele noastre ne-au făcut să înțelegem că acest ceva ne lipsește! Lanțurile plăcute ale gravitației terestre, sau aerul dulce și încărcat de cine știe ce aerosoli, cu care ecosfera Pământului îi vrăjește pe pământenii, dantela asta enormă de câmpuri bio... și de aceea, înaintea de a porni mai departe, spre căile stelelor, ne-am întors acasă!

- S-a hotărât, deci? se încruntă bătrânul.

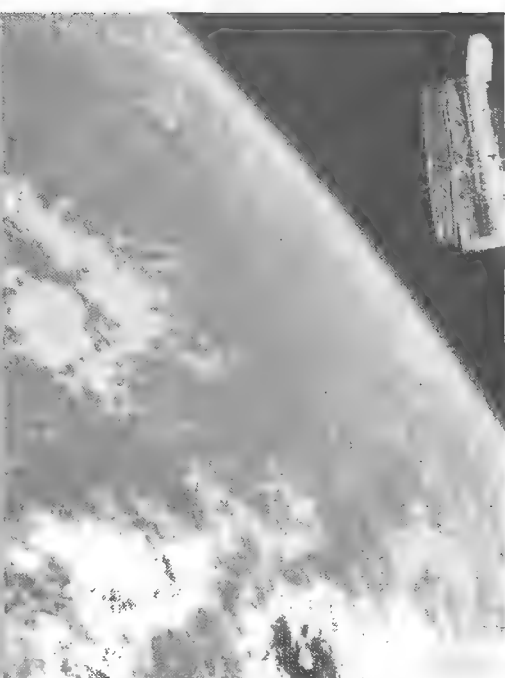
- S-a hotărât, confirmă Opt-Opt-Zero. Consiliul Interplanetar a hotărât-o, cu majoritate absolută de voturi. Primele expediții către Proxima Centauri vor pleca în următorii 10 ani. Cu câte două-trei sute de oameni la bord, cu exemplare din faună și floră. Dacă se poate, în stare de hibernare, cu toții. Dacă nu, doar plantele și animalele vor călători sub formă de grăunțe de polen și embrioni congelați. Ne trebuie însă biologi de geniu pentru lucrarea asta. Când am încercat să facem apel, în anii trecuți, ne-au înconjurat o indiferență și o tăcere mormântală. Am cerut Informondului date - nimic! Am căutat, am răscolit istoria, cercetările de biologie mergeau parcă de la sine! Mbo Tirinaike, a treia dumneavoastră soție, crește acum mușcate, ne-a spus că n-are timp de altceva, nu se mai poate ocupa de anabioze, dar să încercăm cu hamsterul și marmota, fac perfect conversia acidului adeviztrifosforic... Fosti asistenți de-ai marilor geneticieni din 2030-2040 cresc diferite animale plăcute la înfățișare, dar inutile după părerea noastră, și nici nu au vrut să ne asculte - **"Apa este, într-adevăr, un mediu extraordinar pentru viață"**, îl citez pe Pedro Mbelele Sioux și nu mai știu cum, vă amintiți de el, pigmeul, mi-a și spus să vă transmit salutări, dacă vă întâlnim, pe lângă Dunăre...

- Deci de la el mi-ați aflat bârlogul! Pigmeu nenorocit! Pigmeu, aiurea pigmeu, Mbelele manevrează genial contrahormonii de creștere virali, s-a făcut pigmeu singur, avea nu știu ce strămoși din Africa Ecuatorială în ascendență și

vești de pe marte

SPIRIT ȘI-A TERMINAT TREABA

Dupa 90 de zile petrecute pe Marte, NASA a declarat că Spirit și-a îndeplinit misiunea trasată la plecare, iar de acum încolo va îndeplini doar sarcini suplimentare. Mark Adler, directorul programului, a precizat că robotul trebuia să parcurgă 603 metri (1980 picioare), să realizeze fotografii stereoscopice color ale tinutului și să cartografieze cel puțin opt fâșii de teren. Reamintim că Spirit a fost o vreme inactiv, din cauza unui blocaj al memoriei. NASA dorește să-l reprogrameze și să-l mențină în activitate până în septembrie. Spirit va primi o mai mare libertate de mișcare și va fi lăsat să exploreze un teritoriu mai vast decât se preconizase inițial. Actuala misiune marțiană a costat 820 milioane dolari

s-a "micit" când a experimentat pentru prima oară hormonii. Hormoni naturali, bineînțeles, tot ce facem noi este natural, dacă pricepeți asta încă n-am de ce mă teme, n-o să faceți holocaust-uri ecologice pe planetele pe care veți descinde!... În orice caz, păcătosul de Mbebele v-a dat un indiciu prețios. Noi am pornit, încă de prin 2012, de la concluzia că Norman Borlaug, agricultorul celebru din secolul trecut, a avut succes pentru că a găsit soiuri potrivite de cereale în nișe ecologice potrivite; de animale, plante, dar și microorganisme – în mozaicuri ecologice autoechilibrate.

- Asta-i utopie, așa ceva nu se poate face decât pe modele la calculator! Se miră superba Nevena 441.

- Păi, la început, ne-am ticăloșit și noi, am lucrat pe Supercray-uri de generația a X-a. Aveam acces liber la orice mijloc tehnologic, era spaimă mare pe Pământ: gaura de la Polul Sud prin care fugea ozonul din pătura de protecție a atmosferei, efectul galopant de seră, urmare a industrializării explozive din

secolele XIX și XX, specii amenințate cu dispariția, dezechilibre ecologice create de marile construcții. Atunci ne-am hotărât, o mână de oameni, cu aprobarea Consiliului Planetar, bineînțeles, să trecem la o serie de contra-atacuri ecologice. Ni s-au alăturat mulți – deși uneori nu ne-a mers. N-am avut succes de pildă în afacerea cu metroul planetar, deși până la urmă cred că n-a stricat mare lucru, este prea în adânc pentru a afecta biosfera. Nici cu decopertarea polilor, nici cu fistichiul ăla de ascensor cosmic – dar aici l-am convins pe Kim Dae să ne lase să amenajăm zona în straturi ecologice succesive și să populăm cu microorganisme și plante-mutanți diversele etaje ale mațului ăstuia dizgrațios... Jack și vrejul lui de fasole, ptii!

- Da' de unde, se vede așa de frumos când te apropii de el din afara Pământului...

-Frumos pentru voi, nu pentru mine! O planetă cu un maț, puah! Dar mă rog, nu-i treaba mea, noi ne-am făcut datoria, ne-am atras tot mai mulți partizani,

de-a lungul anilor, ne-am dezvoltat un sistem de învățământ în care ecologia și biologia se predau încă din clasele de grădiniță. Generațiile au crescut, lucrurile au intrat în normal, sunt acum destui cercetători, exact câți ne trebuie, există suficiente mijloace și n-avem nevoie de tam-tam, dimpotrivă...

- Dar unde lucrează cercetătorii ăștia grozavi? Unde sunt? Câți sunt? Ce fac? Se lamentează Doi-Opt-Unu, nepotul.

- Peste tot: în Africa, în Europa, America, Asia, pe toate insulele, pe mări, în adâncul Oceanului Planetar. Toți cetățenii Pământului sunt preocupați de soarta ecosferei Pământului, și fiecăruia îi revine o zonă pe care o controlează, o întreține, o ajută, intrând în rezonanță cu ea, îmbilanzindu-se și înțelegându-se reciproc. Dacă trebuie, activează lanțuri trofice, pornind de la nivelul microorganismelor, și acestea dirijează valuri succesive de comenzi de reglaj către ce avarii pot apărea. Suntem opt miliarde de specialiști pe Pământ, și lucrăm toți, cu mare plăcere, în cel mai extraordinar laborator apărut vreodată după Big Bang: natura terestră. Unii, ca mine, îndrăznesc procese de analiză și sinteză mai riscante. Dar suntem protejați, în laboratoare, de câmpuri antinooesice care filtrează sever biostructura. Cei mai mulți acționează însă reflex. Gândesc echilibrul, își controlează, prin relaxare, stările sufletești – de liniște, mulțumire, dragoste, pace – și receptorii sensibili ai microorganismelor, plantelor, animalelor duc comenzile către biotopurile înconjurătoare, în cascadă. Cu feedback, bineînțeles – de asta vă spun că aici, pe Pământ, se află singurul și adevăratul paradis al omului: totul se face firesc, fiecare prunc este condiționat, de la naștere, pentru activitatea asta de stăpân-prieten al naturii. Prin cel mai simplu mijloc, convingerea prin educație. Voi nu vedeți că pe planeta asta violența nu-și mai are locul?... Când o să plecați, pentru că înțeleg că până la

urmă plecați precis, duceți mesajul ăsta către toate coclaurile cosmice: ***Pământul este o planetă mulțumită de sine și încărcată de înțelegere și bunătate...***

Se apropie de o tufă de liliac rotat și îi curăță crengile. Pulverizează ceva pe o frunză lată, galbenă, întinsă pe un vrej verde-albastru. Dă o tabletă colorată, unui căluț roșcat minuscul care i se freacă de picioare. Deschide o ușă.

- Grajdul, le spune, caii. Azi sunt înăuntru, îi controlăm.

Doi tineri blonzi le ies în întâmpinare. Se salută.

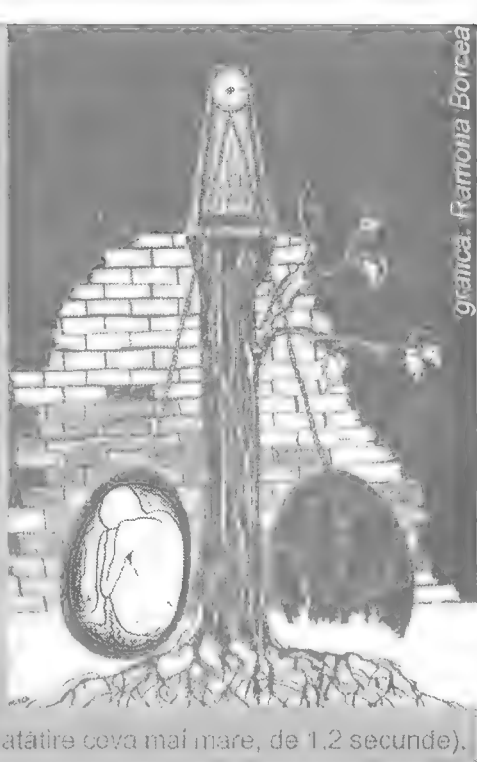
- Piox Dax Angeli și Eliah Tse Burke, colegii și prietenii mei. Ei cresc aceste exemplare – rarissime, după cum observați. Sunt animale pur și simplu fabricate de noi. Am ales rasa, sexul; creșterea, la început in vitro, pe urmă în uterul iepii purtătoare este monitorizată minuțios, alegerea părinților s-a făcut din Banca de gene a Informondului – vă dau mare satisfacție cu mărturisirea asta, copii sârmani ai Cosmosului și informaticii... Am folosit hormoni de creștere dintr-o grupă specială, bineînțeles, temperat și sub control până la milionime de gram și miime de secundă, adaptările și intervențiile le-am făcut genetic, dar le facem și hormonal, de comun acord, ca să zic așa, cu exemplarul testat. Sunt animale puternice, rezistente, inteligente, dotate cu posibilități de limbaj. "Discută" cu noi, acționând, cu botul și copitele, cele zece clapete, în felurite combinații. Au un bagaj de două sute de noțiuni. Pe noi ne înțeleg din cuvinte, deși eu cred că nu au nevoie de cuvinte, sesizează, cumva, intențiile și gândurile noastre. Ceea ce vedeți aici este unul din laboratoare, creșterea dirijată de aici nu se întâmplă – subliniez: nu se întâmplă – în natură, exemplarele noastre sunt unice, zigoții, prin legile naturii, nu procrează. În orice caz, legislația actuală interzice cu desăvârșire ca zigoții exemplarelor mutante să procreze.

- Mutanți? Se înfioară Nevena Botticelli 441. Pentru mutanți am venit

MENDELEEV SE EXTINDE

nature.com ne informează că o echipă ruso-americană a reușit să obțină două noi elemente chimice transuraniene, cele care ocupa casutele cu numerele de ordine 113 (ununtrium) și 115 (ununpentium). Este un pas important către debarcarea pe "insula de stabilitate", o zonă a sistemului periodic care ar trebui să cuprindă elemente supragrele, cu o durată de viață mai lungă decât cea ale atomilor din casutele învecinate. Ele nu există în natură, dar pot fi obținute prin reacții nucleare. Noile elemente au fost obținute în vara anului trecut la acceleratorul din Dubna (Rusia) și în Laboratorul Lawrence Livermore din California. Atomii țintă de americium au fost bombardați cu ioni accelerați de calciu iar în răstimp de o lună s-au obținut 4 atomi ai elementului 115. Ei s-au descompus rapid, după doar 90 miiimi de secundă și s-au transformat în elementul 113, care e un pic mai stabil (are o perioadă de înjumătățire ceva mai mare, de 1.2 secunde).

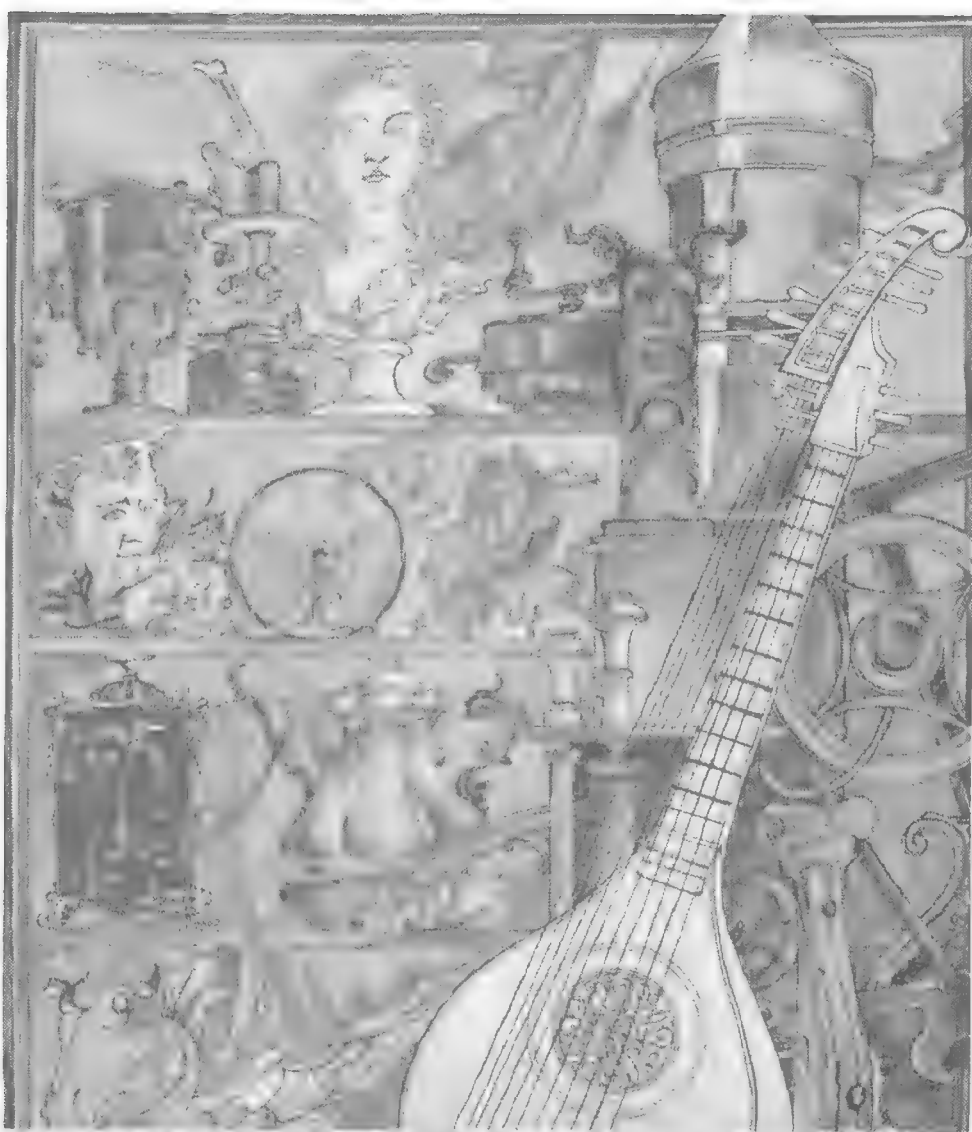

gratică: Ramona Borcea

aici... Adică și pentru mutanți. Ne-am transformat din Terra-Moon-Mars-Interplanetary în Societatea Bionică și am venit să vă căutăm pe voi, geneticienii de geniu, cu mutații creați de voi pentru Marte, Venus, Titan sau Europa...

- Schimbare la față, nu? Rânji bătrânul. Genetica poate orice, copii, oricare dintre fiii și fiicele Terrei este un biotehnolog desăvârșit. Și voi, cu cât învățați la școală, ați putea deprinde repede meșteșugul de "zeu" creator de forme de viață!... Dar cei mai mulți dintre pământeni, majoritatea zdrobitoare, nu vor interveni cu nimic în mecanismele vieții! Din convingere. Riscul este prea mare. S-au făcut, în trecut, prea multe greșeli. Chimizarea și pesticidizarea culturilor din secolul trecut, culturile intensive, stresante și pentru viața minerală a solului, și pentru speciile cultivate, despăduririle excesive, pescuitul intensiv, arderea combustibililor, goana

ne bună după energie... Ce stupid... Știi de unde ne luăm energia pentru case, laboratoare, mijloacele noastre de transport locale? Din starturile de plante brune cultivate sub liziera pădurii și între miile de pomi din livezi... Sunt din familia ricinului, converg energia solară în chimică, apoi electrică, cu randament foarte bun. Excesul îl înmagazinează în servisirile de țesuturi organice din sol, pentru iarnă. Ne ajută și acoperișul casei, culege prin frunze-folii de țesut mutant energie solară și eoliană, cu ajutorul unor cili și a fotosintezei accelerate. Amazonia, vă repet, este macrobiotopul perfect, 40 de specii de plante, minunatele păduri igapo și eté, insectele, animalele, oamenii cu locuințele-biotopuri nederanjante pentru natură, chiar la nivelul localităților mari, cu mini-fermele lor de iguane, broaște țestoase, păduri, pești, chiar crocodili, sanitari ai apelor și furnizori de piele scumpă. Un exemplu de organism gigantic cu toate

Dana, in memoriam

Iubitori de imagini care au desolat reviste nouă și s-au bucurat ochii pe stropii de artă ieșiți din peniță și pensula Dana Schlobel-Roman. Una din graficienele de înalt profesionalism ale Societății Române de Televiziune, Dana a dus o viață dublă, cum adesea fac artiștii. În afara orelor de cart la emisiunile TVR se așeza în fața șevaletului și picura pe pânză și carton bijuterii ca acestea, pe care le-ai avut în pagini.

Un om bun, o femeie frumoasă, cu ochii mari, luminoși, Dana a ales să plece, într-o zi rea, spre un univers paralel, probabil că să-și poată lucra acolo fanteziile ce i se desenau în spatele frunții.

Alexandru Mironov

ELECTROCASNICE FARA TAXE VAMALE

Din luna mai, zece state se vor alătura Uniunii Europene. Noii membri vor constata că prețurile la aparatura electrocasnică și de divertisment vor scădea considerabil, din cauza îmblânzirii regimului vamal și reducerii impozitului pe circulația mărfurilor. Astfel, un cetățean din Budapesta va putea să-și procure aparatul dorit în Viena și nu va trebui să plătească nici un fel de vamă la trecerea graniței. Cei drept, de aceasta dată nu i se va da înapoi suma corespunzătoare TVA-ului.

În schimb, în unele cazuri (monitoare, televizoare, DVD-playere etc.), noii cetățeni ai Uniunii Europene vor plăti taxe vamale sporite pentru marfurile importate din SUA sau Asia.

părțile componente sănătoase. Dar și oceanul planetar – curat, populat cu floră și faună protejate total de lege, cu fermele marine și locuințele plutitoare sau imersate ale oamenilor. Pacifica, zona aceasta care înglobează uscatul de lângă coastele de apus ale Americii și cele răsăritene ale Asiei, toate insulele Pacificului, Australia și Noua Zeelandă și Oceanul însuși, bineînțeles, acesta este zona de frunte a civilizației secolului al XXI-lea! Și asta pentru că unitățile industriale, locuințele și orașele s-au încadrat perfect în natură, apropiindu-se de ape... Homo Acvaticus... Nu degeaba v-a vorbit piticul Mbelele despre asta. Când o să ajungeți voi să populați planete – și o să ajungeți când mi-oi vedea ceafa! Dar, mă rog, asta nu-i treaba mea, dacă Consiliul ăsta Extraplanetar, auzi: Extra-planetar! a hotărât așa, eu ce să zic, nu mă mai opun – deci, când o să trudiți voi din greu și o să pieriți ca muștele prin iaduri vulcanice îndepărtate, să țineți minte că numai cu apă puteți domoli focul unei planete... Deci, să vă construiți întâi oceane. După asta, totul va merge simplu, în câteva mii de ani viața galopează de la sine peste întreaga planetă. Secretul este să acționați asupra lumii mici: bacterii,

grafică: Dana Schobel Roman

plancton, krill, alge, protozoare, viermi, mușchi, dacă trebuie și viruși, folosiți-i, dar să-i țineți bine în mână... Pornind de la fermele de krill, noi am repopulat mările și oceanele cu toate speciile de animale existente de la facerea lumii!

- Ba și cu câteva în plus, din câte știm noi, îndrăznește nepotul Faruk.

- Zvonuri, trăncăneli ale laboranților și exagerări de-ale ziariștilor, se burzu-luieste bătrânul. Am creat, într-adevăr, câteva soiuri noi, bineînțeles, am avut și noi curiozități de tinerețe... Am sculptat puțin ADN-ul tutunului și i-am pus secvențe dezoxiribonucleice de la musculița de foc – luminau răzoarele de tutun de mai mare dragul... A fost scandal, nu zic, dar planta nu leagă, n-are

urmași – fiindcă nu am vrut noi să aibă urmași! Dar de dungoșii, manații și lamantinele adaptate pentru viața în ferme la toate latitudinile ne-au iertat... Am rezolvat problemele de hrană ale omenirii pentru totdeauna. Și cu crescătoriile mobile de balene, fermele piscicole cu lanț trofic accelerat, toate așezate în apropierea "zăcămintelor" de krill, crescute pe mări încă începând cu 1993, la inițiativa PNUD, 100 de miliarde de tone de proteină plutoasă...

- Krill mâncăm și noi, importat de pe Terra, bineînțeles...

- Nu mă îndoiesc, Adnana. Dar îl mâncați uscat, sec, fad, ca toți ceilalți săraci extraplanetari care au uitat de plăcerile mesei. Nici nu știți, copii, ce mâncăruri gustoase are bucătăria tradițională cu krill! Învățați-i secretele, pentru că o să purtați krill și ouă de krill în bagajele voastre de coloniști, și rețete de compost congelat, cu bacterii, criptogame, muscinee, protozoare, viermi, polen – în stare de anabioză -, care pot învia și se pot dezvolta, sărmănele viețuitoare, oriunde le veți decongeala... Mă rog, admit că am făcut noi și câte o mică greșală pe ici, pe colo, teranodonii și rinocerii antarctici de pildă, dar niciodată nu am permis animalelor clonate să se înmulțească! Niciodată... Ele au fost și mai sunt încă rezistente și longevive, mai fac, desigur, câte o boroboată, dar nu declanșează dezastre ecologice! Sub nici o formă... Priviți aici...

O fereastră, aparentă. Se deschide către o curte, tot aparentă: imaginea tremură și dispare, pe fereastra-ecran apare un fel de voal zburător, de zmeu din hârtie verde, purtat de pale de vânt. Transfocare: privit de aproape, covorul fermecat se dovedește a fi alcătuit din obiecte zburătoare independente, încă nedesluite. A doua transfocare: pe ecran apare un fel de monstru învelit în blindaj verde, cu patru aripi mari, metalice, funcționând ca un elicopter.

- O lăcustă, se miră unul din tineri.

- Un nor de lăcuste, îl corectează Piok Dax Angelli. Pegas 4, mândria noastră.

- O escadrilă de lăcuste-libelule, le explică Pătrașcu și îl privește cercetător. Acționează sincron, la o comandă mintală. Sau la un program pe biocomputer – deși nu-mi face plăcere să vă spun asta...

- O bijuterie, un monument de creație genetică, se extaziază Eliah Tse Burke. Un nor mutant de insecte mutante. Decolează, ca să zic așa, vertical. Zboară, cu viteză mare, chiar și împotriva vântului. Componentele bio fiind perfect sincronizate, Pegas 4 – i-am spus astfel ca să legăm această idee a bunicului-șef de profilul fermei – este capabil să transporte sarcini de câteva mii de ori mai mari decât masa totală a membrilor escadrilei... Rezistente la radiații diverse, la atmosferă toxică, insectele se înmulțesc prin clonare – și numai cu avizul Consiliului Extraplanetar. Bineînțeles, dacă și bunicul-șef Florea Ngo este de acord...

Bunicul-șef Florea Ngo Spiros Amazonas mârâie ceva nedeslușit, dar a pierdut, clar, din intrasingenta de la început. Cei patru vizitatori de pe Lună îl privesc acum ca pe un vrăjitor, nici nu îndrăznesc să mai respire. Iar vrăjitorul va deschide pentru ei uși, îi va plimba prin culoare subterane spațioase și prin grădini ciudate suspendate – și se simte că, în tot acest timp, îi cântărește și, apreciind noua situație creată, țese strategii viitoare.

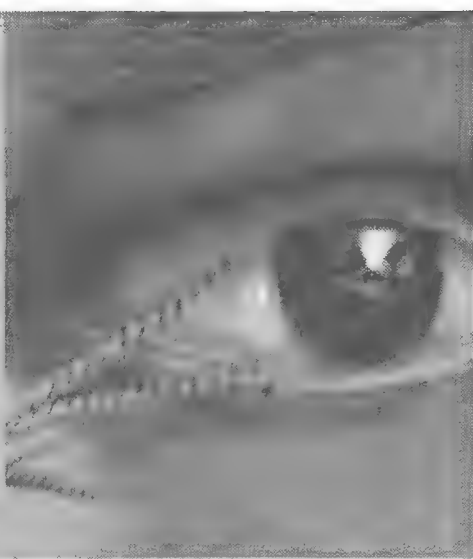
- Ne-ați câștigat bunăvoința atunci când ați înțeles că pe scena asta festivă a Cosmosului trebuie să se prezinte nu o omenire civilizată tehnologic, Prometei care au ajuns să știe să folosească focul, ci un organism global, natura terestră cu omul în centrul ei, capabil s-o armonizeze. Am auzit de succesele IA în descifrarea mesajelor cosmice, dar mă bucur că de fapt este vorba, în primul rând, de un succes uman – nu știu câte știți voi despre

Crescatorie de ochi

O echipă de cercetători japonezi a reușit pentru prima dată în lume să creeze prin mijloace artificiale ochi la mormoloci.

Ei susțin că rezultatele obținute vor permite elaborarea unor tratamente mai eficiente pentru oamenii cu probleme de vedere. Experiențele s-au bazat pe următorul proces: din tesutul unui embrion de broască au fost prelevate celule, care au fost imersate într-un anumit lichid și transplantate în corpul unui mormoloc, cărui i se îndepărtaseră ochii anterior. O săptămână mai târziu, ochiul era complet dezvoltat și s-a "cuplat" fara probleme la nervul optic, fără nici o reacție de respingere din partea organismului acceptor.

asta, dar fără momentele de intuiție genială ale acestui mic Champollion, Kemal le Valois – nu-i țin minte tot numele – n-ar fi ajuns astăzi Consiliul Extraplanetar să sune pentru voi mobilizarea generală! Ideea înființării Societății Bionice a fost foarte bună, nu știu cine a avut-o, dar să-l felicitați din partea mea. Cu asta ne veți câștiga pe noi, "conservatorii", pământeni împătimiti de frumusețea și unicitatea Pământului... Așa că o să plecați pe planetele Proximei înarmați de noi. O să vă dăm materiale compozite ultraușoare și supradure, care cresc rapid, trunchiurile arborilor mutanți pachuiba și piasabe, două specii ușor impregnabile cu oxizi de metale rare... Nairatinga, topinamburul, meiul și sorgul – plante alimentare mutante care se pot adapta și la atmosfere de heliu sau amoniac -, ciuperca-umbrelă și feriga fosilă vor fabrica humus pentru orice sol, știm noi să le convingem, și veți ști și voi... O să construiți dimaxioane după modelul algei Diatomee și al nervurii frunzei de nufăr, și turnuri ca paiul, cum și-a făcut Kim Dae tubul ascensorului... Colonii de microorganisme, alge, ac-tinii, ascidii și meduze vor extrage metale, vor lega betoane și vă vor purifica aerul și apa. Vă veți lumina cu cande-

labre de licurici dopați, iar în ape veți privi, cum facem și pe Pământ, cu ajutorul flagelatelor Nocti-luca, a scoicilor Pholas și a bacteriilor luminescente bacterium Phosphoreum – le veți avea pe toate în cantități industriale, cu randamente de care mașinile voastre n-or să fie niciodată capabile...

Descoperă un ecran, face un contact, reglează: în fața lor, în acvarii uriașe înnoată animalele stranie.

- Acumulatoare vii, murmură bătrânul. Sur-se de energie vii, cu care puteți umple mările străine. Torpila marmorată, țiparul electric, somnul Malapterus, astroscoful, prietenii inteligenți ai terrienilor submarini de astăzi, cele câteva milioane de pământeni care s-au întors, de bună voie, în mare, un experiment de o covârșitoare importanță; nu numai pentru că or să încapă mai mulți oameni pe Terra, ci și pentru că dezvoltă noi capacități speciei umane. Le veți avea deci, pe toate, acolo unde vă împinge destinul vostru. Dar...

Cei patru se opriseră, copleșiți de importanța momentului. Proiectul Proxima și următoarele descătușări ale lui Homo Sapiens către descoperiri de Americi Galactice păreau mai aproape ca niciodată.

Aici, în laboratoarele Terrei, Homo cosmicus putea primi binecuvântarea confratelui său de specie. Opt miliarde de pământeni care își iubesc cu patimă Pământul vor deschide, pentru ei, tezaurul cu minuni. Minunile naturii, randamentele vieții, mașinăriile vii, totul era atât de simplu... Desigur, fără ele se putea zbura în Cosmos, dar nu se puteau cucerii planete... Bătrânul din fața lor făcuse o dramatică schimbare de poziție în cele câteva ceasuri de când se cunoscuseră. Bătrânul reprezenta Pământul, oamenii și natura Pământului. Și bătrânul urma să le ceară ceva, în numele locuitorilor Pământului.

- Veți avea bunăvoința, încrederea și ajutorul nostru numai dacă vă obligați să luați cu voi, în afara Pământului, cât mai departe de Sistemul Solar, toate experiențele și tehnologiile ce sfărâmă materia. Preluați tokamaku-rile, demonstrați-le și reconstruiți-le dincolo de orbita lui Jupiter. Energia termonucleară poate fi cea mai promițătoare dintre energii, și înțelegem că fără ea nu puteți pleca în drumurile voastre către stele. Dar noi vă rugăm ca reactoarele termonucleare să funcționeze cât mai departe de casa noastră. Decolați de pe Neptun, faceți-vă probele pe Jo sau Callisto și, când veți pleca, vă vom purta în inimă ca pe frați ai noștri...

- Bine, dar de ce? ... se miră, pentru toți, Adnana.

- Știu ce vreți să spuneți, și știu că nu ne va fi ușor să vă convingem, o întrerupse Pătrașcu. Energia de fuziune este curată, după toate teoriile. Cea nucleară este sigură, după un secol de practică. Amândouă sunt energii "grele", cele fără de care Pământul nu și-ar putea permite marile proiecte planetare pe care le merită mințile nonconformiste ale pământenilor. Ceea ce vă spun eu este doar o părere, un sentiment confuz, de fapt presentiment – dar pe care îl împărtășim aproape toți cei 8 miliarde – pentru că, nu știu dacă ați înțeles, noi simțim cu toții la fel, în comun, urmare a

pătrunderii în acest tărâm al armoniei naturii... și ceea ce simțim noi se poate exprima așa: nu există numai o inteligență umană – evidentă -, nu există numai o inteligență a naturii – pe care o credem că am pus-o suficient în evidență -, ci există și o inteligență a materiei – nedemonstrabilă încă. Procesele violente – implozii, fisiunea în lanț, transmutații instantanee – fac rău materiei. Pe Pământ, în jurul Pământului. O dată cu ea suferă și natura, consecințele care apar nu știm când și nu știm unde, dar care se transmit în biostructura universală, afectând grav viul ce ne înconjoară. Și, până la urmă, stresând și agresând omul. Aici, în altă parte, în alt timp, legi cauzale pe care urmează să le descoperim îmi vor da, ne vor da dreptate. Mergeți, așadar, către stele, dar lăsați Pământul să fie planeta armoniei perfecte...

Rămăseseră nemișcați, în fața ecranului. Animelele descriu în ape volute fantastice. Îndrăznește Nevena, cu amărăciune în glas:

- Asta înseamnă, pentru zborurile galactice, o întârziere de două-trei decenii. Va trebui să părăsim Issac Asimov și Luna, să proiectăm și să construim noi astroporturi orbitale. Asta costă mult, cere investiții mari...

- Folosiți energia gravitațională a corpurilor cerești din Sistemul Solar. Mi-au ajuns la urechi și zvonuri privind experiențele de antigravitație de pe Deimos. Luca 353 Ptah are acolo tineri fizicieni foarte capabili...

- Doar experiențe, încă nu știm ce va ieși din ele. Și dacă vreodată va ieși ceva... Conform fizicii din cursuri, anti-gravitația nu este încă decât o himeră, la fel ca și realizarea anihilării dintre materie și antimaterie...

- Dar voi asta și faceți, alergați după himere! N-aveți decât să prindeți și anti-gravitația în programul vostru!...

- Eh, asta n-ar fi decât unul din necazuri. Trebuie însă convinși membrii Consiliului Extraplanetar să aloce noi fonduri...

- Să n-aveți nici o grijă, ne ocupăm noi de asta. Voi spuneți-le doar că Pătrașcu le transmite că, pe planetă, toate proiectele planetare sunt terminate și că opt miliarde de pământeni urează succes noilor proiecte de inginerie intergalactică...

- Fizicienii, ce-o să faceți cu ei, vă dați seama, cei mai fanatici cercetători se vor vedea lipsiți de uneltele și obiectul cercetării...

- Da, aici va fi mai greu, recunoaște Pătrașcu. Vă sugerez să vă adresați Mondo-viziunii. Căutați-l pe bătrânul Alexandr Liu Velasquez, dacă mai trăiește, vorbiți cu el, explicați-i, vor găsi ei o modalitate ca să preîntâmpine nemulțumirea fizicienilor...

- Și anii pe care-i vom pierde?

- Sunt ani câștigați. Și de noi, și de voi. Câștigăm liniștea. Pe o planetă care a avut prea multă violență în istoria ei vom avea, în sfârșit, liniștea definitivă. Iar voi câștigați sentimentul de sig-

uranță: plecăm departe, mereu mai departe, dar în spate am lăsat o planetă ca un paradis, o planetă spre care, noi sau urmașii noștri, ne vom întoarce mereu, de oriunde.

Același plan. Animalele care înoată se opresc, din când în când, pentru a-i privi...

- Asta-i, le mai spune, cu vocea celor opt miliarde. Acesta-i prețul. Acum puteți pleca. Ați obținut ceea ce ați vrut. De astăzi înainte, vom gândi și vom munci și pentru voi. Iar voi veți fi ambasadorii noștri în cercul mare al rațiunilor și, înainte de orice, fiii și frații noștri.

Duceți-vă și construiți-vă astromarele. Pregătiți-vă oamenii. Căile stelarilor sunt în fața voastră.

Pe noi ne lăsați, pe continentele și oceanele noastre, acasă. Acasă...

De sărbători,
cadourile speciale
sunt pentru
oameni deschiși!

**CADOURI
TRADITIONALE
ROMANEȘTI**

Info: artatraditionala.ro
0727.30.60.60
acum și comenzi prin telefon

Ceramica de Cucuteni

Cosuri Românești

Păpuși manufacturate

Genti Rustice și Tablouri din Piele

Ceramica Tradițională

**Icoane Bizantine
pe lemn, sticlă,
piatră și scoarta de copac**

Artatraditionala.ro este primul magazin Virtual din România care oferă clienților
electronici de plată CFP, Adresă, acces la achizițione produse noi sau fabricate orice card
național. Plata se face în lei.

Artatraditionala.ro este primul magazin Virtual din România care oferă clienților
electronici de plată CFP, Adresă, acces la achizițione produse noi sau fabricate orice card
național. Plata se face în lei.

CONVENȚIA MONDIALĂ DE SF

Worldcon, sau Convenția Mondială de SF, este convenția anuală a Societății Mondiale de SF. Asemenea convenții se organizează în fiecare an din 1939. S-au pierdut numai patru ani, din cauza celui de-al Doilea Război Mondial.

Fanii genurilor SF și fantasy au venit din toată lumea pentru a participa la Worldcon-uri din Japonia, Israel, Argentina, Brazilia, Norvegia, Finlanda, Croatia, Noua Zeelandă și Rusia.

■ **Worldcon-ul din 2005 - Interaction** - se va desfășura la Glasgow, în perioada 4-8 august. **Este cel de-al 63-lea Worldcon.**

■ Locul de desfășurare este Centrul Scoțian de Expoziții și Conferințe (Scottish Exhibition and Conference Centre - SECC). Acestui centru, în care s-a desfășurat și Worldcon-ul din 1995, i s-au adus multe îmbunătățiri, în principal noul centru de conferințe, numit Armadillo.

■ Premiile **Hugo** sunt înmânate în cadrul unei ceremonii speciale. Aceste premii sunt nominalizate și votate de membrii **Worldcon**.

■ Alte momente deosebite ale **Worldcon**-urilor îi includ pe câștigatori ai premiului **Nobel**, astronauți, oameni de știință, scriitori, editori, publiciști și fani.

■ **Mascarada** (un alt punct pitoresc din program) este spectaculoasă. Costumierii se pregătesc în mod special pentru eveniment. Se organizează concerte și ateliere pentru pictori și scriitori. Programul de filme de obicei include producțiile nominalizate la premiile Hugo. Cele mai mari studiouri de film și televiziune organizează o pre-vizionare a producțiilor celor mai noi la Worldcon. Participanții la convenție sunt primii care vor afla despre Star Trek, Star Wars, Dracula etc..

■ La expozițiile de artă se cumpără lucrări originale ale artiștilor noi sau consacrați. În sălile cu vânzare de carte - dealers room - se pot cumpăra cărți noi, second-hand sau de colecție, bijuterii, jucării, tricouri și alte produse legate de SF. Este și muzica însoțită de dans, jocuri, prezentări video, expoziții, petreceri, lecturi ale scriitorilor, autografe și lucruri pe care nu le credeți până nu le vedeți cu proprii ochi.

Worldcon-urile sunt organizate de fani

voluntari de la 4 până la 94 de ani, care lucrează ani întregi pentru a prezenta celorlalți fani un eveniment de excepție.

TIPURI DE MEMBRI

1. Participant absolut (Attending Member-ship).

Acest tip de participare include toate drepturile de vot din Societatea Mondială de SF (**World Science Fiction Society - WSFS**), ceea ce înseamnă ca primiți dreptul de a face nominalizări la premiile **Hugo** din 2005 și 2006 și de a vota premiile **Hugo** din 2005. Puteti participa la întâlnirea **WSFS**, ținută la un **Worldcon**, la care se stabilesc regulile pentru premiile **Hugo** și viitoarele **Worldcon**-uri. De asemenea, veți putea vota pe site-ul **Worldcon**-ului 2008 (daca veți plăti o taxă suplimentară, care vă face **membru sustinator** (**Supporting Member**) al **Worldcon**-ului din 2008). Veți primi toate publicațiile **Worldcon** distribuite, inclusiv buletinele informative (Progress Reports) și Cartea Suvenirurilor (the Souvenir Book).

Planul de achitare în rate a taxei de participare (The Membership Installment Plan) permite achitarea taxei de **Participant absolut** (**Attending membership**) în rate, tot la patru luni, în decursul a 12 luni. Prin acest plan, va cumpărați mai întâi calitatea de membru sustinator (**Supporting membership**, £30 sau \$45), apoi plătiți taxa de Participant absolut tot la patru luni, în rate de £20 sau \$30. Rata finală se va ajusta astfel încât sa se acopere suma totală. Suma totală pentru Participant absolut va rămâne neschimbată din momentul în care va înscrieți în Planul de achitare în rate.

2. Participant susținător (Supporting Membership)

Acest tip de participare include toate drepturile și privilegiile unui membru absolut, cu excepția dreptului de a participa efectiv la Interaction. Primiți dreptul de a vota pentru premiile Hugo și pentru locul de desfășurare a Worldcon-urilor, precum și publicațiile distribuite în general. Aceasta calitate vă permite să susțineți Worldcon-ul și să participați la el, dar nu în mod direct. Dacă ați votat pentru alegerea locului de desfășurare a Worldcon-ului din 2005, atunci sunteți automat **Membru susținător** al Interaction, pentru că deja ați plătit taxa de vot - **US\$40**.

Informații suplimentare:

www.interaction.worldcon.org.uk

Agent pentru România: Antuza Genescu

antuzagenescu@lycos.com

0723.689.566

Eurocon 2004

Convenția Europeană de SF din 2004 din acest an, va avea loc în perioada 5-8 august la Plovdiv, Bulgaria.

Nu se percepe nici o taxă de participare.

Informații suplimentare: www.bgcon.org

Agent pentru România: Michael Haulică

michael_haulica@yahoo.com

INVITAȚII DE ONOARE LA INTERACTION

Invitațiilor de onoare li se acordă o atenție specială. Datele lor biografice și bibliografice sunt publicate. Ei țin prezentări, dau interviuri și sunt tratați cu respect, grație anilor pe care i-au dedicat comunității SF.

Printre foștii invitați de onoare la Worldcon-uri se numără Isaac Asimov, Gene Wolfe, Arthur C. Clarke, Ray Bradbury, Robert A. Heinlein, Samuel Delaney și alții.

Greg Pickersgill

(n. 1951, în Țara Galilor)

- fan SF foarte activ în comunitatea SF britanică (Asupra căreia are o mare influență) prin organizarea de convenții și publicarea de fanzine.

Christopher Priest (McKenzie)

(n. 1943 în Anglia) -

scriitor SF, autor a 10 romane și 3 colecții de povestiri SF, plus alte genuri de cărți. Cele mai renumite cărți ale sale: *The Prestige*, *The Affirmation*, *The Glamour*, *The Quiet Woman*, *The Extremes*, *The Separation*.

Robert Sheckley

(n. 1928 la New York)

- scriitor american care a publicat 65 de cărți, printre care *Immortality, Inc.*, *Mindswap* (tradus și în limba română - *Transfer mental*, Ed. Nemira, 1999), *Dimension of Miracles* etc.. Sheckley a fost în România, ca invitat de onoare la Prima Săptămână de Știință și Science Fiction din august 1999.

Lars-Olov Strandberg

(n. 1929)

- fan suedez foarte activ din 1956. Cunoscut pe plan internațional prin participările sale la convențiile mondiale, britanice și europene continentale. Este unul dintre fondatorii Asociației Scandinave de SF.

Jane Yolen

(n. în 1939 la New York)

- autoare a peste 170 de cărți, majoritatea pentru copii, dar și fantasy și non-fiction pentru adulți. Își petrece majoritatea verilor în Scoția.

A fost numită "Hans Christian Andersen al Americii" și a primit de două ori premiul Nebula, pe lângă multe alte premii.

"Watson nu este niciodată liniștit. El speculează cât se poate de mult lumile ideii".

(Remarca îi aparține lui John Clute, autorul "Enciclopediei ilustrate a SF-ului").

Personajul nostru, fiindcă Ian este și propriul său personaj, s-a născut în Marea Britanie în 1943. A fost profesor de limba engleză în Tanzania (1965-1967) și Tokyo (1967-1970). În 1969 a debutat cu **Roof Garden Under Saturn**.

Ian a publicat peste **100 de povestiri** - între care și excepționala nuvelă **The Very Slow Time Machine** (1979) din acest număr - peste **30 de romane SF** (câteva aparute și în România) și **8 colecții de povestiri**.

Cu primul său roman - **The Embedding** (1973), tradus în limba franceză, a câștigat premiul Prix Apollo, deși nu este cea mai bună operă a sa. Acest roman i-a adus și caracterizarea de scriitor cerebral și succesorul natural al lui H.G. Wells (*Aprecieria aparține autorilor Enciclopediei SF John Clute și Peter Nicholls*).

Acelasi roman s-a situat pe locul doi la categoria romane în cadrul Premiilor "John W. Campbell Memorial Award" și l-a propulsat pe Ian Watson în rândul scriitorilor de top.

Scrierile sale cuprind o mare varietate de teme și nuanțe, de la spațiul terestru la cel cosmic și de la serios la comic. Dar, într-un fel sau altul, toate reflectă natura conștiinței.

În ce privește autorii preferați, lui Ian i-a

fost destul de greu să facă o listă, pentru că citește mult. Dintre clasici, i-a menționat pe **Philip K. Dick** și **John Brunner** (invitat de onoare la Euroconul din Timișoara în 1994); îi mai plac și **Jack Vance**, **Barrington J. Bayley** (un autor britanic pe care Ian l-ar dori mai renumit, a fost invitat la o conferință londoneză la a cărei organizare a contribuit și **Jonathan Cowie**) și **Robert Silverberg**, aflat la jumătatea carierei sale. Printre autorii mai tineri preferați de Ian se numără **China Miéville**, **Alastair Reynolds**, **Stephen Baxter**, **Ken Macleod** și **Sherril Tepper**.

În privința filmelor putem vota pentru **A.I.**, în regia lui Spielberg (Ian a scris scenariul), însă îi plac **Dark City** (care, spune el, este mult mai bun decât continuarea sa, **Matrix**), **Gattaca** (îi dă oricând votul pentru cea mai bună coloană sonoră din lume), **Dune**, în regia lui David Lynch și **Silent Running**.

Dintre seriile SF prezentate la televizor, printre cele mai bune, după Ian, este **Invasion Earth**.

Ian Watson a fost invitatul occidental al Săptămânii Internaționale de SF de la Timișoara din mai 2003. Cu acea ocazie, a avut amabilitatea de a acorda un interviu, în exclusivitate, pentru revista "Anticipația" și dreptul de publicare al acestei povestiri.

ian watson

FOARTE LENTA MASINĂ A TIMPULUI

1990 O foarte lentă mașină a timpului - OFLMA¹, pentru ușurința exprimării - a apărut prima oară exact la mijlocul zilei de 1 decembrie 1985, într-un spațiu liber din Laboratorul Național de Fizică. Și-a anunțat sosirea cu zgomot puternic și rafale de aer. Doctorul Kelvin, care din întâmplare privea în direcția ei, a declarat că OFLMA nu s-a materializat brusc, mai degrabă, s-a extins foarte repede dintr-o sursă punctiformă, ceea ce, probabil, explica absența unei explozii devas-

tatoare în timp ce mașina se lupta cu aerul din încăpere. Mai târziu, Kelvin a afirmat că ce a văzut el fusese, de fapt, implozia OFLMA. La urma urmei, ușile fuseseră închise, parcă supte de jetul de aer, în loc să fie deschise cu putere.

A fost un moment de mare confuzie, iar confuzia a persistat, întrucât bărbatul din interiorul mașinii (singurul care putea explica natura ei) nu numai că trăia într-un timp invers față de al nostru, dar era și cam nebun.

1. Termenul OFLMA este introdus retrospectiv, în lumina înțelegerii ulterioare a problemei (2019).

Un lucru de-a dreptul enervant este că ocupantul mașinii devine tot mai normal și mai prezentabil (în felul său opus), pe măsură ce trece timpul. Considerăm că toate eforturile și gândurile dedicate misterioasei OFLMA constituie foarte multă energie vărsată în bazinul entropiei - pentru că răspunsul va veni de la el, din interior, nu de la noi; așa că noi puteam la fel de bine să așteptăm momentul potrivit, când starea lui se va îmbunătăți (sau, din perspectiva lui, va începe să se deterioreze). Între timp, sosirea lui a schimbat și deviat de la cursul ei însemnata muncă de cercetare depusă în laboratorul nostru, fără să ofere vreo cale concretă de revenire la ea.

OFLMA avea mărimea unui automobil și forma unui cristal de galenă uriaș - adică, în vocabularul cristalografilor, un octaedru cu structură cubică, alcătuit din opt fețe hexagonale mari și șase fețe pătrate mai mici, care astupau golurile. Stătea în poziție nesigură, dar nemiscată, pe suprafața pătrată de la bază, cele patru hexagoane inferioare umflându-se în sus și în exterior, către mijlocul ei, unde alte patru pătrate (oblice, verticale) se uneau cu emisfera superioară simetrică, înălțându-se către un pol nord pătrat. Într-adevăr, arăta ca un glob pământesc care se clătina în planuri netede: și a rămas așa până astăzi, o lume aparte, împreună cu călătorul ei.

Toate fețele mașinii erau din metal, în afară de un pătrat ecuatorial îndreptat spre sud, în corpul principal al laboratorului. Era o fereastră - din sticlă la fel de groasă ca a unui clopot de scafandru scufundat în adâncul oceanului - care în aparență putea fi deschisă din interior, numai din interior.

Călătorul dinăuntru arăta la fel de jerpelit ca un vagabond; la fel de smintit, jegos, nenorocit și nepieptănat ca orice nebun închis în celula unui azil de demult. Era foarte bătrân; sau cel puțin faptul că a stat închis singur vreme lungă în celulă îl făcea să arate astfel. Era palid, adus de spate, jigărit și cu dinții stricați. Nervos, bombănea la adresa proiectoarelor noastre. Sau poate că pur și simplu bolbo-rosea furios, pentru că nu se auzea nimic prin sti-

cla groasă. Peste două zile, când am găsit pe cineva care știa să citească de pe buze, bătrânul cel nebun dădea glas unor prostii, unui amestec de sunete neinteligibil. Sau nu era așa? Bineînțeles, nimeni nu poate citi de pe buze în sens invers; din gesturile și acțiunile sale, Dr. Yang sugerase deja că bătrânul trăia într-un timp inversat. Așa că l-am înregistrat pe video și am rulat banda invers, pentru cel care citea de pe buze. Însă tot aiureli scotea din el bătrânul. Înapoi sau înainte, nefericitul călător o luase razna cu totul. Într-adevăr, o dovadă a nebuniei sale era că ar fi trebuit să încerce să stea de vorbă cu noi acum, când călătoria lui se apropia de sfârșit, în loc să comunice ridicând placa scrisă cu mesaje - așa cum a început el să facă. ***(La aceste mesaje vom reveni mai târziu; ele încep - sau, din punctul lui de vedere, se termină, pentru că el se adâncește tot mai tare în nebunia lui - numai în vara anului 1989.)***

Pierzându-ne speranța că ne va lămurii în vreun fel, am pornit pe calea explicațiilor științifice. ***(Inutil. Am distrus cealaltă muncă a noastră, mai importantă. Ne-am dat peste cap proiectele de laborator și toată fizica în această încercare.)***

Pentru a arăta în cel fel ne-am irosit timpul, aş putea spune că primul "indiciu" ni l-a dat forma OFLMA, care, după cum am spus, era aceea a unui cristal de galenă. Yang a subliniat faptul că galena se folosește ca semiconductor în redresoarii cu cristal, niște aparate care transformă curentul alternativ în curent continuu. Ei dau o rezistență mult mai mare curentului electric care curge într-o anumită direcție, mai degrabă decât într-alta. Se putea oare stabili o analogie cu scurgerea timpului? Putea oare forma OFLMA - sau a energiilor care circulau prin pereții ei de metal, probabil împânziți cu circuite imprimate - să împiedice cursul înainte al timpului și să-l inverseze? Nu aveam cum să pătrundem în OFLMA. Încercările noastre de a o tăia s-au dovedit total ineficiente și le-am oprit imediat, iar examinarea ei cu raze X a fost un eșec cauzat, evident, de plumbul din pereți. Explorarea sonică a

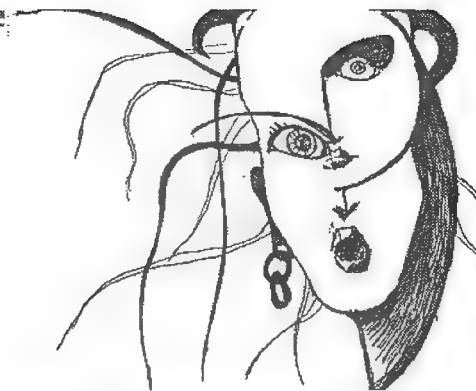
indicat imagini vagi ale formelor din interior, dar nimic la fel de complicat ca un ansamblu de circuite. Așa că a trebuit să ne bazăm numai pe ceea ce ne sugera aspectul exterior sau pe ceea ce vedeam prin geam - adică pe teorie pură.

Yang a mai atras atenția că redresorii cu galenă funcționează ca și cei cu diode. Nu numai că transformă fluxul de curent, dar și demodulează. Separă informațiile de pe o undă purtătoare modulată, la fel ca într-un aparat de radio sau TV. Aveam oare în fața ochilor o mașină de separare a informațiilor - având forma vehiculului fizic, cu călătorul dinăuntru lui - de pe o undă purtătoare care se extindea înapoi prin timp? Era oare OFLMA echivalentul materializat, palpabil, al unei imagini tridimensionale televizate, rulate în sens invers?

Am construit multe modele de OFLMA bazate pe aceste idei și am încercat să le trimitem în trecut sau în viitor, sau oriunde! Însă nici unul din ele n-a vrut să se miște din laborator, au rămas toate blocate cu încăpățănare în spațiul și timpul nostru.

Amintindu-și impresia că OFLMA se dezvoltase dintr-un singur punct, Kelvin a remarcat că acesta era modul în care ființele tridimensionale ca noi percep un obiect cvadridimensional pe care-l întâlnesc prima oară. Astfel, o sferă cvadridimensională apare ca un punct și se umflă până ajunge de forma unei sfere normale, apoi se reduce din nou la un punct. Dar cum stă treaba cu un octaedru cvadridimensional cu structură cubică? Conform legilor matematicii noastre, o asemenea formă n-ar avea un echivalent obișnuit în spațiu cvadridimensional, numai un octaedru simplu ar putea. Mai mult, care ar fi rostul unei mașini a timpului cvadridimensionale care se reduce la un punct exact în momentul când călătorul trebuie să se urce în ea?

Nu, OFLMA nu era un corp cvadridimensional original; totuși, noi am pierdut multe săptămâni rulând programe de calculator care s-o descrie astfel și susținând că pasagerul ei era un om obișnuit, tridimensional, închis într-o structură spațială

cvadridimensională, dimensiunea în minus față de vehicul izolându-l pur și simplu de restul universului, pentru ca el să se poată întoarce înapoi în timp.

Nu ne mai îndoiam că el călătorea în sens invers, o dovedeau obiceiurile lui alimentare (vomita); deși faptul că își ascundea cu mare grijă funcțiile corpului și starea lui deplorabilă conduceau spre aceeași concluzie, tot ne-au trebuit câteva luni ca să fim siguri de ea.

Toate acestea, la rândul lor, au ridicat altă întrebare fără răspuns: dacă OFLMA călătorea cu adevărat în sens invers prin timp, unde exact a dispărut, atunci când a apărut la 1 decembrie 1985? Pasagerul nu era în nici un caz un arheolog în călătorie de cercetare, altfel ar fi încercat să coboare din ea.

Într-un sfârșit, într-o zi de la mijlocul verii lui 1989, călătorul nostru a ridicat o tablă mare de plastic care putea fi ștersă și pe care scria:

**MĂ TĂRĂSC ÎN JOS,
ALUNEC ÎN SUS!**

A ținut placa ridicată și lipită de geam zece minute. Scrisul era mărunț și dezlănăt. La fel arăta și el.

Foarte posibil ca acesta să fi fost ultimul său moment de luciditate înainte de a se pierde complet în nebunia lui, disperat de inutilitatea încercării sale de a lua legătura cu noi. De atunci încolo avea să fie numai în jos tot timpul, ne-am gândit noi. La vederea fețelor noastre încă stăpânite de curiozitate, tot uimite, n-a mai făcut altceva decât să bombăne incoerent, ca o maimuță înfuriată de prostia noastră crasă.

Trei luni de zile n-a mai încercat să ne comunice nimic.

Când a ridicat următorul (penultimul) mesaj, părea ceva mai îngrijit și mai normal (însă numai prin comparație cu înfățișarea sa mizeră de la sfârșit).

SINGURĂTATEA!

DAR LĂSAȚI-MĂ ÎN PACE! IGNORAȚI-MĂ PÂNĂ ÎN 1995!

Am ridicat și noi mesaje (la care, am înțeles imediat, ale lui reprezentau un răspuns):

CĂLĂTOREȘTI ÎNAPOI PRIN TIMP? CUM? DE CE?

Am fi dorit din toată inima să-l întrebăm: **UNDE VEI DISPĂREA LA 1 DECEMBRIE 1985?** Dar ne-am gândit că nu e înțelept să punem această întrebare foarte pertinentă, în caz că dispariția lui era o nenorocire, ca să nu-l condamnăm dinainte, grăbindu-i decăderea mintală. Doctorul Franklin a insistat că era o prostie din partea noastră, el oricum o luase razna deja.

Totuși, dacă i-am fi pus întrebarea, ce regrete am fi simțit? Că i-am fi putut cauzat boala și distruge o întreprindere strălucită.

... Eram convinși că trebuia să fie o întreprindere strălucită, ținând cont că implica un asemenea sacrificiu personal, abnegație și izolare absolută de rasa umană. Dar numai de atât eram siguri.

Nu facem deloc progrese în legătură cu misterul nostru. Cerețările noastre îi sunt dedicate într-un tot, dar lui îi ascundem asta. În vreme ce generații de absolvenți îl studiază pe rând, mințile cele mai strălucitoare muncesc cu adevărat în altă parte a clădirii. El stă înăuntrul vehiculului, acum ceva mai curat și mai ordonat în ținută, dar mut ca un bloc de piatră: un călugăr trapist aflat sub jurământul tăcerii. Își petrece vremea recitând aceleași cărți cu colțuri îndoite, devenite desuete în trecutul nostru - **Jurnal din anul ciumei**, al lui Defoe și **O călătorie spre centrul pământului**, de Jules Verne - și ascultând probabil muzică înre-gistrată, benzi din 1989, pe care le destramă și apoi le aruncă prin mica lui încăpăre, într-un soi de fiesta nebunească (pe care noi o privim drept frenezie a încurcării și descurcării cu

viteză și ordine maniacală a unor benzi care ani de zile zăcuseră primprejur, călcate în picioare).

În mod superficial, l-am ignorat (și el pe noi) până în 1995, presupunând că ultimul său mesaj avea o anume semnificație. Pentru că noi nu am ajuns nicăieri, așteptăm ceva de la el acum.

Fiind mai curat, mai îngrijit și mai normal acum, în anul 1995 (ca să nu mai spunem că e și cu zece ani mai tânăr), ne-am făcut o idee în legătură cu vârsta lui și cu momentul în care și-ar fi început călătoria.

Trebuie să aibă în jur de cincizeci de ani, deși a îmbătrânit enorm în ultimul deceniu, căci arăta de șaptezeci sau optzeci când a ajuns, în 1985. Dacă presupunem că viitorul nu oferă medicamente pentru longevitate (caz în care ar avea o sută de ani, dacă nu mai mult!), probabil că a intrat în OFLMA cândva între 2010 și 2025. Anul 2025, care îl face de 20 de ani, dacă nu mai tânăr, ne duce cu gândul la un "voluntar sinucigaș", un simplu pasager în vehicul. Anul 2010 ne sugerează un ceretător mai matur, care a jucat un rol important în dezvoltarea OFLMA, pregătit să o testeze pe propria persoană. Bine-înțeles, acum că nebunia lui a devenit o postură meditativă rigidă, însoțită de activități normale precum citi-tul, suntem înclinați să-l considerăm un om de ținută morală înaltă, mai degrabă decât un kamikaze prin timp; așa că stabilim data începerii călătoriei lui între 2010 și 2015 (doar cu 15 ani în viitor), când el va avea 30 de ani.

Pe lângă fizica teoretică, știința spațială de bază a fost mult eclipsată de prezența lui.

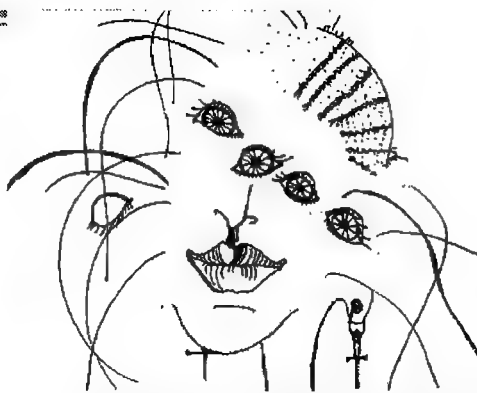
Speranța esențială a omului de a ajunge la stele a reprezentat-o dezvoltarea unui sistem animație suspendată sau criogenizare. În mod clar, acesta nu va exista până în jurul lui 2015, căci altfel călătorul nostru l-ar folosi. Numai un dezaxat ar sta de bună voie într-o încăpăre mică zeci de ani, îmbătrânind și decrepindu-se, în loc să doarmă tot timpul și să se trezească la fel de tânăr ca în ziua când s-a culcat. Pe de altă parte, sistemele lui de menținere în

viață par atât de bune, încât ar putea supraviețui decenii întregi în spațiul îngust al vehiculului, folosind aerul, apa și materia solidă reciclată cu eficiență sută la sută. Asta nu presupune investiții prea mari în cercetare și dezvoltare - împrumutate din alt domeniu, evident din științele spațiale. Așadar, astronauții din jurul anului 2015 au nevoie de sisteme de menținere a vieții durabile pe termen foarte lung, care să-i țină trezi zeci de ani. În ce fel de călătorie spațială trebuie să pomească ei, ca să aibă nevoie de așa ceva? Ei bine, numai una spre stele, mai lungă. Dar nu foarte lungă. Nu de sute, ci de zeci de ani. Oamenii absolut dedicați petrec probabil mulți ani înghesuți singuri în spațiul îngust al navei spațiale aflate în drum spre Alpha Centaurus, Tau Ceti, Epsilon Eridani, spre orice altă destinație. Dacă locul este atât de mic, atunci orice încărcătură utilă costă enorm. Cui i-ar plăcea o astfel de călătorie, numai pentru a-și sa-tisface curiozitatea? Nimănui. Ideea e ridicolă, însă nu și dacă eroii duc cu ei ceva care, o dată ajunși la destinație, îi va pune în legătură cu Pământul, absolut și instantaneu. Singura explicație evidentă este un separator de tahioni. Ei poartă celălalt capăt al sistemului de transmitere a tahionilor, pentru a trimite în cosmos obiecte materiale și chiar ființe umane!

Deci, în vreme ce jumătate din fizicienii de astăzi se luptă cu problemele reversiei temporale, cealaltă jumătate, finanțată cu cea mai mare parte a bugetului alocat științelor spațiale și achiziționând înaintea altora tot programul spațial anterior, încearcă să găsească soluții de utilizare și modulare a tahionilor.

Aceste particule mai rapide ca lumina există, fără îndoială; suntem ferm convinși de existența lor. Problema e că de tehnologia de utilizare a lor avem nevoie dinainte, pentru a le dovedi existența și pentru a descoperi cum să-i folosim. Toate aceste reorientări ale științei... numai pentru că el stă în vehiculul său misterios, voit izolat de noi, citind Robinson Crusoe, cu o expresie nefirească a feței, apropiindu-se încet de propria sa distrugere.

Dacă ați fi închiși într-o OFLMA timp de X ani, ați dori să aveți un **1996** calendar pe afișajul permanent sau nu? V-ar ajuta sau v-ar enerva? Evident, instrumentele lui sunt calibrate - asta dacă nu cumva călătoria s-a încheiat exact la mijlocul zilei de 1 decembrie 1985 din pură întâmplare! Dar el observă oare calibrările? Sau ar prefera să fie luat pe neașteptate de finalul călătoriei, nu să simtă cum se scurg anii de la sine? Vedeti, încercăm să explicăm de ce nu a comunicat cu noi în 1985.

Prizonierii închiși singuri își mențin psihicul normal scrijelind cu unghiile pe pereți grupuri de câte cinci segmente reprezentând cinci zile; își susțin moralul simțind cum trece timpul. Însă testele de percepție temporală făcute pe speologi voluntari, care de bună voie petrec luni de zile sub pământ, demonstrează că ceasul biologic rămâne mult în urmă, cu aproximativ două săptămâni în trei luni. Călătorul din OFLMA poate câștiga o păsuire de un an - sau de cinci ani! - din timpul total subiectiv al călătoriei, ignorând trecerea timpului. Speologii nu știu dacă e noapte sau zi; nici el! Din clipa sosirii lui, laboratorul a fost luminat permanent; este sub observație continuă...

Nu e un prizonier, altfel ar protesta, ar implora să fie eliberat, ne-ar cerși mila, ne-ar da un indiciu despre natura situației sale dificile. Este oare purtătorul unei boli mortale, o boală infecțioasă care ar contamina întreaga rasă umană, dacă nu ar fi separat? Izolat într-o capsulă temporală? O boală pe care nici exilarea pe Lună sau

pe Marte n-ar împiedica-o să se răspândească printre oameni? Nu pare deloc așa...

Să presupunem că a trebuit să fie izolat dintr-un motiv foarte serios, cu acordul lui (așa cum reiese limpede, pentru că stă acolo și citește Defoe a nu știu câta oară). Ce anume impune această unică separare a lui de continuitatea vieții umane, de propriul lui spațiu și timp? Medicina, psihiatria, sociologia, toate științele umane intră în contact cu problema, urmând fizicii și științei spațiale. Stând acolo și nefăcând nimic, a devenit o pâlnie pentru toate științele fizice și sociale: o gaură neagră umană în care se scurge energia, pentru ca orizontul înțelegerii noastre să se extindă foarte puțin. Acest individ singular a acumulat atât de mult potențial distructiv cât un singur atom accelerat la viteza luminii - care are nevoie de toată energia din univers pentru a-și menține starea nepermisă. Între timp, laboratoarele de tahioni orbitale raportează că sunt pe punctul de a uni mecanica cuantică, teoria gravitațională și relativitatea, apoi, în cele din urmă, vor "arunca" primele transportoare de particule cu viteza luminii peste bariera C, într-un mod mai rapid ca lumina și înapoi în spațiul nostru. Dar asta au raportat anul trecut - numai pentru ca transportoarele lor de particule să "sară înapoi" ca antimaterie, anihilând echipament în valoare de cinci miliarde de dolari și omorând cinci oameni. N-au sărit deloc la modul tahionic, au trecut ca banda lui Möbius prin găurile de vierme din țesătura spațio-temporală.

Cu toate acestea, prizonier al conștiinței (al propriei sale conștiințe, desigur!), sau ce altceva o fi, călătorul nostru din OFLMA e tot mai nobil pe an ce trece. Pe mă-sură ce ne îndepărtăm de nebunia lui în stadiu terminal, ceea ce ne uimește tot mai tare este capacitatea lui de a se dedica, sacrificiul de sine (pentru o cauză care ne depășește puterea de înțelegere), spiritualitatea lui de tip Wittgenstein. "Luați-l așa cum e, un OM. N-o să mai întâlnim unul ca el..." Iarăși? O să mai întâlnim alții ca el. Oameni care-și ridică statutul moral în fiecare an! Iată frumusețea. Ca și cum

Christos, exonerat ca Fiu al lui Dumnezeu, nu mai este crucificat, ci în fața ochilor noștri se desfășoară toată viața lui a doua oară, iar noi suntem conștienți de rolul său adevărat. **(Numai că ... rolul acestui om este să tacă).**

Fără îndoială, este un om sfânt care va suferi crucificarea intelectuală de dragul unui proiect uman mareț. Acum recitește **Jumal din anul ciumei**, al lui Defoe, romanul clasic al încarcerării colective, al rezistenței spiritului uman și al abilității de organizare. Sigur că aluzia la cuvântul "ciumă" din titlu este nesemnificativă. Este însăși forța spirituală cea care înfrânge ciuma în Londra. Iată mesajul fundamental al cărții.

Călătorul nostru a devenit acum obiectul cultului maselor spre care se îndreaptă sentimente mai nobile. Astfel, simpla lui prezență a apropiat popoarele omenirii, a cultivat respectul și demnitatea, ne-a salvat de la marginea prăpastiei războiului, a eliberat zeci de mii de oameni din lagărele lor de concentrare.

Cultul se dezvoltă de la manifestări ajunse la modă tricouri cu chipul lui, acum bărbierită în stil Van Dyke; inele și mărgelile din cristal de galenă - la nivel arhitectonic (module de meditație de forma unui octaedru cu structură cubică) și la moduri de viață: **"să stai liniștit și să nu faci nimic"** în stil Zen.

El este Gânditorul lui Rodin, Apollo Belvedere și David al lui Michelangelo - toți la un loc pentru lumea noastră, acum, către sfârșitul de mileniu.

Niciodată nu s-au tipărit mai multe exemplare din cele două cărți scrise de Defoe și de Jules Verne. Oamenii le memorează ca exerciții de meditație și le recită ca mantră occidentale, raționale și lucide la nivel superlativ.

Laboratorul Național de Fizică a devenit loc de pelerinaj, gazonul și terenurile loc de camping Woodstock și Avalon, Roma și Arlington la un loc. Foarte puțin se mai vorbește despre degradarea crasă din ultimele sale zile; deși până și din ea sunt oameni care și-au făcut un cult: sihaștrii sfârșitului de secol XX și Sfinții Simeoni de

azi, asemenea asceților care alegeau să trăiască ghemuiți luni de zile în vârful unui stâlp sau se închideau de bună voie în peșteri din mijlocul deșertului urban, înapoiind sobrietatea spirituală lumii care și-a pierdut sufletul - deși acesta este un fenomen secundar; nota dominantă este noblețea, reținerea, considerația pașnică față de celălalt.

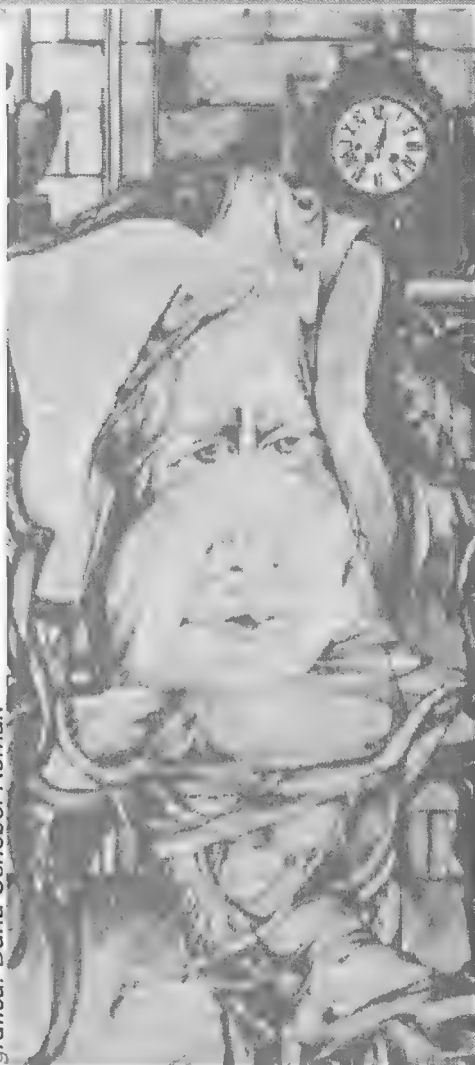
Iar acum el ridică un mesaj:

**NU DAU DE ÎNȚELES NIMIC.
NU-MI ACORDAȚI NICI UN FEL
DE ATENȚIE. VĂ ROG SĂ VĂ VEDEȚI
DE VIAȚA VOASTRĂ.
NU POT DA EXPLICAȚII PÂNĂ
ÎN ANUL 2000.**

Ține placa ridicată o zi întreagă, fără să arate supărat, poate doar puțin suferind. Aflând mesajul, lumea întreagă oftează ușurată la modestia, independența, reticenta, umilinta lui. Acesta trebuie să fie mesajul promis pentru anul 1995, întârziat cu doi ani (sau devansat cu doi ani; el mai are mult de așteptat). Acum este Oracolul. Este Mileniul. Locul acesta este Delphi.

Laboratoarele orbitale se confruntă cu mai multe dificultăți în cercetarea tahioniilor; dar fondurile pentru ele curg gârâ, la fel și donațiile particulare, la nivel fără precedent. Lumea se debarasează de excesul de bogăție pentru a dezgoli materia și a o arunca peste suprafața de separare dintre sub-lumină și trans-lumină.

Dezvoltarea modulelor de salvare cu ciclul închis destinate celor care poartă cu ei receptoarele de tahioni în drumul lor către stele decurge normal; un fapt care, în mod natural, naște întrebarea paradoxală dacă prezența lui a stimulat sau nu dezvoltarea tehnologiei datorită căreia supraviețuiește el însuși. Noi, cei din Laboratorul Național de Fizică, la fel ca și colegii noștri din toate celelalte laboratoare similare din lume, suntem convinși că în curând vom face o mare descoperire senzațională legată de înțelegerea reversiei temporale - care, intuitiv, trebuie să se conecteze cu cealaltă interfață universală de pe tărâmul materiei, dintre lumea noastră și lumea tahionilor - și noi simțim, paradoxal, că cercetările noastre de acum ne vor conduce

grafică: Dana Schobel Roman

cu siguranță la dezvoltarea OFLMA, care va deveni apoi atât de necesară nouă, din motive încă necunoscute. Nimeni nu simte că pierde timpul. El este Viitorul. Prezența lui aici ne justifică toate eforturile - până și impasurile.

Ce fel de Mesia va fi el, când va intra în OFLMA? Ce fel de aură îl va înconjura, cât respect, adorație și curiozitate a acumulat de la început? Toată lumea îl va idolatriza! Va fi centrul speranței și adorației colective atât de impresionante, încât vom începe

să investigăm fenomenele Psi foarte serios: conceptul de efort spiritual al tuturor oamenilor care îl propulsează în călătorie prin forța comună a gândului lor, prezentat ca ipoteză a modului său de a se deplasa în timp - ca și cum ar fi îndrumat nu prin timp, ci în jos, pe urmele undelor călăuzitoare ale voinței și dorinței umane.

Mileniul vine și pleacă fără să aducă nici o revelație. Un lucru previzibil, firește; el e în urmă cu un an sau cu 18 luni.

(Sigur că nu vede calibrările instrumentelor, a fost alegerea lui, modul lui de a-și păstra psihicul sănătos pe durata călătoriei sale îndelungate.)

Dar, în sfârșit, în toamna anului 2001, el ridică placa, parcă jubilând în tăcere:

**VOI PĂRASI ANUL 1985
SĂNĂTOS LA TRUP?**

Jubila în tăcere, pentru că, din punctul lui de vedere, noi deja îi arătasem răspunsul nostru:

DAI DAI

Îl susțineam cu toți, plini de pasiune. Nu-i spuneam chiar o minciună. A plecat într-adevăr sănătos la trup. Numai mintea i-o luase razna... Poate că asta nu contează, e un fapt lipsit de importanță, altfel nu ne-ar fi întrebat numai despre starea trupului său.

Probabil că se apropie de momentul plecării. Trece printr-o criză ușoară de tristețe în al zecelea an, primul deceniu de frământare, de îndoială de sine; pe care noi le alungăm în locul lui...

De ce nu știe în ce formă a venit? Fără îndoială că e vorba de un fapt înregistrat înainte de a pleca... Nu! Timpul nu poate fi invariabil, nu poate fi determinat. Nici măcar Trecutul. Timpul este supus probabilităților. El s-a abținut de la comentarii în toți acești ani, ca să nu destrame pânza timpului trecut și s-o țese într-un fel nepotrivit. Este un monument de rezistență. Ein' feste Burg ist unser Zeitgänger!

Ei bine, înapoi la planșeta de desen și la ecuațiile probabilistice pentru

a) dispersia tahionilor în spațiul normal

și

b) reversia temporală.

Peste câteva săptămâni el ridică din nou placa, cu un mesaj care trebuie să reprezinte revelația lui oraculară promisă:

EU SUNT MATRIȚA OMULUI.

Bineînțeles! Bineînțeles! În asta s-a autotransformat de-a lungul anilor. Ce altceva putea fi?

O matriță este un mulaj de tumare. și, într-adevăr, din el se modelează tot mai multe forme încă de la sfârșitul anilor '90, atât de puternică e influența lui.

Oare a fost trimis înapoi pentru a salva lumea de la autodistrugere, prezentând o paradigmă perfectă, care s-a deteriorat și s-a distrus numai în anii 80, când nu mai avea importanță, când deja reușise?

Matriță este însă și un sistem de componente care traduc un cod într-altul. Așa că este readusă în actualitate ipoteza demodulării informației, a lui Yang, acum legată de ideea că OFLMA este, probabil, o matriță care transmite "informațiile" conținute într-un om și care traversează spațiul și timpul (*iar experimentele transmițătorului uman pe orbită le reduc la eforturile*; corolarul ipotezei (*care n-ar putea fi prezentat lumii extaziate*) ar fi acela că pasagerul nu se afla deloc în mașină în sens real, că nu a fost niciodată în ea, că pur și simplu eram martorii unui experiment al posibilității trimerii unui om în Galaxie, efectuat pe un Pământ viitor de știința viitoare, pentru a testa factorul de degradare: degradarea informației - trasață din spațiu pe timp, ca să o putem observa noi, predecesorii. Astfel, începutul nebuniei (*adică al degradării informațiilor*) în pasagerul nostru, măsurată în ani de la punctul de plecare, ar putea determina o limită fizică, în ani-lumină, a distanței până la care omul poate fi teleportat (*cu ajutorul tahionilor?*). Aceasta s-a transformat imediat într-o lovitură serioasă dată științei spațiale, dar și într-un succes extraordinar. O lovitură, întrucât sugera că este imposibil să călătorești fizic prin spațiul interstelar, poate din cauza fragilității Omului în fața bombardamentului de raze cosmice; și astfel întreaga evoluție a modulelor de salvare cu ciclu închis pentru curieri astro-nauți singuri trebuie considerată irelevantă.

Un succes nemaipomenit, pentru că se întrevădea și posibilitatea unui transmitător fără receptor. Yang, mai în vârstă acum, a sugerat că data de 1 decembrie 1985 a reprezentat, de fapt, momentul lansării spre stele. Destinația către care s-a îndreptat pasagerul nostru atunci, cu toată nebunia lui, a fost un punct din spațiu, la depărtare de treizeci sau patruzeci de ani-lumină. OFLMA constituia, așadar, testarea până la distrugere a unui sistem viitor de teleportare a omului, iar modelele practice ulterioare vor lucra numai cu distanțe (în timp) de ordinul a șapte-opt ani. **(Din acest motiv, nici o altă OFLMA nu mai apăruse prin implozie, până acum.)**

2010 M-am saturat de munca de o viață care nu dă rezultate; însă toată rasa umană devine dintr-o dată iubitoare și plină de speranță. Pentru că probabil ne apropiem de atingerea scopului. Pasagerul nostru are acum în jur de treizeci de ani **(fie că e un individ în viață, fie doar un epifenomen al unui sistem care transmite informații existente într-o ființă umană, adică "fantoma unei imagini în mașină")**. Acest fapt determină o limită. El n-ar fi putut pomi cu o asemenea forță a minții cu mult mai devreme de douăzeci de ani sau **(sper din suflet)** la sfârșitul adolescenței. Deși adolescența este vremea când se fac jurămintele de castitate, când intri în mânăstire, când îți pui viața cheazășie pentru o cauză...

2012 Scos din plictiseala mea de euforia generală, am reușit să-mi amân pensionarea cu patru ani. Călătorul nostru are acum douăzeci și cinci de ani. Are loc o inversare a "adorăției" lui, reprezentând (cred eu) o izbucnire subconștientă de neliniște și de bucurie în același timp. Bucurie, firește, pentru că se apropie momentul când se hotărăște să intre în OFLMA, așa cum Christos a renunțat la tâmplărie și a plecat din Na-zaret. Dar și neliniște, la gândul că ar putea trece dincolo de acest punct critic, către copilărie, oricât ar părea de ridicol! Știe să citească; n-ar fi avut cum să învețe singur asta. Nici să vorbească in vitro, iar nouă ne-a transmis din când în când

mesaje raționale, chiar dacă misterioase. În toată lumea, slagărul anului este, totuși, **Călă-torul prin gânduri**, al lui William Blake, cântat la sitar, clopote și instrumente de percuție...

*El mânăncă și bea, devenind
Cu fiecare zi mereu mai tânăr;
și prin deșertul sălbatic cutreierând
El doi, spaima-i va ține de mână...*

Teama nerostită ce reiese din cântecul care străbate lumea este că va evada, că va aluneca spre prima lui copilărie și că în clipa nașterii **(indiferent de mecanismele puse în funcție pentru a-l ține în viață până atunci)** OFLMA va face implozie către timpul din care a venit: o glumă deplasată a unei supraconștiințe extraterestre, intervenind în problemele oamenilor printr-un "miracol" științific, care va face ca străduințele oamenilor să fie inutile. Nu toți vorbesc deschis despre acest fel de a simți. Nu e o părere populară. Ai putea fi omorât prin ruperea membrelor dacă ai susține-o în public. Minte omului n-o va accepta niciodată și-și purifică teama într-un cântec lung de bucurie care râde de misterul OFLMA, îl copiază și-l venerează în același timp.

Oamenii l-au urcat pe acest om suprem în mașină. Dar și așa, Madona cu Pruncul tot mai străbat mintea omenirii... Și domnește o dulce feminitate - fustele pentru bărbați reprezintă acum noua modă a bunului gust în Occident - însă el este acum atât de nobil, atât de frumos în tinerețea lui, atât de strălucitor și de puternic; un nou Zarathustra, închis acolo sus.

Nu poate avea decât douăzeci și unu sau douăzeci și doi de ani. **2018** Lumea îl venerază, își întinde

grafică: Ramona Borcea

protecția maternă peste prăpastia timpului inversat, peste care nu se poate clădi nici o punte. Nu s-a înregistrat nici un progres în Sistemul Solar, ca să nu mai vorbim de nivelul interstelar. De ce să călătorim până acolo, de ce să mergem pe Marte, sau chiar pe Pluto, când revelația stă sub ochii noștri, când toate secretele vor fi dezvăluite pe Pământ? Nici în domeniul tahionilor sau al timpului negativ nu s-a avansat. EL nu ne-a mai transmis mesaje. Dar mesajul pe care-l trimite este el însuși. Simpla lui prezență este suficientă pentru a ilustra Omenirea: speranțe, curaj, sfințenie, hotărâre.

2019 Sunt chemat înapoi, deși pensionat, pentru că el ridică din nou plăcuța cu mesaje. Atletul care înalță flacăra olimpică.

O ține ridicată jumătate de oră fără întrerupere, de parcă noi n-am sta cu ochii plini de nerăbdare, pândind fiecare moment, ca să nu ratăm nimic.

Când ajung acolo, mesajele pe care le ridicase deja spuneau:

(Primul mesaj):

**ACEASTA ESTE O FOARTE LENTĂ
MAȘINĂ A TIMPULUI.**

(Eu mă conformez, renunțând la toate denumirile pe care noi le-am dat una după alta, de-a lungul anilor.

Preț de câteva secunde mă întreb dacă se referă la denumirea mașinii - ca și cum i-ar da o definiție - sau dacă se plânge de ea! De parcă s-ar fi lăsat păcălit să călătorească în ea, pe baza presupunerii că un asemenea vehicul trebuie să plece spre destinație imediat, și nu cu viteza melcului. Dar nu. Se referea la denumirea mașinii.)

**PENTRU A CĂLĂTORI ÎN VIITOR,
MAI ÎNTÂI TREBUIE SĂ CĂLĂTORIȚI ÎN
TRECUT, CA SĂ ACUMULAȚI POTENȚIAL
DIN URMA.**

(ACEASTA ÎNSEAMNĂ
SĂ TE TĂRĂȘTI ÎN JOS.)

(Al doilea mesaj):

**IMEDIAT CE AȚI ACUMULAT
O CUANTĂ TEMPORALĂ MARE,
FACEȚI UN SALT ÎN FAȚĂ, ÎNAINTEA
PUNCTULUI DE PORNIRE,
STRĂBĂTÂND
ACEEAȘI DISTANȚĂ ÎN TIMP.
(ACEASTA ÎNSEAMNĂ**

SĂ ALUNECI ÎN SUS.)

(Al treilea mesaj):

**CĂLĂTORIA ÎN VIITOR DUREAZĂ ATÂT
CÂT ESTE NECESAR PENTRU A TRĂI
DE-A LUNGUL ANILOR ÎN TIMP REAL.
DAR SE ȘI OMIT ANII CARE INTERVIN,
SOSIND ÎNAINTE INSTANTANEU.**

(PRINCIPIUL
CONSERVĂRII TIMPULUI.)

(Al patrulea mesaj):

**AȘADAR, PENTRU A FACE UN SALT
PESTE GOL, TREBUIE SĂ VĂ TĂRĂȚI ÎN
SENS INVERS.**

(Al cincilea mesaj):

**TIMPUL SE ÎMPARTE ÎN CUANTE
ELEMENTARE. NICI UN INSTRUMENT
DE MĂSURARE NU ESTE MAI MIC DECÂT
ELECTRONUL ELEMENTAR INDIVIZIBIL.**

**ACESTA ESTE O "LUNGIME
ELEMENTARĂ" (LE).
TIMPUL NECESAR LUMINII
PENTRU A STRĂBATE O LE
ESTE
"TIMPUL ELEMENTAR" (TE),**

**ADICĂ
10⁻²⁸ SECADE.**

**ACEASTA ESTE O CUANTĂ
TEMPORALĂ ELEMENTARĂ.
TIMPUL FACE SALTURI ÎNAINTE
ÎN MOD CONTINUU PRIN ACESTE MICI
CUANTE PENTRU FIECARE PARTICULĂ;**

**DAR,
NEFIIND SINCRONIZATE,
ELE FORMEAZĂ UN OCEAN
TEMPORAL CONTINUU,
ÎN LOC SĂ REPREZINTE "MOMENTE"
SUCESIVE.**

**ALTFEL,
NU AM AVEA
UN UNIVERS COERENT.**

(Al șaselea mesaj):

**REVERSIA TEMPORALĂ ARE LOC ÎN
MOD NORMAL ÎN INTERACȚIUNI
NUCLEARE PUTERNICE, ADICĂ ÎN EVENI-
MENTE DE ORDINUL A 10⁻²⁸ SECADE.**

**ACEASTA REPREZINTĂ "FANTOMA
ÎNGHEȚATĂ" A PRIMULUI MOMENT AL
UNIVERSULUI, CÂND A FOST
DETERMINATĂ STOCASTIC PRIMA DATĂ**

**O
"SĂGEATĂ A TIMPULUI".**

(Al șaptelea mesaj)

(Aici am ajuns eu, și mi s-au arătat fotografii Polaroid ale primelor șase. În mod remarcabil, el ridică fiecare mesaj în succesiune liniară din punctul nostru de vedere; o reușită măreață a anticipării și a memoriei, deși nu ne așteptam la mai puțin de la el.)

**ACUM ESTE INVARIABILĂ ȘI
ÎNGHEȚATĂ ÎNAUNTRU.
DAR UNIVERSUL ÎMBĂTRĂNEȘTE,
ÎNTINDEREA SPAȚIO-TEMPORALĂ PRIN
EXPANSIUNE PROPAGĂ "UNDE" PE
OCEANUL TIMPULUI,
PURTÂND ENERGIA TEMPORALĂ O
PERIOADĂ (X),
PROPORTIONALĂ CU RATA
DE EXPANSIUNE
ȘI CU RAPORTUL TIMPULUI CARE A
TRECUT FAȚĂ DE TIMPUL TOTAL
DISPONIBIL PENTRU ACEST
COSMOS DIN CONSTANTELE ÎNȚIALE;
ECUAȚIILE PENTRU X DAU O PERIOADĂ
DE 35 DE ANI CA UN MOMENT DE
MACRO-TIMP ÎN CARE DEVINE POSIBILĂ
REVERSIA TEMPORALĂ MACROSCOPICĂ.**

(Al optulea mesaj):

**CONSTRUIȚI UN
"NOR DE ELECTRONI" SINCRONIZÂND
REVERSIA
ELECTRONILOR. SISTEMUL LOCAL VA
FORMA APOI
UN MINICOSMOS AL TIMPULUI INVER-
SAT ȘI VA PORNI ÎNAPOI, PÂNĂ CÂND
TRECE PERIOADA X, CÂND CONSER-
VAREA TEMPORALĂ A ÎNTREGULUI
UNIVERS VA ÎMPINGE ÎNAINTE MINICOS-
MOSUL (AL OFLMA), PENTRU A-L ÎNTE-
GRA ÎN UNIVERS DIN NOU,
ADICĂ 35 DE ANI.**

- Dar cum? am strigat cu toții. Cum să sincronizezi o infinitate de electroni?

N-avem nici cea mai vagă idee!

Cel puțin acum știm când promise în călătorie: cu 35 de ani după 1985. Din anul viitor. Noi trebuie să știm toate acestea până anul viitor! De ce a așteptat atât de mult ca să ne dea indiciile potrivite?

Se îndreaptă spre 2055. Ce se poate întâmpla în 2055, ca să conteze atât de mult?

(Al nouălea mesaj):

**NU VĂ DAU ACEASTE INFORMAȚII
PENTRU CĂ VOR AJUTA SĂ INVENTAȚI
OFLMA. LUCRURILE STAU**

**EXACT INVERS.
TIMPUL ESTE PROBABILISTIC, DUPĂ
CUM BĂNUIESC UNII DINTRE VOI. ÎMI DAU
SEAMA CĂ, PROBABIL, VOI DENATURA
CURSUL ISTORIEI ȘI AL ȘTIINȚEI, FIINDCĂ
SOSESC ÎN TRECUTUL VOSTRU
(MOMENTUL ÎN CARE PLEC
SPRE VIITOR).**

**ESTE IMPORTANT
SĂ NU CUNOAȘTEȚI PREA DEVREME
ÎN CE SITUAȚIE DIFICILĂ VĂ AFLAȚI, ALT-
FEL, EFORTURILE VOASTRE NESĂBUITE
DE A O EVITA VOR GENERA O LIMITĂ
TEMPORALĂ CARE NU VĂ VA PERMITE
SĂ VĂ PREGĂȚIȚI PENTRU PLECAREA
MEA. ȘI ESTE IMPORTANT CA SITUAȚIA
VOASTRĂ SĂ DUREZE, PENTRU CĂ
EU SUNT MATRIȚA OMULUI.
REPREZINT O MULȚIME.
VOI CONȚINE MULȚIMI.
RETICENȚA MEA ESTE MENITĂ
EXCLUSIV SĂ MENȚINĂ LUMEA PE PISTE
TOLERABIL STABILĂ, CA SĂ POT
CĂLĂTORI ÎNAPOI PE ELE.
VĂ SPUN ACESTE DIN MILĂ
ȘI CA SĂ VĂ PREGĂTESC
SPIRITUAL PENTRU SOSIREA
LUI DUMNEZEU PE PĂMÂNT.**

E nebun. A fost nebun de la bun început. A fost izolat acolo dintr-un motiv foarte serios. Nebunie contagioasă, da. Și dacă un nebun și-ar proiecta nebunia... Face asta deja de zeci de ani! Nu, vreau

să spun s-o proiecteze cu adevărat în conștiința lumii întregi; un nebun cu o minte atât de puternică, încât s-ar comporta ca un model, da, o matriță pentru toți oamenii, transformându-i în copile lui, în marionetele lui; numai câțiva au rămas imuni și au construit OFLMA, ca să-l izoleze...

- Dar nu mai avem timp de cercetări!

- Ce rost ar avea amânarea problemei pentru încă treizeci și cinci de ani? Ar apărea din nou...

- Dar fără forța lui. Dărămat. Senil. Ruinat. Lipsit de orice legătură cu rasa umană. Secat. O lipitoare spirituală. O, a în-cercat să-și conserve puterea. Așezat în liniște. Citind, așteptând. Dar a cedat! Mulțumesc lui Dumnezeu. Pentru viitor, era esențial ca el să înnebunească.

- Ridicol! Ca să intre în mașină anul viitor, deja trebuie să fie în viață! Trebuie să trăiască în lume și să-și proiecteze presupusa lui nebunie. Dar n-o face. Suntem cu toții indivizi sănătoși, entități individuale, libere să gândească ce vor...

- Suntem oare? Întreaga lume a fost tot mai obsedată de el în ultimii douăzeci de ani. Moda, religiile, stilurile de viață: a deturmat toată lumea de când s-a născut, probabil acum 20 de ani. Prin 1995. Până atunci a fost cercetat foarte mult. Vânătoarea tahionilor. Toate astea. Dar a început să obsedeze lumea ca figură spirituală de când era un bebeluș. Numai că nu ne-am concentrat pe impulsurile lui de copil, pentru că îl aveam aici ca adult care ne obseda cu...

- De ce să se fi născut cu impulsuri copilărești? Dacă e așa de neobișnuit, de ce n-ar fi supt mintea omenirii de la naștere, deja știind, deja experimentând totul în jurul lui?

- Corect, însă aura lui adevărată atunci s-a manifestat mai întâi! și toată intoxicarea emoțională cu el!

- Protecția maternă. Temerile și adorația din prima lui copilărie. Isteria de la Bethlehem. Crescând o dată cu el și cu forța lui protectoare. Am fost la fel de obsedați de Bethlehem ca și de Nazaret, nu-i așa? Au mers mână în mână.

(Al zecelea mesaj):

**EU SUNT DUMNEZEU.
ȘI TREBUIE SĂ VĂ ELIBEREZ.
TREBUIE SĂ MĂ IZOLEZ
DE OAMENII MEI.
SĂ MĂ ARUNC ÎN
IADUL SINGURĂȚĂȚII.
AM VENIT PREA REPEDE:
NU ERAȚI PREGĂTIȚI PENTRU
SOSIREA MEA.**

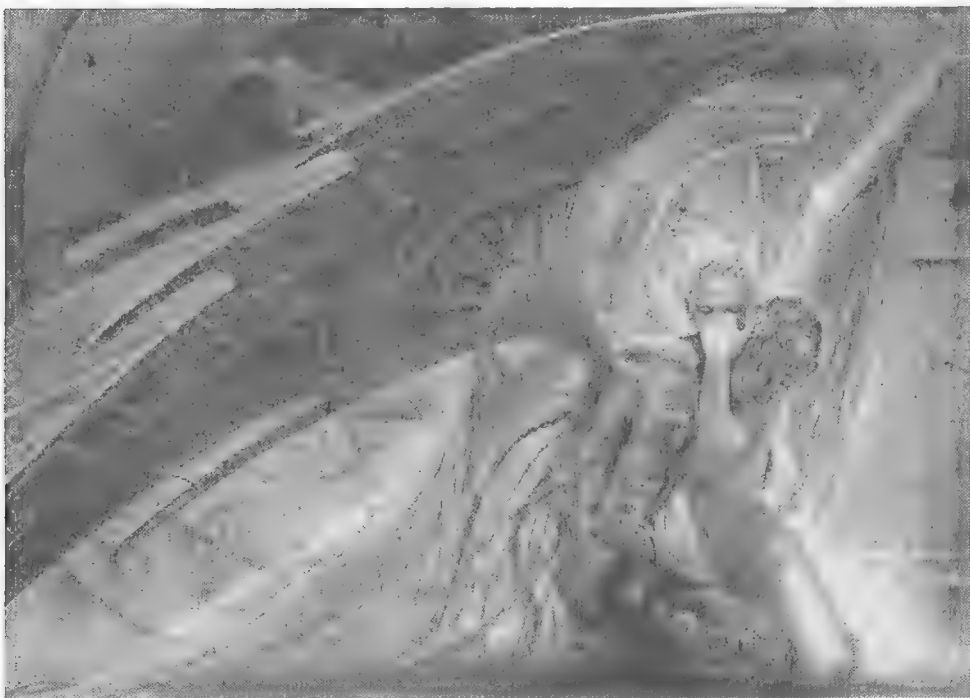
A început să ne fie foarte frig, dar nu simțim răceala. Ceva ne reține, o liniște dușmănoasă, contagioasă.

Tot ceea ce spune el e perfect. Ne pătrunde în minte atât de precis, ca o piesă dintr-un puzzle al cărui spațiu decupat așteaptă să fie completat, încât suntem convinși de adevărul cuvintelor lui, știm sigur că el crește în lumea noastră obsedată, binecuvântată, așteptând doar să vină la noi.

(Al unsprezecelea mesaj):

(Deși ordinea mesajelor era inversă din punctul lui de vedere, dialogul dintre el și noi îl simțeam real, ca și cum am fi fost sincronizați. Dar nu pentru că trecutul era invariabil, iar el pur și simplu juca un rol pe care-l cunoștea "din istorie". Era la fel de departe de noi ca întotdeauna. Era prezența vagă a lui însuși în lumea reală care-și arunca umbra asupra noastră, ne modela gândurile și ne potrivea întrebările după răspunsurile lui; ne-am dat seama de asta cu toții, de parcă ni s-ar fi ridicat un val de ceață de pe ochi. Nu mai băjbăiam cu presupuneri prin beznă, eram conduși de o prezență copleșitoare de care eram toți conștienți și care nu era închisă în OFLMA. OFLMA era Nazaretul, punctul de plecare; totuși, lumea întreagă era și Bethlehemul, pântecul Dumnezeului embrionar, viața lui ca sugar, copilăria și tinerețea lui combinate într-o serie sincronă de mintea lui atotștiutoare, cu accent pe minunea nașterii lui care s-a infiltrat în conștiința umană și a impregnat-o din ce în ce mai mult.)

**CELĂLALT SINE AL MEU
ARE ACCES LA TOATE
SPECULAȚIILE ȘTIINȚIFICE
PE CARE LE-AM GENERAT;
DEJA AM SOLUȚIA**

LA ECUAȚIILE TIMPULUI.
VOI VENI ÎN CURÂND.
VOI ÎMI VEȚI CONSTRUI OFLMA
ȘI EU VOI INTRA ÎN EA.
INTERIORUL ÎL VEȚI CONSTRUI CA PE
COPIA EXACTĂ A
ACESTUI LABORATOR,
ÎN PARTEA DE SUD-VEST.
ACOLO ESTE SPAȚIU SUFICIENT.

*(Într-adevăr, se plănuise extinderea
Laboratorului Național de Fizică în acel
mod, însă planurile nu fuseseră concreti-
zate, din cauză că ne-am deviat cursul
cercetărilor pentru a ne concentra pe
OFLMA).*

ÎN MOMENTUL PLECĂRII MELE,
CÂND TIMPUL
SE INVERSEAZĂ, PROBABILITATEA
ACESTUI LABORATOR VA DISPĂREA,
IAR CELĂLALT VA FI FOST
ÎNTOTDEAUNA ADEVĂRATUL
LABORATOR ÎN CARE MĂ AFLU EU,
ÎN INTERIORUL OFLMA. SPAȚIUL
LIBER PE CARE CONSTRUIȚI
VA FI ACUM AICI.
SUNTEȚI MARTORII REVERSIEI:

VA FI PRIMUL MEU
MIRACOL PROBABILISTIC.
EXISTĂ
MOTIVE HIPERDIMENSIONALE
PENTRU REVERSIA PROBABILISTICĂ,
ÎN CLIPA REVERSIEI TEMPORALE.
VĂ AVERTIZEZ SĂ NU VĂ AFLAȚI
ÎN ACEST LABORATOR
CÂND PORNESC,
CÂND SCHIMB PISTELE,
PENTRU CĂ ACEST SEGMENT
DE REALITATE DE AICI VA AVEA ȘI EL
PISTELE SCHIMBATE, DEVENIND
IMPROBABIL, COMPRESAT.

(Al doisprezecelea mesaj):
M-AM NĂSCUT CA SĂ VĂ STRÂNG
LA PIEPTUL MEU, SĂ VĂ UNESC
ÎNTR-O SINGURĂ SPIRITUALITATE,
ÎN FAZA SPAȚIALĂ A LUI DUMNEZEU.
DEȘI SUFLETELE VOASTRE
VOR RĂMÂNE SEPARATE,
ÎN UNITATEA LOR.
DAR NU SUNTEȚI PREGĂTIȚI.
TREBUIE SĂ FIȚI PREGĂTIȚI
PESTE 35 DE ANI,
FĂCÂND EXERCITIILE MINTALE

**PE CARE VI LE VOI TRANSMITE -
MEDITAȚIILE MELE.**

**DACĂ AȘ RĂMÂNE CU VOI ACUM,
CÂND PUTEREA MEA CREȘTE, V-AȚI
PIERDE SUFLETELE. LE-AȘ ABSORBI
INCOERENT. DAR DACĂ ȘI VOI CÂȘTIGAȚI
FORȚĂ, VĂ POT ÎNCORPORA COERENT,
FĂRĂ SĂ VĂ PIERD.
VĂ IUBESC PE TOȚI.
ÎMI SUNTEȚI FOARTE DRAGI, AȘA CĂ
MĂ EXILEZ PE MINE ÎNSUMI.
VOI REVENI ÎN 2055.
MĂ VOI ÎNALȚA DIN TIMP,
DIN ELIBERAREA FĂRĂ ROST
A UNUI IAD CARE NU ȚINE NICI
UN SUFLET PRIZONIER,
PENTRU CĂ VOI VĂ AFLAȚI TOȚI AICI,
PE PĂMÂNT.**

Acesta a fost ultimul mesaj.

S-a așezat, citește și ascultă din nou muzica de pe benzi. Radiază, glorios. Din tot sufletul dorim să mergem la el, să fim una cu el.

Îl urâm și ne temem de el; dar Dragostea alungă Ura, făcând-o să se ascundă în adâncime.

El își adună forțele undeva afară: în Wichita sau Washington sau Woodstock. Peste câteva săptămâni, va veni și ni se va arăta. Acum știm cu toții.

Și atunci? Să-l omorâm? Mintea ne-ar opri mâinile în loc. Și așa, știm că simțul pierderii, plecarea lui înapoi în timp o să ne rupă sufletul.

Și totuși... VOI REVENI ÎN 2055, a promis, și ne va strânge pe toți, ne va uni, ca suflete raționale separate, dacă îi urmăm meditațiile; sau ne va absorbi, noi fiind niște marionete, niște roboți, dacă nu ne vom pregăti. Ce va fi dacă Dumnezeu se va ridica din mormânt nebun?

Sigur știe că la sfârșitul călătoriei își va pierde mințile? Că ne va încorpora pe toți ca pe niște ființe umane conștiente, în matricea propriei lui nebulii?

Sosirea lui în 1985, zdrențuit, bolborosind și nebun, torturat peste puțință de izolare lui de noi, este un fapt istoric.

Cu toate acestea, în 1997, a cerut, jubilând, confirmarea sosirii lui, iar noi i-am spus: DA! DA! Trebuie să ne fi crezut. (Oare era deja pe cale să-și piardă mințile de singurătate?)

Dacă un laborator se poate roti în probabilitatea aceleiași clădiri vecine cu el: dacă timpul este probabilistic (*fapt pe care nu-l putem confirma sau infirma concret, cu rigla de măsurat, pentru că nu putem vedea niciodată ceea ce nu a fost, toate alternativele, deși s-ar putea să fi existat*), trebuie să ne dorim ce știm că este adevărat, nu ceea ce a fost adevărat. Putem doar avea încredere că va mai avea loc un miracol probabilistic, în afară de reversia promisă a laboratoarelor despre care vorbește el, și că va veni înapoi în 1985 calm, îngrijit, strălucind de sănătate, cu mințile domolite. Și ce este aceasta, dacă nu poarta către nebulie, deschisă ființelor raționale, asemenea nouă? Trebuie să jucăm actul nebuliei, să credem că lumea este alta decât era, ca să putem primi printre noi, în 2055, un Dumnezeu Sănătos, Binecuvântat, iubitor. O pregătire perfectă pentru venirea unui Dumnezeu nebun! Pentru că, dacă înnebunim și noi, crezând cu pasiune ceea ce nu era adevărat, n-o să-l infectăm cu nebunia noastră, astfel încât și el este, a fost, va fi întotdeauna nebun?

Credo quia impossibilis.

Trebuie să credem, pentru că este imposibil. Alternativa e respingătoare.

Curând. Va veni. Curând. Peste câteva zile, câteva zeci de ore. O simțim cu toții. Suntem copleșiți de entuziasm.

Va trebui să-l ducem într-o cameră și să-l pierdem, să-l înnebunim din cauza pierderii, în speranța sigură a unei învieri normale și pline de iubire peste treizeci de ani, pentru ca El să nu elibereze sufletele ladului și să nu-l aducă cu El înapoi pe Pământ.

traducere de
Antuza GENESCU

**Nu ratați nr. 56 al
revistei Anticipația
- integral BD!**

ian watson

Spune minciuni despre știință și inventează reguli

- Domnule Watson, sunteți unul dintre cei mai cunoscuți scriitori de SF nu doar din Marea Britanie, ci și din lume. Ați reușit să pătrundeți și pe piața de carte a Statelor Unite, iar mulți critici literari au afirmat că SF-ul britanic al anilor '70 vă aparține...

- De fapt, comentariul de care aminteați a fost făcut în 1981, când eram invitat de onoare la Convenția Națională de SF a Marii Britanii. Replica îi aparține editorului și coordonatorului de antologie David Pringle (cel care a fost și redactorul-șef al cunoscutei reviste "Interzone" - n.r.), care mă vedea mai degrabă ca un scriitor al anilor '80. Este drept, primele mele succese literare aparțin anilor '70 - și mă refer la "The Embedding", "The Jonah Kit" și "The Martian Inca". Ca să fiu modest, vreau să spun că la acea vreme nu erau foarte mulți scriitori britanici de SF.

- Putem să auzim o scurtă definiție a genului Science Fiction în viziunea lui Ian Watson?

- Este aproape imposibil de definit... Dar, în principiu, SF-ul este o literatură care explorează în mod imaginar cosmosul și diferite locuri din univers, într-o manieră rațională. Referințele trebuie să aibă întotdeauna la bază fapte explicate din punct de vedere științific, spre deosebire de literatura fantastică, unde regulile au la bază magicul... De fapt, noi spunem minciuni despre știință și inventăm reguli. De exemplu, dacă dorești să ajungi în alt sistem stelar, trebuie să ignori, ca scriitor, prohibiția vitezei luminii, care, practic, nu poate fi atinsă. Trebuie să inventezi o viteză mai mare. Altfel, povestirea va fi extrem de plictisitoare. Gândiți-va ce ar însemna o călătorie timp de 17 ani-lumina până la destinație... Însă noi, scriitorii de SF, spunem minciuni într-un fel care îi permite cititorului să înțeleagă adevăratele realități științifice ale universului. Evident, SF-ul explorează natura existenței noastre, felul în care noi percepem universul. Nu este în principal o literatură de idei, ci una axată pe experiențe conectate cu

Watson ne-a făcut dezvăluiri senzaționale

idei. O carte care explorează doar idei este destul de "subtilă", nu poate reprezenta un roman în sensul adevărat al cuvântului, ci un volum de popularizare. Personajele sunt extrem de importante pentru cărțile de Science Fiction. Nu aș fi interesat să citesc o carte care doar descrie cum ar fi colonizată luna sau implicațiile diverselor teorii științifice. Aș fi interesat, în schimb, de un amestec de emoții și cunoaștere...

- V-am adresat această întrebare deoarece ați susținut și cursuri de Science Fiction în Marea Britanie, la câteva universități, așa cum Joe Haldeman o face în Statele Unite. Vă considerați și un teoretician al SF-ului?

- Am pledat pentru cauza SF-ului, în țara mea, la o facultate de arte, parte a unei universități politehnice. Acolo am susținut primul meu curs săptămânal, ce intră la categoria materiilor opționale.

Am considerat că SF-ul și viitorologia sunt modalități care îi pot ajuta pe tinerii artiști să-și diversifice și să-și flexibilizeze creațiile, deoarece ei sunt, oricum, de-signerii viitorului. Din această perspectivă, am discutat împreună viziunile lor despre viitor și chiar despre cum văd arta viitorului.

- Deci ai marșat pe dezvoltarea laturii artistice, nu a celei științifice...

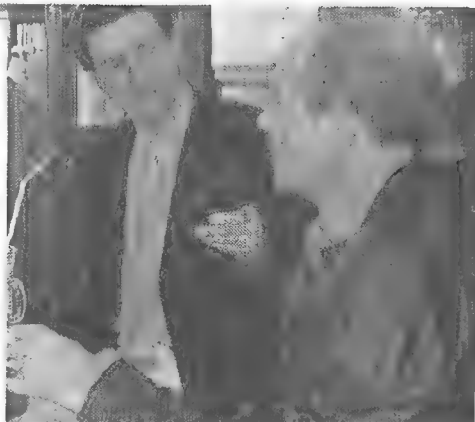
- Da, e adevărat, dar am conceput, împreună cu studenții, viitoruri alternative, modalități de înfățișare ale omului viitorului... Pe mine, acest curs m-a ajutat și să-mi analizez mai bine cărțile pe care le scriam la acea vreme. Le vorbeam studenților atât despre volumele mele deja publicate, cât și despre noile mele proiecte. Printre subiecte se numără, de exemplu, comunicarea cu ființele extraterestre, teme pe care acei tineri nu le mai abordaseră pe băncile școlii.

- Și în România au existat propuneri pentru susținerea unor cursuri de SF la anumite universități. Din păcate, nu s-au materializat încă... Revenind la cariera dumneavoastră de scriitor, mulți critici susțin că, deși în Marea Britanie ai cunoscut gloria, și deși sunteți cunoscut și în Statele Unite, pe ultima piață nu ai fost publicat suficient de mult. Considerați că piața americană este distinctă și mult mai greu de cucerit decât cea britanică? Au editorii americani alte gusturi, alte preferințe în materie de SF, față de cei europeni?

- Realitatea este că în lumea comercială de azi există foarte mulți scriitori buni care întâmpină dificultăți în a fi publicați. La această categorie intră chiar și scriitori americani. Acum 20 de ani, editorii americani erau ceva mai independenți decât în prezent. Erau multe edituri mici, iar proprietarii acestora cumpărau drepturi de autor pentru cărțile care îi impresionau. Nu aveau alte rațiuni comerciale. Acum, rețeaua de editori este controlată de către marile trusturi media. Piața este dictată de către aceștia. Criteriile pentru publicarea cărților sunt mult mai economice, orientate mai degrabă pe vânzări maxime decât pe calitate individuală a fiecărei cărți. O carte veche, depășită, dar care se vinde în milioane de exemplare, este adesea preferată unui volum nou, de calitate, dar scris de un autor nu foarte cunoscut. Paradoxal, să știi că în prezent sunt mai publicat în Statele Unite decât în Marea Britanie. Pentru mine reprezintă o schimbare și o provocare. Astăzi, pe piață există mult mai mulți scriitori de SF și fantasy decât la începuturile carierei mele. Din păcate, numărul de cititori a scăzut ușor, deci oferta este mai mare decât cererea.

- Ce implică o carieră de scriitor profesionist de SF pe piața anglo-saxonă?

- Te așteaptă multe provocări. Este ca și cum ai merge pe sfoară, iar dedesubt ai avea beznă totală. Nimic sigur la capătul drumului...

- Considerați că scriitorii de SF est europeni și, particularizând, români, au șanse de a se afirma în Occident și în Statele Unite? Dacă da, care ar fi rețeta?

- Acum, șansele de a-ți face cunoscute creațiile sunt mult mai mari. Poți crea artizanal propriul tău volum sau îl poți trimite unui editor pe cale electronică. Există câțiva autori din est publicați în Europa occidentală și în SUA. Mă refer, de exemplu, la **Stanislaw Lem**. Editorul meu britanic mi-a solicitat să fac o recenzie la un volum semnat de scriitorul francez **Philippe Duval**, "Sexuelle Humanité". Mi-a plăcut mult cartea și i-am făcut o recenzie extrem de favorabilă, recomandând-o spre publicare. Editorul mi-a mulțumit dar m-a informat că nu o va publica în nici un caz, deoarece nu va avea succes comercial. El dorea numai menționarea acesteia. Cred că aceasta este și problema scriitorilor de talent din Europa de Est. Chiar dacă volumele lor vor fi apreciate, ei nu vor avea șanse mari de a fi publicați de către editurile importante, care se gândesc numai la încasări. Ci doar de către edituri mai mici sau de către editorii de pe Internet. Aceasta nu va ajuta scriitorii români, maghiari sau polonezi să obțină un profit, dar îi va face, cu siguranță, mai cunoscuți. Un alt aspect este legat de cel care vă asigură traducerea. O regulă ar fi aceea ca traducătorul trebuie să fie vorbitor nativ al acelei limbi sau, în cel mai fericit caz, bilingv deoarece numai așa va reda toate subtilitățile lingvistice.

A consemnat,
Traian Bădulescu

Nu ratați numărul 567 în care Ian Watson vorbește despre provocarea filmului "A.I."

Cel care nu mai e

**Lui Catalin Bicu
pentru că nu mai știu dacă a fost...**

Îți amintești vinul pe care l-am băut împreună, zilele și nopțile toate în care l-am speriat pe Dumnezeu cu visele noastre?... Îți mai amintești de prietenii pe care i-am pierdut și de cât de mult am suferit pentru ei?... Mai știi dealurile și văile pe care le-am cutreierat împreună?... Sau ai uitat totul, îngropând amintirile într-o gaură întunecată a nemiinței?... Dar cum ai putea să uiți?!

Ne-am jucat, am cântat, am numarat stelele împreună. Am colindat prin cimitire și parcuri, am urlat la pereți și ne-am spus cele mai sfâșietoare secrete. Am văzut cei mai murind, pentru că așa vroiau câinii, cum tot la fel am văzut oameni murind în timp ce zeli își desfășurau cele mai fierbinți dintre banchete. Și nu ne-au impresionat nici unele, nici altele.

Am continuat să mergem împreună pe acel drum ciudat, parcă fără de capăt...

Nu m-am întrebat niciodată de ce nu mai știu când te-am întâlnit pentru întâia oară, cum nu m-am întrebat nici de ce te știu mai bine decât mă știu pe mine însumi. Nici măcar nu mi-am dat seama că ceilalți nu te văd, că ești, la urma urmei, propria mea închipuire - prietenul meu imaginar. Și când am conștientizat asta, tu deja dispăruseși, în afară de mine, doar stelele mai plâneau de dorul tau...

Acum cred că înțeleg tot ce te macină, tot ce te făcea să tremuri. Golul pe care l-ai lasat în urmă mă face să mă simt, la rândul-mi, proiecția imaginară a conștiinței vreunui ciudat, apăsător de singurate...

Însă n-am cui spune asta, pentru că ai rămas doar o amintire pe care o am numai eu...

ovidiu bufnilă

Bango saradai

-Bango saradai! mi-a strigat căpitanul balenierei scoțându-și șapca soioasă de pe cap.

N-am înțeles ce vrea să-mi spună. Mi-am lăsat carabina cu țeava-n jos și l-am salutat la rândul meu. Aducea cu el "Marea Balenă Albastră". Burtoasa-i corabie de-abia înainta în golf.

-Bango saradai! mi-a șoptit Elbina, proprietareasa de la "Patul de Argint".

-Bango saradai, mi-a aruncat printre dinți Montogolferer, comandantul "Dirijabilului Galben" care tocmai trecea fășâind pe deasupra orașului nostru.

-Bango sārada! mi-a strigat vesel

Patrowsky care tocmai cobora din fuzeea lui marțiană.

I-am zâmbit larg. L-am privit cruciș. El m-a bătut amical cu trompa-i argintie pe umăr.

-Bango saradai! am urlat vazându-l pe șerif călare pe un pterodactil virtual.

Șeriful s-a supărat foarte tare că l-am luat peste picior. M-a digitalizat pentru două luni și jumătate.

Când s-a întors din Patagonia, Montogolferer m-a scos pe cauciuc. Cum m-a văzut ieșind pe poarta închisorii, mi-a strigat răzând:

-Bango saradai!

Iar eu i-am tras un pumn în nas.

SABIA DE LUMINĂ

Dacă ai văzut măcar unul dintre episoadele Star Wars e imposibil să nu fi oftat după sabia de lumină. Ce suplețe, ce rafinament și câte posibilități îți poate deschide acea venerabilă armă.

Universul Star Wars nu se mărginește din fericire la film. O pleiadă de scriitori talentați și-au unit mințile pentru a întregi o lume fantastică. Așa au apărut cărțile Star Wars care nu sunt o prezentare fadă a filmului, ci sunt CĂRȚI, care întregesc filmul, continuă povestea între episoade, creionează personaje și explică elemente pe care filmul le lasă neelucidate. (A.B.)

Legenda spune că **Ordinul Jedi** a fost fondat în vechea lume a planetei Ossus, Sistemul Adegan, într-o abundență de cristale Adegan. Aceste cristale sunt ideale pentru crearea **SL** fiind folosite pentru focalizarea energiei conținută în bateria sabiei, pentru crearea razei sub formă de lama. Primele **SL** nu aveau baterii încorporate în mâner, și erau conectate printr-un cablu conductor la un acumulator atașat la centura.

Sabia de Lumină este arma Cavalerilor Jedi, o armă elegantă pentru vremuri mai civilizate. În comparație, blasterul este lipsit de rafinament, zgometoase și cu acuratețe diminuată.

O dată cu exterminarea Cavalerilor Jedi, **SL** au devenit relicve. Cunoștințele despre construcția unei **SL** au dispărut odată cu Maeștrii lor, dar totuși am găsit mărturii...

Luke Skywalker, ultimul dintre **Jedi**, și-a construit singur propria Sabie de Lumină, ca o încununare a antrenamentului său. Pentru a stăpâni mâniarea unei Săbii de Lumină este nevoie de îndemânare, încredere, dexteritate și convergență cu **Forța**.

Dezactivată, **SL** este un mâner metalic, lustruit, de cc. 30 cm lungime, pe suprafața având aliniate butoane de control. La apăsarea butonului declanșator, puterea energetică conținută în interior, este eliberată și formează o lama de energie pură de cc. 1 m lungime. Sabia activată zumzaie la schimbarea poziției cu un sunet caracteristic. Lama de energie poate tăia aproape orice, mai puțin lama unei alte **SL**.

În mâinile unui **Jedi**, o **SL** este de neoprit, putând tăia uși blindate sau inamici în aceeași măsură. Folosind **Forța** un **Jedi** poate para focurile blasterelor, reflectându-le către trăgător.

PRINCIPIU DE FUNCȚIONARE:

O dată eliberată, energia polarizată pozitiv străbate continuu lentilele din centrul mânerului. Raza se arcuiește circumferențial înapoi, polarizată negativ, către orificiul fluxului energetic. Un superconductor transferă energia de la orificiul fluxului spre baterie. Ca rezultat, **SL** cheltuie energie doar când lama sa vine în contact cu un element material.

Eficiența **SL** este maximă din punct de vedere al consumului energetic deoarece nu radiază căldură decât atunci când vine în contact cu elemente materiale.

Culoarea lamelor depinde de natura cristalului folosit.

În timp ce lungimea lamei este fixă în cazul unui singur cristal folosit, **SL** echipată cu cristale multiple își poate varia lungimea lamei prin rotirea unui buton de control care determină modificarea poziției cristalului activator al focalizării, determinând modificarea refracției dintre cristale.

Pentru un **Jedi**, **SL** nu este numai o armă, ci este destinată concentrării atenției și devenirii în convergență cu **Forța**.

SABIA DE LUMINA SITH

SL este arma folosită de către **Jedi**, dar și de inamicii lor: **Sith**-ii.

Maleficul **Darth Maul** folosește o sabie cu 2 lame. În mâinile lui pricepute, pendularea lamelor devine un arc de energie distructivă. Sabie lui de Lumină are la origine 2 **SL**, puse spate la spate. Poate fi folosit însă și doar unul dintre capete.

Ținând cont că **Jedi** nu se mai confruntaseră cu **Sith** de secole, duelul cu **SL** devenise o artă pierdută. În definitivarea antrenamentului și priceperii lui, **Jedi** folosea și arta duelului, dar a face fața unui inamic real, mănuiitor a **SL**, nu i s-a mai întâmplat vreunui **Jedi** înainte de Criza de pe Naboo. În trecut, **SL** cu 2 capete era folosită numai în scop de antrenament.

Spre deosebire de **Jedi** care folosesc cristale naturale preluate din minele de pe Ossus sau Ilium, **Sith**-ii preferă cristalele sintetice, în construcția **SL**. În timp ce cristalele artificiale sunt făurite în furnale strălucitoare, nu este neobișnuit pentru un **Sith** să folosească **Forța** și să manipuleze procesul, concentrându-și ura pentru **Jedi** pentru creșterea puterii cristalelor.

Cu mii de ani în urmă, **Lordul Sith EXAR KUN** a modificat și perfectat o **SL** cu 2 capete. În timpul evenimentelor din Marele Razboi Sith, **Kun** și-a modificat **SL**, determinând creșterea letalității. El a crescut

lungimea fiecărei lame de la ½ m la 1m și ½.

Mai multe despre Sabia de Lumină și despre universul Star Wars găsiți pe sit-ul: www.jedi.ro

Urmând instrucțiunile măestrilor și cumpărând cărțile **Star Wars** puteți deveni voi înșivă păstrătorii ordinii și dreptății în Galaxie.

25 de ani de SF

În perioada 14-16 mai 2004, Clubul UNESCO "Quasar" și Muzeul Literaturii Române Iași în parteneriat cu Casa de Cultură Studentească ieșeană, organizează Zilele "Quasar", ediția a zecea, cu tematica: Fantastic popular și cult, festival dedicat aniversării a 25 de ani de activitate a clubului. Manifestarea va însemna: lansări de cărți și reviste; gala de film science fiction și fantastic; salon de primăvară (arta F și SF); concurs literar și de arte plastice; ședința organizatorică a fandomului românesc; sesiune de critică literară; lecturi de cenacul.

Informații suplimentare la tel.

0232/271665 (Petronela Bălțatu, petronela_baltatu@yahoo.com) sau

0232/251985 (George Ceaușu, ceausu@ualc.ro), după ora 19.

CONCURS LITERAR - debut

■ Tema concursului: o întâlnire între două entități inteligente, dar care sunt în imposibilitate de a comunica.

■ Primii cinci clasati vor putea participa gratuit la ACADEMIA ATLANTYKRON (tineri între 12 și 24 de ani).

■ Povestirile, 2000 - 8000 de semne, însoțite de o scurtă prezentare, sunt așteptate pe adresa **Calea Victoriei 155, Bl D1, sc 2, Etaj 5, Ap 55** până la data de 1 iunie data poștei sau adriannbanuta@yahoo.com

GHICI, CINE BATE

"Omne ignotum pro magnifico est."

("Tot ce-i necunoscut este socotit minunat.")

Tacit

Era - e adevărat - într-o zi cu eclipsă atunci când soneria de la intrare mă trezi brutal și singur în patul conjugal al amantelui mele.

Văzând că nu catadicsește nimeni să răspundă, m-am apropiat desculț de ușă și, fără să fac gălăgie, mă chiompai pe vizor: filez un tip straniu, cu mustăți și spăncene argintii - deși pare încă tânăr... Așa mai sună de două ori, apoi scoate un cuțit și începe să desfacă yala. O blochez (pe yală) înainte de a mă bloca și eu, după care îmi pun cravata în viteză și cobor frumos pe burlan până la băcănie, de unde cumpăr o cutie de mazăre, așa, de probă. În treacăt, îi arunc băcanului că îl caută cineva pe acasă și o iau liniștit înspre scara A, unde stau eu, în mod oficial.

Când deschisei ușa apartamentului meu, proprietate personală, fui cât pe ce să fac un atac de cord, luând în brațe o matahală pe care n-o lăsasem acolo când plecasem de cu seară.

M-am prins imediat că ceva nu era în regulă!

- Sunteți cumva domnu' Popescu? Îl luai eu mai pe ocolite.

- ... (Scrrrâșni el din dinții corai, semn că nu.)

- Mi-am închipuit eu, pentru că domnul Popescu sunt chiar eu, iar apartamentul acesta este al meu! Am onoarea și plăcerea de a nu vă cunoaște, domnule!...

Mă uit la el (era întuneric) dar gagiul nu arăta deloc bine și tocmai când aveam de gând să i-o spun verde în față, el mi-o luă înainte și începu să comenteze ceva prin semne, ca surdomuții; dar ca surdomuții atunci când nu

se înțeleg și se iau unul pe altul la căpăceală. Însă norocul meu a fost că de la primele lui ideograme m-am rostogolit pe scări. Este adevărat, n-am mai apucat să traduc, dar în secunda următoare am auzit ușa, pe care curentul i-o trântise în nas, cum se crapă în așchii fine, pe care le văd apoi cum modulează un timp undele de aer ce urcă prin casa scârilor, ca printr-un tunel aerodinamic.

Asta m-a făcut să înțeleg că cineva a uitat ușa de jos deschisă și tocmai vroiam să-l rog pe celălalt cineva s-o închidă (dacă tot coboară), dar pesemne că tipul era foarte grăbit pentru că, atunci când m-am ferit ca să-i fac loc pe scări, a luat-o de-a dreptul prin geamul cel mare al luminatorului, trăgând cu el - din greșeală, firește, trebuie să-i înțelegem emoția - și un ghiveci mare cu cartofi pe care nevastă-mea îl primise cadou de ziua ei onomastică. Cristina ținea foarte mult la buroiile cu care umpluse până la refuz apartamentul și palierul. Ca s-o pedepsesc pentru că îmi vorbise urât - deși răzbunarea e arma lașului - ieri îi turnasem spirt în ghivecele ei cu flori preferate, iar acum trebuia să mă mișc printr-o adevărată junglă putredă. Am scos capul printre cioburi ca să văd în ce condițiuni a ajuns jos ghiveciul Cristinei, dar individul nu ajunsese încă la parter și a trebuit să mai aștept o bună bucată de vreme, în care am observat că, după ce că n-avea frâne bune, n-avea nici parașută la el, așa că am renunțat la ghiveciul pe care l-aș fi găsit - oricum - pe trotuar. Am intrat din nou în casă, de data asta

mult mai ușor, mai ales că imediat m-au înșfăcat vreo doi vlăgani de o culoare imposibilă și cu mâinile cam reci, ceea ce m-a făcut să scot din servietă aruncătorul de flăcări (pe care unul din colegi mi-l strecurase în glumă în locul brichetei) ca să-i încălzesc. E adevărat, schimbându-mi - ceea ce era mai neplăcut! - și zugrăveala de pe doi pereți, dar merita, pentru că, și-așa, pe unul din ei era agățat un tablou nou-nouț, care nu-mi plăcea de fel și care, pe deasupra, începuse să mai și zvâcnească. Bășicile care se spârgeau încontinuu umpleau camera de pocnete, dându-mi aceeași senzație pe care o ai când cineva îți bagă apă oxigenată în urechi.

Fui pe punctul să mă enervez, dar îmi adusei aminte că doctorul îmi recomandasese, nu demult, să nu fac asta și să nu mă uit pe internet ca să nu bisez atacul de cord. Am vrut să deschid geamul, să mai iasă din mirosul de pește prăjit, dar ridicând storul am avut bună inspirație să arunc, mai întâi, un ochi pe afară și am

renunțat pe loc, zicându-mi că, în fond, aerisirea se poate face și prin sita special concepută pentru astfel de scopuri și amplasată în colțul bucătăriei. Special pentru aerisire - credeam eu! - până când am constatat că o masă gelatinoasă și vânăta tocmai încerca să pătrundă prin ochiurile ei; pseudopodele respectivei afaceri ce-o fi fost îmi mânjeau deja linoleul în verde, ceea ce mă nemulțumea profund. Eram ușor plictisit de abundența de mușafiri din dimineața asta, așa că am luat un satâr și am ajutat bucățile din gagiu care aveau de coborât, să coboare - restul sau resturile luând-o, afaceri se poate spune așa, la sănătoasa. Chestia asta mi-a făcut oareșce greață. M-am uitat după scuipiera mea. Atât mă bătuse la cap maică-mea că nu e frumos să scuipi pe stradă și prin casă (parcă să fumezi, e mai frumos?), încât îmi făcusem o mică scuipieră - de buzunar. Acum era plină, dar cu ceva viu, și nu era argint, așa că am trântit repede căpăcelul la loc. Aflându-mă în acel moment - ca din întâmplare - în fața frigiderului, mi-am zis că n-ar fi rău să îmbuc ceva, însă zgometele anormale ale compresorului și mișcările autonome ale clantei reușiră să-mi inhibe pentru o vreme secreția glandelor salivare. Am dat peste o cutie de conserve din import, frumos ambalată, care mă tenta, astfel că apucând deschizătorul mă grăbii să ajung la conținut. Dar am oprit la timp tocătura efervescentă să se reverse afară, în între-gime, pe masă și pe linoleum.

Gândindu-mă mai bine mi-am zis că trebuie să fie cine știe ce secret militar, ajuns întâmplător în mâinile mele; așa că închisei repede cutia la loc și o arunca în căldarea de gunoi, cu capac, pe care, de altfel, îi bătui și în cuie.

"la te uită, niște covrigi!" - remarcă eu o pungă în cămară - și chiar erau din cei cu mult mac, cum îmi plac mie. Întinsei mâna după ei, dar ceea ce credeam eu că e macul și care - trebuie să recunosc - semăna perfect cu o gașcă de purici, începu să țopăie, izbindu-se de peretii de plastic ai pungii, în timp ce așa-zii cov-

WESLEY SNIPES

Pure action,
bloody
well done."

BLADE

Acum poți închiria toate
filmele și toate jocurile SF
pe care ți le dorești.
www.videomax.ro

rigi zvăceau ritmic, mărindu-și sau micșorându-și găurile. Am legat zdravăn punga la gură (a ei) și am încauit ușa cămării taman în clipa în care, ceea ce crezusem eu până atunci că e o legătură de pătrunjel încerca s-o șteargă afară.

N-am mai mâncat nici pâinea mea prăjită pentru că nu-mi plac toaster-urile care fac PSSKRAAGHTTTVVWUIIIIIIIIII și albăstresc felia de pâine. "Nu-i nimic", mă consolai, și așa n-am mâncare pentru atâția musafiri - doar dacă vin cu bonurile lor - iar nevastă-mea susținea că făcusem burtă și chiar mă uitai în oglindă, să văd cum arăt; într-adevăr, arătam groaznic. N-aș fi crezut în ruptul capului că am o asemenea moacă, dar cel mai nostim a fost că atunci când am scos limba, imaginea mea a scos ceva ca o mitralieră și a început să-mi zgârie zugrăveala de pe peretele opus, în timp ce eu mă târam de-a bușilea, cu o viteză V suficient de mare, până în sufragerie, unde am dat bot în bot cu pekinezul nostru Jo, care tocmai fusese dezamorsat și dezosat, astfel că mi-am înșfăcat batista și mi-am șters fruntea de câteva pete de sânge și suc gastric.

Mai mult decât atât! În camera de zi am dat peste unul care o făcea pe un fel de sperietoare de paie, dar nu era bine împaiat, chestie de care mi-am dat seama imediat după felul cum întindea mâinile spre mine. L-am lăsat să se îmbrățișeze cu o ciumă ambulantă, care apăruse nu-se-știe-de-unde, apoi, plin de bun-simț cum sunt, le-am dat un șut puternic pe fereastră ca să nu asist la întimitățile lor. Sincer să fiu, mi-a părut rău: n-am putut vedea faza, dar combinația de sunete care le-a însoțit planarea a fost deosebit de excitantă (în sensul englezesc al cuvântului, desigur).

După ce am mai făcut câteva asemenea combinații cu obiectele care mișunau prin sufragerie, m-am făcut, în sfârșit, comod și am vrut să îmi pun haina transpirată în șifonier, dar deschizând ușa mi-am dat seama că, la drept vorbind, numai pentru haina mea nu mai era loc acolo.

"Ce o să zică Cristina?!... În ce bala-muc s-a transformat casa asta!" mă muștrai eu, sever; nevastă-mea era o femeie virilă, ce nu se speria de nimic și pe care te puteai baza în orice situație. Dar nu suferea dezordinea. În asemenea cazuri o apucau toate pandaliile. Bineînțeles că, imediat după ce am putut să-mi eliberez mâna dreaptă din mâneca unde nu mai eram doar eu, am format numărul Cooperăției și am cerut un meșter să-mi recondiționeze ușa de la intrare, pe cât posibil înainte de sosirea Cristinei, ca să n-o pună pe gânduri.

Dar, deoarece până când avea să vină (meșterul sau Cristina sau amândoi laolaltă, mai știți!) mai era, am dat drumul la televizor și m-am trântit într-un fotoliu, vârând mâna ca de obicei în sertarul din spate, după punga cu pesmeți și retrăgând-o foarte repede, apoi băgându-mi-o în gură, bineînțeles fără pesmeți, dar cu un urlet de durere. Pe ecranul televizorului apărui imediat o fetișcană care la prima vedere părea speakerița, cu o aluniță pe obraz, doar că - punct slab în deghizamentul ei - alunița ocupa ceva mai mult de 1/2 din față. Din câte am înțeles voia să prezin-te un film, pare-mi-se documentar, ceva cu invazia marțienilor, sau xlenilor - cum le mai spunea ea - și care chipurile avusese loc cam de multșor, dar abia acum binevoiau invadatorii cei cruzi și blegi să facă oarece cunoștință cu noi. "Iarăși nu respectă programul tipii ăștia", remarcăi, agasat de-a binelea și scoasei televizorul din priză. La timp, deoarece filmul devenise tridimensional și mie nu-mi place decât un anumit gen de filme în relief.

Dacă aș fi fost mai slab de înger aș fi fost tentat să cred că toate obiectele din casă își propuseseră să mă terorizeze. Chiar mă gândeam, cât de mult m-aș mai fi distrat dacă aș fi înregistrat tot ce se petrecuse în apartament, în lipsa mea, pe un video. Este inutil să vă zic că n-am mai putut face baie, deoarece asta presupunea în primul rând să scot dopul de la fund, ceea ce n-am avut chef pentru că nu-mi place când apa din cadă este tul-

bure și face valuri de capul ei. De altfel, am închis la timp și robinetele chiuvetei, robinete prin care începuse să curgă un lichid roșiatic în care, oricum, era dizolvată prea puțină apă și, după zgomotele anormale ale canalizării, puteam lesne presupune că va mai veni ceva pe conductă: ceva jumătate gazos, jumătate gelatinos. Începusem deja să-mi pierd nerăbdarea.

Pe jumătate calm, am dat drumul la radio și m-am apucat să mătur puțin prin casă - pentru că nevastă-mea putea apare dintr-o clipă într-alta - dar, deși prinsesem postul local, puteam paria că indivizii ăia ori mă luau la mișto ori vorbeau într-o limbă pe care n-o învățasem la școală, sau n-o învățasem bine. L-am închis pentru că și așa nu înțelegeam nimic, dar asta nu l-a împiedicat să continue emisiunea aceea tâmpită, prin care am auzit totuși o bătaie în ușă, ceea ce demonstra că a șasea echipă de meșteri supraviețuise și reușise, în sfârșit!, să mi-o monteze la loc. M-am dus imediat să deschid și țin minte că pe urmă mi-am promis să fie ultima oară când mai deschid ușa fără să mă uit mai întâi pe vizor, pentru că pe sală era un comitet de inși, vag asemănători cu cei dinăuntru, doar că ăștia nu mai erau așa de palizi, ci roșii ca purpura și foarte nervoși. Fără să mă întrebe nimic, au dat buzna în casă, trăgându-mă și pe mine de mână, spre balcon, care acum era plin de turiști de parcă ar fi fost un debarcader. Într-un târziu, probabil agasat de loviturile de scaun pe care i le tot administram în teastă, unul dintre ei, care nu mai încăpea pe balcon, catadicsi să comunice cu mine:

- Să fugim! Îmi zberă el în gură. Să fugim, ne invadează venusienii verzi!

Apoi, cu ochii exorbitați din cauza a ceea ce vedea pe ferestrele camerelor vecine, sau poate pentru că-l strângeam prea tare de gâtlee, le explică și celorlalți flăcăi:

- Vin bafii!

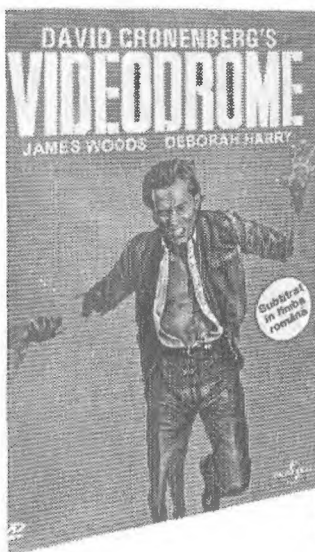
Așadar până acum fusese o falsă invazie - pentru că băieții erau de-ai

casei, ca să le spunem așa. Adevărata invazie începu abia o dată cu explozia tuturor geamurilor, pe unde intrară venusienii. Din păcate, aceștia, în afara nuanței lor - într-adevăr, verzi! - erau mult mai greu de descris. Acum, verișorii lor marțieni mi se păreau chiar simpatici și arătoși. Am asistat apoi la episodul întăririi verzăturilor cu pieile roșii acuate în balconul meu - dar nu țin neapărat să-mi amintesc sunetele acelea...

Apoi, totuși, cineva bătu din nou la ușă. La a treia bătaie, deja toată lumea din casă se liniștise, dar avui intuiția că dâștii așteptau pe cu totul altcineva decât mine - iar eu mă îndreptai calm să deschid, murmurând printre dinți, cu voce tare, nu se știe dacă pentru a mă [ncuraja, ori pentru a mă descuraja:

- Ah... probabil o fi nevastă-mea...

VIDEODROME (Videodrome) - dvd

VIDEODROME este un film care a revoluționat industria cinematografică a anilor 80. Regizorul **David Cronenberg** (*MUSCA, Existence etc.*) imaginează un invadator diabolic sub forma unui program de televiziune care seduce și controlează telespectatorii. Beneficiind de participarea vedetei rock **Deborah Harry**, a lui **James Wood** și a câștigătorului premiului Oscar pentru efecte speciale **Rick Baker**, **VIDEODROME** vă prezintă un coșmar despre o lume în care imaginile video pot controla și altera existența umană.

Anul: 1983; **gen:** SF/Horror/Thriller; **distribuție:** James Woods, Sonja Smits; **regia:** David Cronenberg; **compania:** UNIVERSAL PICTURES

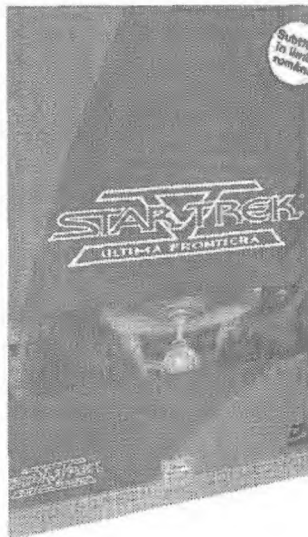
SFÂNTUL PACATOS (Saint Sinner) - vhs

Sub semnătura maestrului de horror Clive Barker, creatorul seriei HELL-RAISER.

În 1815, doi călugări ai ordinului Damascus pătrund într-o cameră secretă a mănăstirii și eliberează doi demoni, care evadează în viitor cu ajutorul Roșii Timpului.

Înarmat cu pumnalul sfântului Damascus, singura armă care le-ar putea încarcera din nou pe cele două creaturi ale răului ce provoacă - în 2002 - muni de cadavre, unul dintre călugăr îi urmărește prin timp.

Anul: 2002; **gen:** SF/Horror; **distribuție:** Greg Serano, Gina Ravera; **regia:** Joshua Butler; **compania:** UNIVERSAL PICTURES

Star Trek V: Ultima frontiera (Star Trek V: The Final Frontier) - dvd

E data stelară **8454.130**, iar căpitanul **Kirk**, aflat în timpul liber, se confruntă cu două probleme: să escaladeze vârful El Capitan, din rezervația Yosemite, și să-l învețe pe **Spock** cântece de tabără. Vacanța se termină brusc, când un vulcanian fură nava Enterprise și pornește să afle secretele universului. Vedetele din Star Trek au revenit, pentru a lua parte la una dintre călătoriile cele mai uluitoare, cu toată bucuria și încântarea îndrăgite de fanii serialului.

Anul: 1989; **gen:** SF; **distribuție:** William Shatner, Leonard Nimoy; **regia:** William Shatner; **compania:** PARAMOUNT HOME ENTERTAINMENT

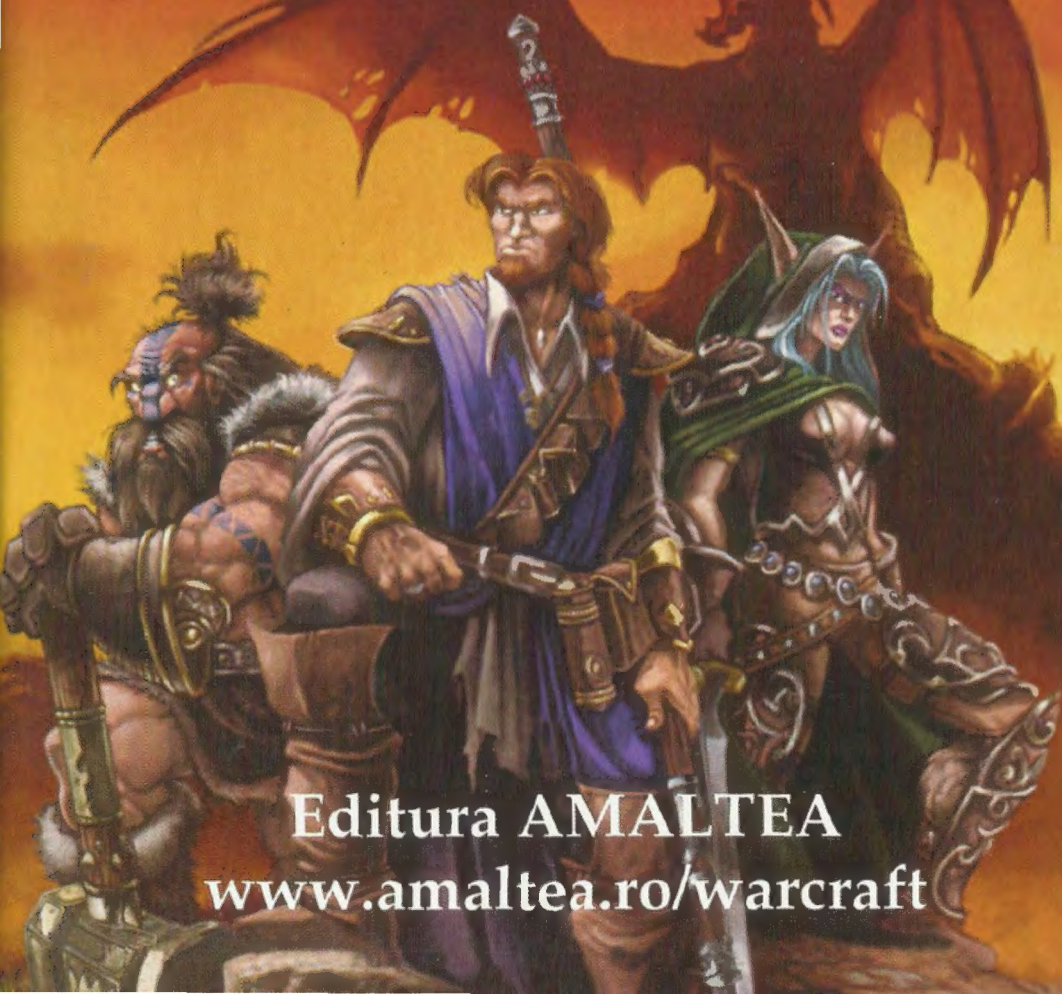
FILME DISTRIBUITE DE EURO ENTERTAINMENT ENTERPRISES
TEL 203 96 69 - 72 email office@euroent.ro

Cartea bate jocul!

WARCRAFT®

Ziua Dragonului

Editura AMALTEA
www.amaltea.ro/warcraft